

Fiskeriets økonomi 2006

Economic Situation of the Danish Fishery 2006

Løkkegaard, Jørgen; Andersen, Jesper Levring; Nielsen, Max; Cozzari, Bruno; Frost, Hans; Jørgensen, Helle Gjeding; Nielsen, Rasmus

Publication date:
2006

Document version
Også kaldet Forlagets PDF

Citation for published version (APA):
Løkkegaard, J. (red.), Andersen, J. L., Nielsen, M., Cozzari, B., Frost, H., Jørgensen, H. G., & Nielsen, R. (2006). *Fiskeriets økonomi 2006: Economic Situation of the Danish Fishery 2006*. Fødevarøkonomisk Institut, Københavns Universitet. Fiskeriets økonomi, Bind. 2006

Fødevareøkonomisk Institut

Fiskeriets Økonomi 2006

Economic Situation of the Danish Fishery 2006

Indholdsfortegnelse:

Forord	5
Sammenfatning	7
Fiskerigrundlaget.....	7
Fiskerflåden.....	9
Fangst og indtjening i fiskeriet 2006.....	10
Prisudviklingen på fiskeprodukter	14
Fiskeforarbejdningssektorens struktur	14
Fiskeforarbejdningssektorens produktion og indtjening	15
EU's fælles fiskeripolitik og fiskeriøkonomi	16
1. Fiskerigrundlaget.....	19
1.1. Kvotoudviklingen	20
1.2. Kvotoudnyttelse	23
2. Fiskerflåden.....	29
2.1. Fiskerflådens størrelse	30
2.2. Fiskerflådens aktivitet	31
2.3. Fiskerflådens ejerforhold og beskæftigelse	34
2.4. Fiskerflådens kvotoudnyttelse	38
3. Fangst og indtjening	41
3.1. Fiskeriets fangstmængde	42
3.2. Fiskeriets fangstværdi.....	46
3.3. Fiskeriets driftsomkostninger	49
3.4. Fiskeriets indtjeningsevne	55
3.5. Fiskeriets arbejdskraftaflønnning	58
3.6. Fiskeriets kapitalaflønnning – bruttooverskud	61
3.7. Fiskeriets rentabilitet	64
4. Prisudviklingen på fiskeprodukter	69
4.1. Vurdering af prisudviklingen i 2006	69
4.2. Metode og datagrundlag	72
4.3. Valutakursudviklingen	74
4.4. Udviklingen i efterspørgslen	75

4.5.	Prisskøn for artsgrupper.....	76
4.5.1.	Torsk.....	76
4.5.2.	Andre torskefisk	77
4.5.3.	Dyre fladfisk.....	78
4.5.4.	Almindelige fladfisk.....	78
4.5.5.	Sild.....	79
4.5.6.	Makrel.....	80
4.5.7.	Laksefisk.....	81
4.5.8.	Rejer	82
4.5.9.	Jomfruummer.....	82
4.5.10.	Muslinger.....	83
4.5.11.	Industrifisk.....	84
5.	Fiskeforarbejdning	87
5.1.	Fiskeforarbejdningssektorens struktur.....	88
5.2.	Fiskeforarbejdningssektorens produktion og indtjening.....	98
5.2.1.	Produktion	99
5.2.2.	Bruttoindtægt.....	104
5.2.3.	Driftsomkostninger.....	109
5.2.4.	Indtjening.....	113
5.2.5.	Arbejdskraft aflønning.....	114
5.2.6.	Kapital aflønning	115
5.2.7.	Rentabilitet	117
6.	EU's fælles fiskeripolitik og fiskeriøkonomi	119
6.1.	Indledning.....	119
6.2.	Principperne i EU's fiskeripolitik.....	123
6.3.	Forbedring i videnskabelig rådgivning og dataindsamling.....	127
6.4.	Fiskerflådens kapacitet	129
6.5.	Økonomisk forvaltning af EU's fiskeri	131
6.6.	Fiskeripolitikken vurderet i forhold til bioøkonomisk teori	133
6.7.	Konklusion og fremtidsudsigter for den fælles fiskeripolitik.....	137
	Referencer	140
	English summary 2006.....	177

Forord

Fiskeriets Økonomi 2006 belyser den forventede økonomiske situation for dansk fiskeri i 2006.

I lighed med de tidligere publikationer omkring fiskeriets økonomi tager analysen udgangspunkt i de rammer, som fastlægges af de vedtagne Total Allowable Catches (TAC'er) og fiskekvoter for 2006, dog med undtagelse af tobis, hvor der på nuværende tidspunkt ikke er fastsat en kvote. Den anvendte struktur for den danske fiskerflåde er baseret på fartøjsoplysninger og oplysninger om fiskeriet i tidligere år. På grundlag af de senest tilgængelige regnskabsoplysninger for den danske fiskerflåde, som indsamles af Statistisk Afdeling på Fødevarerøkonomisk Institut, og skøn over den forventede prisudvikling for fiskeprodukter foretages beregninger over fiskeriets forventede økonomiske resultater i 2006.

Årets specialkapitel er en oversættelse af en artikel, som bliver offentliggjort i tidskriftet Marine Policy på forlaget Elsevier senere i 2006. EU's fiskeripolitik blev revideret i 2002, og i forbindelse hermed udarbejdede EU-Kommissionen en "Vejviser" for de ændringer, det blev planlagt at gennemføre. Disse ændringer sammenholdes med den fiskeriøkonomiske teori for at vurdere, i hvilken udstrækning den fiskeriøkonomiske teoris resultater påvirker udformningen af den fælles fiskeripolitik.

I kapitel 1 analyseres fiskerigrundlaget for den danske fiskerflåde i 2006, herunder de tildelte kvoter og den forventede kvoteudnyttelse. Efterfølgende analyseres i kapitel 2 fiskerflådens størrelse, dens fordeling på økonomiske størrelsesklasser og en række af flådens karakteristika. Kapitel 3 belyser fiskerflådens forventede fangst og indtjening i 2006 for den samlede flåde og for den kommercielle del af flåden. Kapitel 4 belyser den forventede prisudvikling i 2006 på fiskeprodukter. Udviklingen i den landbaserede fiskerindustri er belyst i kapitel 5. Slutteligt findes årets specialkapitel.

Udarbejdelsen af Fiskeriets Økonomi 2006 er sket i et samarbejde mellem afdelingen for Fiskeriøkonomi og -forvaltning og Statistisk afdeling på Fødevarerøkonomisk Institut. Arbejdet er koordineret af Jørgen Løkkegaard, og bidragsydere til de enkelte kapitler er Jesper Andersen, Max Nielsen, Bruno Cozzari, Hans Frost, Helle Gjeding Jørgensen og Rasmus Nielsen. Elsebeth Vidø har stået for redigeringen og Lone Lundø Nielsen for korrekturlæsningen. Endvidere en stor tak til Peder Andersen for hans bidrag til årets specialkapitel.

Fødevarerøkonomisk Institut, april 2006

Søren E. Frandsen

Sammenfatning

Fiskerigrundlaget

TAC'er og kvoter	Reformen af EU's fælles fiskeripolitik i 2002 fastlægger også i 2006 de grundlæggende betingelser for det danske fiskeri. Centralt i denne overordnede ramme er fastlæggelsen af "Total Allowable Catches" (TAC'er) og den efterfølgende fordeling på medlemslandene efter princippet om relativ stabilitet.
Fortsat havdage-regulering	Foruden TAC/kvotestystemet, som regulerer medlemslandenes fiskeri, anvendes indsatsregulering til direkte at regulere de enkelte fartøjers fiskeri. Reguleringen specificerer på grundlag af det anvendte redskab og maskestørrelsen et antal dage, som det enkelte fartøj må være på havet (havadage). Dette gøres for at understøtte genopretningen af de vigtige torskebestande i Nordsøen, Skagerrak og Kattegat.
Faldende industrikvoter grundet usikkerheden omkring tobis	I 2006 er der i alt 12 industrikvoter fordelt på 6 industriarter, og den samlede kvotemængde er på ca. 586 tusinde tons. Dette er en nedgang på 48% i forhold til 2005, hvilket dog primært skyldes usikkerheden omkring fiskeriet efter tobis. Endnu er der ikke blevet fastsat en kvote for dette fiskeri, hvorfor der i beregningerne forudsættes, at dette bliver på niveau med det realiserede i 2005. Der sker dog også samlet set en halvering af kvoterne for blåhvilling, mens kvoterne for hestemakrel og brisling stort set er uændrede. Der er heller ikke i 2006 fastsat en kvote for sperling i EU-zonen af Nordsøen.
Den samlede mængde af konsumkvoter falder	Den samlede mængde af konsumkvoter falder i 2006 tilbage til niveauet fra 2004. Således er der i 2006 i alt godt 270 tusinde tons kvoteret konsumfisk til rådighed for danske fiskere. Dette er et fald på ca. 10% i forhold til 2005.
Kvoterne for torskefisk falder og stiger	Torskekvoten i henholdsvis Nordsøen, Kattegat og Skagerrak falder i 2006, mens den stiger for Østersøen. Samlet er fangstmulighederne for torsk i 2006 på godt 31 tusinde tons, hvilket er

3% højere end i 2005. Kvoterne for andre torskefisk, så som hvilling, kuller, mørksej og havtaske, falder en smule i 2006, hvilket overvejende skyldes en mindre kvote af mørksej i Nordsøen. Den samlede kvotemængde for torskefisk falder således med 1% svarende til 600 tons i 2006.

Fald i sildekvoterne

Kvoterne for sild falder i 2006 med 30 tusinde tons svarende til 18% i forhold til 2005. Denne reduktion er dermed den primære årsag til, at der samlet set sker et fald i konsumkvoterne for 2006. Kvoten i Nordsøen reduceres med 18 tusinde tons, mens kvoterne i Norskehavet og Skagerrak/Kattegat falder med henholdsvis 8 og 5 tusinde tons.

Svingninger i de resterende konsumkvoter

For de resterende konsumkvoter er der mindre svingninger i 2006. Kvoterne for fladfisk, primært rødspætte og tunge, er på 26 tusinde tons i 2006, hvilket er 3% lavere end i 2005, og skyldes især en reduktion på 600 tons i rødspættekvoten i Nordsøen. Kvoterne for dybvandsrejer er stort set uændret i 2006, mens jomfruummer forøges med 20%. Makrelkvoterne stiger med 4%, og kvoterne for andre arter fastholdes på niveauet fra 2005.

Havdagereguleringens betydning for kvoteudnyttelsen

Havdagereguleringen i dansk fiskeri forventes at påvirke kvoteudnyttelsen i negativ retning, idet samspillet mellem kvoteniveauet og begrænsningen i havdage kan reducere udnyttelsen af de enkelte kvoter. Reguleringen har nu været anvendt i tre år, og videreføres i 2006. Da effekten af de tidligere års havdageregulering formodes afspejlet i de anvendte data fra årene 2003, 2004 og 2005, tages der ikke yderligere hensyn til denne regulering i de foretagne beregninger.

Muligheden for kvotebytter

Danmark foretager løbende kvotebytter med andre EU-lande. Der er i de foretagne beregninger taget højde for kvotebytter frem til 17. marts 2006. Kvotebytter foretaget herefter må således forventes at medvirke til en forøget fangstværdi og indtjening i det danske fiskeri. I den modsatte retning trækker dog blandt andet usikkerheden omkring tobisfiskeriet.

Ny demersal regulering	Folketinget vedtog i efteråret 2005 er ny regulering for det demersale fiskeri, som skulle baseres på fartøjskvoteandele (FKA'er) kombineret med en kystfiskerordning. Selvom reguleringen allerede nu synes at påvirke strukturen i den danske fiskerflåde, forventes konsekvenserne først at slå igennem fra 2007, hvorfor den nye regulering ikke er inddraget i Fiskeriets Økonomi 2006.
Forventning om stigende kvoteudnyttelse i industrifiskeriet	Den lave udnyttelse af industrikvoterne, som blev observeret i 2004, fortsatte i 2005, ikke mindst grundet det fejlslagne tobisfiskeri. Forventningen er, at tobisfiskeriet ikke forbedres i 2006, men derimod holder sig på niveauet fra 2005. Derfor er udnyttelse for "tobiskvoten" i 2006 sat til 100% i beregningerne, hvor kvoten er sat lig fangstniveauet i 2005. Udnyttelsen af de resterende industriarter, med undtagelse af blåhvilling, forventes at være på stort set det samme niveau som tidligere år. For blåhvilling forventes en højere udnyttelse i Nordsøen end observeret i 2005. Samlet set forventes 92% af industrikvoterne udnyttet i 2006 mod 47% i 2005, hvilket dog i høj grad påvirkes af, at tobiskvoten udnyttes 100%.
Fortsat høj udnyttelse af konsumkvoterne	Historisk har udnyttelsen af konsumkvoterne ligget på et meget højt niveau, på hvilket det fortsat forventes at være i 2006. En række af de vigtigste kvoter forventes udnyttet 100%, hvilket dog i slutningen af året kan påvirkes af præcisionen i den fortløbende rationstildeling. Set over alle konsumkvoter formodes en udnyttelsesprocent på 91 at være realiserbar.

Fiskerflåden

Flåden reduceres fortsat	Den danske fiskerflåde blev fra 2004 til 2005 reduceret med 132 fartøjer, således der ved udgangen af 2005 var 3.275 fartøjer. Dermed fortsætter de tidligere års trend, og antallet af fartøjer er reduceret med 32% siden 1996. Den samlede tonnage er siden 1996 blevet mindsket med ca. 6% til 92.013 BT, mens motor-kraften målt i kilowatt er faldet med 20% til et niveau på 328.320 kW.
---------------------------------	---

Kommercielle fartøjer udgør 36% af flåden

Flåden er i lighed med tidligere år opdelt i økonomiske størrelsesklasser baseret på de fangstværdigrænser, som anvendes i Fiskeriregnskabsstatistikken udarbejdet af Fødevarøkonomisk Institut. Fartøjerne i den danske fiskerflåde kan således i 2005 inddeles i følgende grupper: 1) fartøjer med fangstværdi over 216.731 kr., 2) fartøjer med en fangstværdi mellem 216.731 kr. og momsgrænsen på 50.000 kr., 3) fartøjer med en fangstværdi under momsgrænsen på 50.000 kr., og 4) fartøjer uden fangst.

Beskæftigelsen falder fortsat...

Til trods for at antallet af fartøjer i den kommercielle flåde kun blev reduceret med to stk. fra 2004 til 2005, faldt beskæftigelsen yderligere på disse fartøjer. Således var beskæftigelsen ved udgangen af 2005 på 2.667 personer mod 2.806 personer i 2004, hvilket er et fald på 5%.

...mens kapitalen pr. beskæftiget stiger

Ved at sammenholde den gennemsnitlige besætningsstørrelse og forsikringsværdi for de kommercielle fartøjer fås et udtryk for kapitalintensiteten. Denne er stigende med fartøjets størrelse. Således havde et fartøj under 12 meter i 2005 i gennemsnit en besætning på 1,2 personer og en forsikringsværdi på 610 tusinde kroner, mens et fartøj over 40 meter havde 6,4 personer ansat og en forsikringsværdi på 32.720 tusinde kroner. Dette betyder at kapitalintensiteten var på henholdsvis 509 tusinde kroner og 5.093 tusinde kroner for fartøjer under 12 meter og over 40 meter. Set som gennemsnit over alle kommercielle fartøjer var kapitalintensiteten på 1.742 tusinde kroner pr. beskæftiget, hvilket er et fald i forhold til 2004, hvor den var på 1.800 tusinde kroner.

Fangst og indtjening i fiskeriet 2006

Alle fartøjer er omfattet af fangstprognosen

Prognosen for fiskeriets økonomi omfatter hele den aktive del af den danske fiskerflåde. Selvom de ikke-kommercielle fartøjer har en vis betydning for fiskeriet på enkelte centrale konsumkvoter, svarer de kommercielle fartøjers andel af de samlede fangster fortsat til over 99% af mængderne og godt 98% af værdien i 2005.

Fangstmængderne stiger i 2006	Den samlede fangstmængde i 2006 er beregnet til 932 tusinde tons, hvilket er en stigning på ca. 2% i forhold til 2005, men fortsat under gennemsnittet for 2003-2005, som var på 1.012 tusinde tons. De kommercielle fartøjer forventes at fange 928 tusinde tons, svarende til en stigning på 3% i forhold til mængderne i 2005.
Prisudviklingen påvirker den samlede fangstværdi positivt...	Forudsættes prisniveauet at svare til det observerede i 2005, vil fangstværdien i 2006 for alle fartøjer stige med 4% til 3.016 tusinde kroner. Tages der hensyn til den forventede prisudvikling i 2006, er disse gunstige for dansk fiskeri, idet den samlede fangstværdi i så fald vil stige med ca. 8% til 3.124 tusinde kr. Dermed er den samlede danske fangstværdi for første gang siden 2002 over 3 mia. kr.
...hvilket også gavner de kommercielle fartøjer	Fangstværdien for de kommercielle fartøjer forventes at stige med 122 mio. kr. eller 4% til et niveau på 2.824 tusinde kroner, når priserne antages uændret i forhold til 2005. Når der tages hensyn til den forventede prisudvikling vil fangstværdien derimod stige med 230 mio. kr. svarende til 8%.
Fiskeriregnskabsstatistikken	Prognosen for driftsomkostningerne er baseret på Fiskeriregnskabsstatistikken udarbejdet af Fødevarøkonomisk Institut. Der forelægger for nuværende omkostningsinformationer for 2004 og årene tilbage, hvorfor det er nødvendigt at fremskrive for årene 2005 og 2006. Dette gøres ved anvendelse af fiskeriets udvikling, inflationen og brændstofpriserne.
Opdeling af omkostninger	Omkostningerne opdeles i tre hovedgrupper, som er 1) driftsomkostninger før aflønning af arbejdskraft og kapital, 2) aflønning af arbejdskraft, og 3) aflønning af kapital, herunder afskrivninger. I den første omkostningsgruppe udgør brændstof-, vedligeholdelses- og salgsomkostningerne de mest betydende poster.
Brændstofomkostningerne stiger fortsat	Omkostningerne til brændstof udgjorde i gennemsnit 35% af et fartøjs samlede driftsomkostninger i 2005 mod 25% i 2002. Dette høje niveau skyldes ikke mindst usikkerheden og efterspørgs-

len på de internationale oliemarkeder. Situationen forventes ikke at blive bedre i løbet af 2006, og som en følge heraf forventes de gennemsnitlige brændstofomkostninger pr. fartøj i 2006 at stige til 440 tusinde kroner mod 408 tusinder kroner i 2005.

Driftsomkostningerne stiger også

Ikke mindst grundet udviklingen i brændstofomkostningerne forventes de gennemsnitlige driftsomkostninger pr. fartøj at stige i 2006. Stigningen er størst, når der tages hensyn til den forventede prisudvikling på fisk, idet salgsomkostningerne beregnes som en procentandel af fangstværdien. De gennemsnitlige driftsomkostninger forventes således at stige til 1.202 tusinder kroner eller 1.211 tusinde kroner afhængig af prisforudsætningerne. Dette er en stigning på henholdsvis 4% og 5% i forhold til 2005 og 14% og 15% i forhold til gennemsnittet for 2002-2004.

Indtjeningsevnen stiger i 2006

Indtjeningsevnen angiver overskuddet til aflønning af arbejdskraft og kapital. Denne forventes i gennemsnit pr. fartøj at være på 1.211 tusinde kroner, når der tages hensyn til prisændringer. Dette er en stigning på 12% i forhold til 2005, og 9% i forhold til gennemsnittet for 2002-2004. Det er især fartøjerne under 24 meter som forventes at få en bedre indtjeningsevne i 2006, og ikke mindst trawlerne. Årsagen skal findes i stigende priser på de vigtige konsumarter torsk, tunge og jomfruhummer. Fartøjerne over 40 meter forventes at få et fald i indtjeningen grundet en forventning om et mindre industrifiskeri samt et fald i mængden af sild.

Øget aflønning af besætningen

Aflønningen af besætningerne sker oftest som en procentandel af fangstværdien, eventuelt fradraget visse omkostninger. Idet den gennemsnitlige fangstværdi pr. fartøj forventes at stige i 2006 for de kommercielle fartøjer, betyder dette også en øget aflønning af besætningen. Denne forventes således ved 2005-prisniveauet at stige med 7% i gennemsnit pr. fartøj til 1.148 tusinde kroner. Tages der derimod hensyn til prisudviklingen, stiger aflønningen med 11% eller 121 tusinde kroner til et niveau på 1.191 tusinde kroner. Dermed forventes besætningsaflønningen at være over niveauet for perioden 2002-2004, hvor denne i gennemsnit var på 1.038 tusinde kroner pr. fartøj.

Indtjeningsevne eller bruttooverskud?	Indtjeningsevnen anses som værende den bedste indikator for den økonomiske udvikling for de små fartøjer under 12 meter, fordi deres lønandel kan være overvurderet grundet deres særlige arbejdskraftsammensætning med en ejer delvis suppleret med en medhjælp.
	For fartøjerne over 12 meter er bruttooverskuddet derimod den foretrukne økonomiske indikator. Bruttooverskuddet er defineret som indtjeningsevnen fradraget aflønningen af arbejdskraften. Dermed haves overskuddet til aflønning af den investerede kapital.
Fremgang i bruttooverskuddet	Bruttooverskuddet forventes at blive forbedret i 2006, når der tages hensyn til prisændringer. I 2005 var bruttooverskuddet således i gennemsnit på 275 tusinde kroner, mens den i 2006, når der tages hensyn til prisændringer, ventes at stige til 309 tusinde kroner svarende til 12%. Dermed er bruttooverskuddet tæt på niveau med gennemsnittet for 2002-2004, hvor det var på 337 tusinde kroner. Der er dog stadigvæk et stykke op til det gennemsnitlige bruttooverskud fra 2002, som var på 613 tusinde kroner. Tages der ikke hensyn til prisændringer, vil bruttooverskuddet falde med 12 tusinde kroner i forhold til 2005.
Lille fremgang i rentabiliteten...	Sammenholdes fartøjernes bruttooverskud med deres forsikringsværdi fremkommer et udtryk for rentabiliteten, som således angiver forrentningen af den investerede kapital. Rentabiliteten var i 2004 og 2005 på henholdsvis 5% og 7%. Tages der hensyn til prisændringer ventes den gennemsnitlige rentabilitet i 2006 at stige til 8%, hvilket er på højde med niveauet for 2002-2004. Anses en rentabilitet på 6% som værende minimumsafkastet, og 10% som niveauet for at skabe interesse for investeringer i fiskeriet, og dermed en fornyelse af flåden, er der grund til nogen optimisme i fiskeriet.
...men rentabiliteten varierer	Tendensen til en svag forbedring i rentabiliteten ændrer ikke på, at det økonomiske grundlag for en række af fartøjsgrupperne må anses for uholdbart. Rentabiliteten for eksempelvis trawl industri både under og over 24 meter har således været meget lav grundet

svigtende fangstgrundlag og stigende brændstofpriser. Bomtrawlerne har ligeledes haft en lav rentabilitet. Samtidig skal det bemærkes, at specielt de store fartøjer over 40 meter (not og trawl blandet), der er omfattet af reguleringen med IOK, får en overvurdering af rentabiliteten. Dette skyldes at anvendelsen af forsikringsværdien som udtryk for kapitalværdien undervurderer de samlede investeringer, der bør omfatte værdien af IOK'erne.

Prisudviklingen på fiskeprodukter

Forventninger til prisstigninger i 2006 for de fleste fiskearter

Prisudviklingen på fisk er af central betydning for indtjeningen i fiskeriet. Skønnene over prisudviklingen tager udgangspunkt i det forventede udbud på EU-markedet opdelt på grupper af fiskearter. På denne basis vurderes stigningerne i prisen på torsk og sild (begge til 10%), dyre fladfisk, laksefisk, jomfruhummer, muslinger og industrifisk (alle til 5%). Priserne på de resterende fiskearter forventes uændrede og igen priser forventes at falde.

Udbud og dollarkurs påvirker priserne

Flere forhold kan forklare tendensen til stigende priser, men især faldende udbud stigende udbud og ikke mindst den styrkede dollar er afgørende i denne sammenhæng. Udbuddet vurderes med udgangspunkt i de fastsatte kvoter og kvoteudnyttelsen i tidligere år efter de samme principper, der er blevet anvendt tidligere i udarbejdelsen af Fiskeriets Økonomi. Idet prisen for de fleste fiskearter fastsættes på de internationale markeder, får dollarkursen følgelig en vigtig indflydelse. Skulle dollarkursen falde markant i løbet af 2006, vil prisudviklingen blive mindre gunstig og økonomien for de danske fiskere mindre positiv end forventet.

Fiskeforarbejdningssektorens struktur

119 firmaer i fiskeforarbejdningssektoren

I 2003 var der 119 firmaer i den danske fiskeforarbejdningssektor, hvoraf 112 forarbejdede konsumfisk (konsumindustrien) og 7 industrifisk (fiskemelsfabrikker). Tilsammen beskæftigede den danske fiskeforarbejdningssektor 5.053 fuldtidsbeskæftigede. 70% af firmaerne beskæftigede mindre end 50 fuldtidsbeskæftigede, mens kun 12% beskæftigede mere end 100.

Faldende antal arbejdssteder og beskæftigelse Den strukturelle udvikling i fiskeforarbejdningssektoren er karakteriseret ved et fald i antallet af arbejdssteder fra 254 i 1995 til 146 i 2003. Antallet af fuldtidsbeskæftigede faldt i samme periode fra 6.822 til 5.053. Den gennemsnitlige størrelse på arbejdsstederne målt ved antallet af fuldtidsbeskæftigede steg til gengæld fra 27 til 35 pr. arbejdssted.

13 underbrancher Ved opstilling af prognosen for fiskeforarbejdningssektoren opdeles firmaerne på 13 underbrancher efter deres anvendelse af arter i produktionen og forarbejdningsgraden af de producerede varer.

Fiskeforarbejdningssektorens produktion og indtjening

Produktion fordelt på arter Den forventede produktion i 2006 er på 588 mio. tons, hvilket er et fald i forhold til 2005 på 6%. Tilbagegangen skyldes udelukkende fald i råvaregrundlaget for sild og laks, da kvoterne for sild falder, og importrestriktionerne for laks resulterer i en mindre import.

Bruttoindtægten falder i konsumindustrien, men stiger for fiskemelsfabrikkerne Bruttoindtægten for konsumindustrien forventes at falde med 36 mio. kr. fra 2005 til 2006. Faldet skyldes, at mængden af råvarer falder, hvilket ikke opvejes af de stigende afsætningspriser. Fiskemelsfabrikkernes bruttoindtægt stiger med 62 mio. kr. Stigningen i bruttoindtægten kan henføres til de stigende priser, da råvaregrundlaget er uændret.

Driftsomkostningerne forventes at falde for konsumindustrien med 44 mio. kr., hvilket svarer til 1%. Driftsomkostningerne i fiskemelsfabrikkerne forventes til gengæld at stige med 76 mio. kr., svarende til 4%.

Indtjening stiger i konsumindustrien, men falder i fiskemelsfabrikkerne Den totale indtjening i konsumindustrien forventes i 2006 at være på 1,8 mia. kr., hvilket stort set er uændret i forhold til 2005. Indtjeningen i fiskemelsfabrikkerne forventes at blive 54 mio. kr., svarende til et fald på 14 mio. kr. i forhold til 2005. Årsagen til den faldende indtjening er den høje råvarepris på industrifisk.

Aflønning af arbejdskraften i konsumindustrien er i 2006 beregnet til 1,4 mia. kr., hvilket er uændret i forhold til 2005. Arbejdskraftaflønningen er i fiskemelsfabrikkerne beregnet til 155 mio. kr., hvilket svarer til et fald på 7%.

Indtjening med fradrag af aflønningen af arbejdskraft angiver, hvad der er tilbage til aflønningen af kapitalapparatet. Nettooverskuddet er defineret som indtjening fradraget aflønning af arbejdskraft og fradraget afskrivninger. Nettooverskuddet angiver alene, hvad der er tilbage til kapitalaflønning.

Nettooverskud stiger i konsumindustrien, men falder i fiskemelsfabrikkerne

Det forventede totale nettooverskud i konsumindustrien stiger fra 218 i 2005 til 249 mio. kr. i 2006 svarende til 14%. Fiskemelsfabrikkerne forventes at opnå et negativt nettooverskud på 173 mio. kr., hvilket er en forøgelse af underskuddet fra 2005 med 20 mio. kr., svarende til 13%.

Positiv rentabilitet for konsumindustrien; negativ for fiskemelsfabrikker

Rentabiliteten for konsumindustrien forventes at blive 11%, hvilket er en stigning på 2%-point i forhold til 2005. For fiskemelsfabrikkerne forventes en negativ rentabilitet på 60%, hvilket er et fald på 7%-point i forhold til 2005.

EU's fælles fiskeripolitik og fiskeriøkonomi

Årets specialkapitel omhandler EU's fiskeripolitik, og hvordan revisionen i 2002 har anvendt den fiskeriøkonomiske (bioøkonomiske) teorier anbefalinger. Kapitlet er en oversættelse af en artikel, som publiceres i *Marine Policy* i slutningen af 2006. Artiklen er skrevet af sekretariatschef Peder Andersen, Det Økonomisk Råds Sekretariat og lektor Hans Frost, Fødevarerøkonomisk Institut.

Fiskeripolitik og bioøkonomi

EU-Kommissionens bud på, hvordan revisionen af EU's fælles fiskeripolitik skulle udmøntes, blev offentliggjort i en "Vejviser". Denne artikel ser på "Vejviseren" og tager stilling til Kommissionens vurdering og initiativer med udgangspunkt i den "konventionelle" bioøkonomiske teori.

Formål og konklusion

Formålet er at vurdere, i hvilken grad teoriens anbefalinger genfindes i Kommissionens "Vejviser". Med kompleksiteten af EU's fiskeri i tankerne, fokuserer "Vejviseren", bortset fra konventionelle bevaringsforholdsregler for fiskebestandene, særligt på forvaltning af fiskerflåden med henblik på at reducere overkapaciteten på EU-niveau. Konklusionen er, at Kommissionen er opmærksom på anbefalingerne i den bioøkonomiske teori, og allerede har implementeret nogle af disse i flådeforvaltningen.

1. Fiskerigrundlaget

EU's fælles fiskeripolitik

I december 2002 blev EU's fælles fiskeripolitik revideret med virkning fra 2003. Reformen af den fælles fiskeripolitik fastlægger de grundlæggende betingelser for fiskeriet i EU og dermed for dansk fiskeri.

I forbindelse med revisionen af den fælles fiskeripolitik skete der et reguleringsmæssigt regimeskifte. Hvor det hidtidige system var baseret på et TAC/kvote-system til regulering af medlemslandenes fangster, blev der aftalt en øget anvendelse af indsatsregulering til understøttelse af det hidtidige TAC/kvote-system. Modsat TAC/kvote-systemets fokusering på fiskerier, fastsætter indsatsreguleringen direkte på enkelt-fartøjsniveau det antal dage, som hvert enkelt fartøj må være på havet (havdage) om måneden varierende med det anvendte redskab og maskestørrelse. Der er indbygget en mulighed for omfordeling mellem fartøjerne inden for samme havdageordning.

Formålet med indsatsreguleringen har været at understøtte genopretningen af de vigtige torskebestande i Nordsøen, Skagerrak og Kattegat, som biologerne vurderer at være af en kritisk størrelse.

I 2006 er dansk fiskeri forsat underlagt et TAC/kvote-system, kombineret med den fartøjsbaserede havdageregulering. I forhold til 2005 er der kun sket mindre justeringer i havdagereguleringen.

Faldende niveau for industrikvoterne

I 2006 er det danske fiskerigrundlag for industrifiskeriet fordelt på 12 kvoter og 6 kvotearter med en samlet kvotemængde på ca. 586 tusinde tons, hvilket er en nedgang på 48% i forhold til 2005, jf. bilagstabel 1.1, som indeholder de samlede danske kvoter for 2003-2006. Årsagen til nedgangen skal primært findes i den uafklarede situation omkring tobis, hvor der endnu ikke er fastlagt kvoter for 2006.

Det samlede fangstgrundlag for konsumfiskeriet reduceres

I 2006 udgør 57 kvoter og 26 kvotearter grundlaget for konsumfiskeriet. Den samlede kvotemængde for konsumfiskeriet er i 2006 på ca. 271 tusinde tons, jf. bilagstabel 1.1. Dette er en nedgang på 10% i forhold til 2005. Nedgangen i kvotemængden for konsumfisk skyldes hovedsagelig at sildekvoterne reduceres. Da ca. 90% af de danske fangster er underlagt kvoteregulering, betyder nedgangen i kvoterne et yderligere pres på de kvoter, der ikke udnyttes fuldt ud, idet der ikke kan kompenseres ved skift til arter, der ikke er kvoterede.

Nationale forvaltningsprincipper

På nationalt plan videreføres reguleringsgrundlaget for 2003, hvor individuelle omsættelige kvoter i sildefiskeriet blev indført. Fra 2006 er de individuelle makrelkvoter, indført i 2005, blevet gjort omsættelige, mens dele af industrifiskeriet omfattes af et individuelt kvotesystem.

Fra 2007 indføres for det demersale fiskeri en ny regulering baseret på fartøjskvoteandele (FKA'er) kombineret med en kystfiskerordning. Selvom reguleringen allerede nu synes at påvirke strukturen i den danske fiskerflåde, forventes konsekvenserne først at slå igennem fra 2007, hvorfor den nye regulering ikke er inddraget i Fiskeriets Økonomi 2006.

1.1. Kvotoudviklingen

De danske fangster af konsumfisk anvendes direkte som spise-fisk i fersk eller forarbejdet form. Industrifisk anvendes til produktion af fiskemel og fiskeolie, der anvendes til høj kvalitetsfoder i akvakultur og i landbrugets dyreproduktion. Fiskeolien har en række højteknologiske anvendelsesområder inden for animalske olier.

Den samlede kvote for industrifisk falder med 48%

Kvoten for industrifisk blev reduceret med 25% fra 2004 til 2005. Den samlede kvote af industrifisk for 2006 er væsentlig mindre svarende til en reduktion på 48% i forhold til året før. Det ændrede kvoteniveau dækker over flere ændringer i kvoterne mellem industrifiskearterne. Idet kvoten for tobis ikke er fastlagt grundet manglende information om bestandens biologiske situa-

tion, antages det i beregningerne, at tobisfangsten i 2006 er lig fangsten i 2005. Dette indebærer, at tobiskvoten falder med 471 tusinde tons. Kvoten for blåhvilling reduceres også fra 155 tusinde tons til 76 tusinde tons, og brislingekvoten reduceres fra 329 tusinde tons til 322 tusinde tons. Kvoterne for lodde og sperling er uændret, mens kvoten for hestemakrel forøges med 12 tusinde tons i forhold til 2005, jf. tabel 1.1. Samlet set falder kvoten for industrifisk med 48%.

Tabel 1.1. Kvoter på industrifisk (tons)

	2003	2004	2005	2006
Blåhvilling	54.054	130.479	155.237	75.759
Brisling	299.203	299.761	329.410	322.094
Hestemakrel	27.279	24.314	14.336	26.668
Sperling	220.340	219.840	4.750	4.750
Tobis ¹⁾	900.786	844.922	628.267	156.829
I alt	1.519.257	1.519.316	1.132.000	586.100

Anm.: Der anvendes for 2003 til 2005 de kendte kvoter pr. 1. marts 2006. I kvoterne for 2006 er inkluderet kvotebytter frem til 17. marts 2006.

Noter: ¹⁾ For tobis er der endnu ikke fastsat en kvote, hvorfor kvoten for nuværende sættes lig fangstniveauet for 2005.

Konsumkvoterne op med 5%

Det samlede kvoteniveau for konsumfisk er i perioden fra 2003 til 2006 steget fra ca. 257 tusinde tons til ca. 271 tusinde tons svarende til en fremgang på ca. 5%, jf. tabel 1.2.

Kvoteniveauet for torskefisk op med 7%

Kvoteniveauet for torsk har siden 2003 stort set været uændret med et lille fald på 3%. Den samlede kvote for torskefisk er steget med 6% fra 2003 til 2006, hvilket skyldes en stigning i kvoterne for de øvrige arter af torskefisk på samlet set 3.800 tons i perioden, svarende til 22%. De samlede kvoter på fladfisk er reduceret med 27%, hvor niveauet for tungekvoterne er steget med 46%. Til gengæld er kvoterne for rødspætte samtidig blevet reduceret med 31% fra 2003 til 2006, svarende til en nedgang på ca. 9.500 tons.

Kvoten for sild ned

Kvoten for sild har oplevet det største absolutte fald mellem 2005 og 2006 på ca. 31.300 tons, men er 18% højere end niveauet i 2003, jf. tabel 1.2. Makrelkvoten reduceres med 15%,

for mens kvoterne for dybvandsrejer og jomfruhummer er steget med henholdsvis 8% og 59% i forhold til 2003. Kvoten for grønlandsrejer stiger i 2006 med 5% i forhold til 2005 og hele 185% i forhold til 2003, jf. tabel 1.2, hvilket dog skyldes tildelingen af kvoter i områder dækket af NAFO¹. Nedgangen i de samlede konsumkvoter fra 2005 til 2006 kan i hovedsagen henføres til nedgangen i sildekvoterne.

Tabel 1.2. Kvoter på konsumfisk (tons)				
	2003	2004	2005	2006
Torskefisk	49.197	50.554	52.718	52.085
- heraf torsk	31.555	30.837	29.618	30.606
Fladfisk	36.298	28.695	27.286	26.500
- heraf rødspætte	31.082	23.864	22.174	21.586
- heraf tunge	1.060	1.293	1.706	1.552
Sild	120.616	141.149	173.206	141.937
Makrel ¹⁾	28.605	26.390	23.438	24.385
Dybvandsrejer	7.824	8.093	8.317	8.487
Jomfruhummer	4.352	4.884	5.818	6.939
Andre arter ²⁾	8.497	7.718	5.240	5.139
Grønlandsrejer	2.024	5.196	5.524	5.774
I alt	257.413	272.679	301.547	271.246

Anm.: Der anvendes for 2003 til 2005 de kendte kvoter pr. 1. marts 2006. I kvoterne for 2006 er inkluderet kvotebytter frem til 17. marts 2006.

Noter: ¹⁾ Det er muligt, at overføre makrelkvoterne mellem de respektive farvande inden for visse grænser.

²⁾ Gennemsnitsvægten af en laks er sat til 5 kg.

Torskekvoterne er centrale for dansk fiskeri

Torskekvoterne er på trods af reduktioner i de senere år stadig af central betydning for det danske fiskeri med en andel målt i værdi på 15% i perioden 2003-2005 af den samlede landingsværdi. Torsk indgår sammen med andre torskefisk og fladfisk i de vigtige flerartsfiskerier i Nordsøen, Skagerrak og Kattegat.

Kattegat hårdest ramt

Torskekvoten i Øresund, Bælthavet og Østersøen øges med 17%, mens den i Nordsøen og Norskehavet, Skagerrak og Kattegat reduceres med henholdsvis 27%, 15% og 13%, jf. tabel 1.3. Set over perioden 2003-2006 er den største relative reduktion sket i Kattegat, hvor reduktionen har været på 63%.

¹ NAFO er betegnelsen for Northwest Atlantic Fisheries Organization, som giver videnskabelig rådgivning for den nordvestlige del af Atlanterhavet mellem USA, Canada og Grønland.

Kvoterne for andre torskfisk er steget

Når man ser på de samlede fangstmuligheder af andre torskfisk, er de samlede kvoter fra 2005 til 2006 faldet. Dette skyldes især, at kvoten på kuller, mørksej og skolæst er reduceret med ca. 2.100 tons, svarende til 14% fra 2005 til 2006. Kvoterne for havtaske og kulmule er til gengæld øget, mens de øvrige kvoter for torskfisk stort set er uændret fra 2005 til 2006. Kvoterne for andre torskfisk er således samlet set reduceret med 7%, jf. bilagstabel 1.1.

Tabel 1.3. Torskekvoterne fra 2003 til 2006 (1.000 tons)

	2003	2004	2005	2006	%-ændring 2003-2006
Nordsøen og Norskehavet (EU)	4.675	6.178	6.310	4.600	-2
Skagerrak	3.092	3.116	3.128	2.660	-14
Kattegat	1.451	846	615	536	-63
Øresund, Bælthavet og Østersøen	22.337	20.697	19.565	22.810	2
I alt	31.555	30.837	29.618	30.606	-3

Anm.: Der anvendes for 2003 til 2005 de kendte kvoter pr. 1. marts 2006. I kvoterne for 2006 er inkluderet kvotebytter frem til 1. marts 2006.

1.2. Kvoteudnyttelse

De faktorer, der påvirker kvoteudnyttelsen, kan opdeles i tre hovedgrupper: 1) biologiske, 2) politiske og 3) økonomiske.

Biologiske faktorer

Det biologiske rådgivningsgrundlag er generelt behæftet med usikkerhed. For bestande med kort livscyklus eller stor andel af unge fisk er det især kortsigtede klimatiske forhold, der har betydning for bestandssituationen i et givet år. Hertil kommer, at manglende eller fejlagtig information om fangster resulterer i usikkerhed ved fastlæggelsen af TAC'erne. Dette indebærer, at kvoterne i nogle år ikke er i overensstemmelse med de faktiske fiskerimuligheder.

Politiske faktorer

Da de enkelte medlemslande selv forvalter udnyttelsen af de tildelte kvoter, er den anden faktor af betydning for kvoteudnyttelsen selve fastlæggelsen og anvendelsen af fangstreglerne gennem året. I sagens natur kendes de konkrete fiskerivilkår ikke på det tidspunkt reglerne fastlægges, og selv om der i stor udstræk-

ning søges taget hensyn til en række faktorer herunder sæsonvariationer og industriens efterspørgsel, kan en stram forvaltning i begyndelsen af året i et uheldigt samspil med andre vilkår som for eksempel vejrforhold føre til, at mængderne, der er til rådighed sidst på året, ikke kan opfiskes.

Økonomiske faktorer

Den tredje faktor, som medvirker til en varierende kvoteudnyttelse, er de økonomiske forhold for fiskeriet. Generelt forventes det, at fiskeren vil søge at tjene mest muligt på sit fiskeri, hvor indtjeningen bestemmes af de forventede indtægter herunder priserne på fisk ved forskellige fiskerier samt de hermed forbundne omkostninger og eventuelle reguleringsmæssige restriktioner. Da fiskeriet som hovedregel ikke kan drives målrettet efter en enkelt art, men snarere som et kombinationsfiskeri, vil kravet, om at hver enkelt kvote ikke må overskrides, ligeledes føre til, at kvoterne samlet ikke altid kan udnyttes fuldt ud.

Havdage-reguleringen

I tilknytning til de ovenfor nævnte generelle faktorer forventes videreførelsen af havdagereguleringen at påvirke kvoteudnyttelsen i negativ retning, idet samspillet mellem kvoteniveauet og begrænsningen i havdage kan reducere udnyttelsen af de enkelte kvoter. I kapitel 3 er fangst og indtjening i fiskeriet i 2006 vurderet på grundlag af modelberegninger, hvori kvoteudnyttelsen er fastsat på grundlag af objektive vurderede kvoteudnyttelsesprocenter, som ikke tager hensyn til havdagereguleringen. Da effekten af havdagereguleringen formodes afspejlet i de anvendte data for årene 2003, 2004 og 2005, vil effekten af reguleringen ikke blive behandlet særskilt.

Beregning af forventet kvoteudnyttelse 2006

Beregningerne af kvoteudnyttelsen for 2006 er fastsat på bestandsniveau og baseret på tre metoder. Dels er den gennemsnitlige kvoteudnyttelse i de seneste tre år beregnet, dels er der foretaget en vurdering af kvotens absolutte størrelse i 2006 i forhold til kvoten og fiskeriets normale omfang i det forudgående år, og endelig anvendes kvoteudnyttelsen i det forudgående år. Som udgangspunkt anvendes den første metode. For de bestande, hvor kvoternes absolutte størrelse har ændret sig markant, baseres skønnet over kvoteudnyttelsen i stedet på den anden metode.

Dette er især tilfældet for konsumarterne. Den tredje metode anvendes, hvor de aktuelle forhold betragtes som mest betydende. De anvendte forventninger til kvoteudnyttelse for alle bestande er vist i bilagstabel 1.2.

Tabel 1.4. Kvoteudnyttelse 2003-2005 og forventet udnyttelse i 2006 for udvalgte industriarter (%)

		2003	2004	2005	Forventet i 2006
Blåhvilling	Farvandene ved Grønland, Færøerne (EU), vest for Skotland, Irland og England	100	47	87	
	Farvandene ved Færøerne (færøsk)	80	49	100	100
	Nordsøen og Norskehavet (EU)	94	55	11	53
	Nordsøen og Norskehavet (norsk)	99	61	44	44
Brisling	Den Engelske Kanal	0	0	0	0
	Nordsøen og Norskehavet (EU)	88	94	102	99
	Skagerrak og Kattegat	80	72	113	100
	Øresund, Bælthavet og Østersøen	99	100	90	100
Hestemakrel	Farvandene ved Færøerne (EU), vest for Skotland, Irland, England og Biscayen	83	103	89	92
	Nordsøen og Norskehavet (EU)	19	87	101	69
Sperling	Nordsøen, Norskehavet (EU), Skagerrak og Kattegat	8	6		
	Nordsøen og Norskehavet (norsk)	0	3	0	0
Tobis	Nordsøen og Norskehavet (EU)	36	40	25	100 ¹⁾
	Nordsøen (norsk)	5	6	43	100 ¹⁾
I alt		42	45	47	92

Noter: ¹⁾ Idet kvoten for tobis er fastsat som værende på niveau med fangsterne i 2005, forventes der en udnyttelse på 100%.

Udnyttelsen af industrifiskekvoterne varierer meget

Tobisfiskeriet er slået fejl i perioden 2003-2005

Den samlede kvoteudnyttelse i industrifiskeriet var i perioden 2003-2005 på mellem 42% og 47%, jf. tabel 1.4. Inden for industrifiskeriet er der meget stor forskel på udnyttelsesgraden af de enkelte kvoter over tid. Generelt har brislingekvoterne en høj udnyttelsesprocent ligesom hestemakrelkvoten uden for Nordsøen. Udnyttelsen af kvoterne for industrifisk i norsk zone af Nordsøen varierer derimod fra en meget lav udnyttelse til mere end fuld udnyttelse, hvilket blandt andet forklares af de store variationer i tobisfiskeriet. Specielt er tobisfiskeriet slået helt fejl i perioden 2003-2005, hvilket også kan ses af de lave udnyttelses-

grad er hhv. 36%, 40% og 25% i Nordsøen og Norskehavet.

Tobis giver en stigning i industrikvoteudnyttelsen

Den væsentligste årsag til de varierende udnyttelsesgrader i industrifiskeriet er de svingende bestandsforhold fra år til år, specielt for tobisfiskeriet. Forudsigelserne for udnyttelsesgraden i industrifiskeriet i 2006 baseres derfor i hovedsagen på gennemsnitlige udnyttelsesprocenter for de enkelte bestande i de seneste tre år. Kvoteudnyttelsen for 2006 forventes at stige især på grund af, at kvoten for tobis er fastsat som værende på niveau med fangsterne i 2005, og der dermed forventes en udnyttelse på 100%.

Høj kvoteudnyttelse for demersale konsumarter

For konsumfiskeriet er udnyttelsesgraden på de vigtigste arter generelt høj, jf. tabel 1.5. Den samlede udnyttelsesgrad varierer mellem 86% og 92% fra 2003 til 2005. For det demersale fiskeri er torskekvoterne, som nævnt, af central betydning, og udnyttelsesgraden ligger højt i hele perioden. Rødspættekvoterne har generelt en lavere udnyttelsesgrad end torsk, men der forventes i 2006 en næsten fuld udnyttelse af kvoterne i Nordsøen og Norskehavet (EU), mens kvoten i Kattegat, Skagerrak, Øresund, Bælthavet og Østersøen ikke udnyttes fuldt ud.

...men højest for pelagiske konsumarter

Silde- og makrelkvoterne, der udgør fiskerigrundlaget for det pelagiske fiskeri, udnyttes næsten 100% i alle farvande i perioden. Det skyldes formentlig, at disse fiskerier drives meget specialiseret, og der forekommer således ikke samspilsproblemer mellem kvoterne.

Tabel 1.5. Kvotedyndnyttelse 2003-2005 og forventet udnyttelse i 2006 for udvalgte konsumarter (%)

		2003	2004	2005	Forventet i 2006
Dybhav- rejer	Farvandene ved Østgrønland (grøn- landsk) og Færøerne	84	81	51	72
	NAFO-farvande		79	92	90
	Nordsøen og Norskehavet (EU)	26	1	0	0
	Nordsøen (norsk)	79	97	53	76
	Skagerrak og Kattegat	79	85	67	77
Jomfru- hummer	Nordsøen og Norskehavet (EU)	99	91	94	95
	Nordsøen (norsk)	0	0	105	100
	Skagerrak, Kattegat, Øresund, Bæltthavet og Østersøen (EU)	84	88	86	86
Kuller	Nordsøen og Norskehavet	99	100	80	93
	Skagerrak, Kattegat, Øresund, Bæltthavet og Østersøen	98	36	20	25
Kulmule	Nordsøen og Norskehavet (EU)	100	93	78	91
	Skagerrak, Kattegat, Øresund, Bæltthavet og Østersøen (EU)	40	38	25	34
Makrel	Farvandene ved Færøerne (færøsk) ¹⁾	0	0	0	100
	Nordsøen, Norskehavet (EU), Ska- gerrak, Kattegat, Øresund, Bælttha- vet og Østersøen ¹⁾	97	99	99	100
	Norskehavet (norsk) ¹⁾	0	0	0	100
Mørksej	Nordsøen, Norskehavet (EU), Ska- gerrak, Kattegat, Øresund, Bælttha- vet og Østersøen	88	96	95	100
Rødspætte	Kattegat	69	84	65	73
	Nordsøen og Norskehavet (EU)	92	100	96	100
	Skagerrak	47	78	76	75
	Øresund, Bæltthavet og Østersøen	65	54	51	57
Sild	Farvandene ved Svalbard, Bjør- neøen, Barents- og Norskehavet	13	94	93	100
	Nordlig og central Nordsø	97	100	97	98
	Sydlige Nordsø og den Engelske Kanal	0	0	0	0
	Skagerrak og Kattegat	99	91	98	96
	Øresund, Bæltthavet og Østersøen	93	100	84	92
Torsk	Kattegat	100	99	97	100
	Nordsøen og Norskehavet	100	95	100	100
	Skagerrak	99	97	97	100
	Øresund, Bæltthavet og Østersøen	100	100	97	100
Tunge	Nordsøen og Norskehavet (EU)	91	93	92	100
	Skagerrak, Kattegat, Øresund, Bæltthavet og Østersøen	101	98	101	100
Andre arter	Nordsøen (norsk)	32	32	61	63
Konsumfisk i alt ²⁾		86	92	90	91

Noter: ¹⁾ Det er, inden for visse grænser, muligt at overføre makrelkvoterne mellem de respektive farvande.

²⁾ Gennemsnitsvægten af en laks er sat til 5 kg.

For hovedparten af de vigtigste fiskearter er kvotebegrænsningerne således af central betydning for fiskeriets økonomi, det gælder kvoterne for torsk, rødspætter, sild, makrel, tunge, kuller og sej. Samtidig er flere af de øvrige kvoter genstand for en høj udnyttelsesgrad, hvilket blandt andet gælder laksekvoten i Østersøen og jomfruhummer i Nordsøen og Norskehavet samt i de indre danske farvande, jf. bilagstabel 1.2.

**Luft i kvoterne
kan være svær at
udnytte**

Selv om der er luft i en række kvoter, kan en højere udnyttelsesgrad være svær at opnå. Det skyldes dels, at visse arter er svære at fange end kvoterne tilsiger, dels at der er samspilsproblemer mellem kvoterne i kombinationsfiskerier, og endelig at forvaltningsreglerne for kvoteudnyttelsen gennem året nødvendigvis må fastlægges på grundlag af forventninger til fiskeriets udvikling.

Den faktiske udnyttelse af kvoterne kan være meget afhængig af de såkaldte tekniske bevaringsforanstaltninger som for eksempel redskabsbestemmelser og bifangstregler, hvor de relative bestandsforhold har betydning for fiskerimulighederne. Disse foranstaltninger er ikke direkte inddraget i vurderingerne af udnyttelsen af kvoterne. Endelig kan havdagebegrænsningen virke negativ i forhold til kvoteudnyttelsen.

Reduktionen i den danske fiskerflåde, jf. kap. 2, forventes kun i begrænset omfang at påvirke kvoteudnyttelsen, som følge af kvoternes størrelse i forhold til flådens samlede fysiske kapacitet.

2. Fiskerflåden

Flåden opdelt efter størrelse og redskab

Analysen af fiskeriets økonomi for 2006 tager udgangspunkt i en opdeling af fiskerflåden efter de samme grundprincipper, som var gældende for undersøgelsen for 2005. Strukturen er således fortsat belyst i forhold til fartøjernes størrelse og anvendte redskaber for at afspejle variationen i fiskerigrundlaget for flåden.

EU's retningslinier for flådeopdeling

På EU-plan er der vedtaget en forordning om indsamling af biologiske og økonomiske data². De flådeopdelinger, der opereres med i denne forordning, er indarbejdet i de anvendte grundprincipper for opdelingen i nærværende publikation om fiskeriets økonomi i 2006.

I den nationale regulering af fiskeriet har længden på fartøjerne generelt betydning for fangststørrelsen, da de maksimale periodekvoter fastlægges efter fartøjernes længde. I konsekvens heraf anvendes fartøjernes længde over alt (loa) som hovedgruppering for flåden i det følgende.

Redskabstype samt mållart som grundlag for inddelingen

Det andet kriterium, der anvendes til gruppering af flåden, er fartøjstypen angivet ved redskabstypen i henhold til registreringen i det danske fartøjsregister. Redskabstypen indgår som grundlag for vurderingen af hvilke fiskearter, der udgør grundlaget for fiskeriet. For trawlere med en længde mellem 24 og 40 meter anvendes yderligere en opdeling efter mållart. Således indgår fartøjer, hvor 80% af fangstværdien eller derover udgøres af industriarter, i gruppen *industri*, mens fartøjer, hvor konsumarter udgør mere end 80% af fangstværdien, indgår i gruppen *konsum*. Fartøjer med en mere blandet fangst af industri og konsumarter indgår i gruppen *blandet*. For de store fartøjer (længde over alt fra 40 meter og derover) anvendes alene en opdeling på *industri* og *blandet*, da ingen fartøjer kan klassificeres som konsum i denne længdekategori.

² Forordning nr. 1639/2001 af 25. juli 2001, EØF-Tidende nr. L 222/53.

Specialfiskerier Grupperingen af flåden indeholder endvidere fartøjer, der har specialtilladelser til fiskeri på konkrete målarter som grundlag for fiskeriet. Det gælder hesterejefiskeriet, muslingefiskeriet og rejefiskeriet ved Grønland.

Den anvendte gruppering fordelt på længde-, redskabs- og fiskerigrupper fremgår af bilagstabel 2.1.

2.1. Fiskerflådens størrelse

Antal fartøjer er faldet med 32% over 10 år

Den danske fiskerflåde er i perioden 1996 til 2005 reduceret med ca. 32% i antal fartøjer, mens den samlede tonnage målt i BT/BRT³⁾ er faldet med ca. 6%, og motorkraften målt i kW er faldet 20%.

Tabel 2.1. Antal fartøjer i den danske fiskerflåde

	2003	2004	2005
Små fartøjer	2.527	2.342	2.129
Mindre fartøjer 12-15m	268	262	269
Mindre fartøjer 15-18m	170	156	152
Mellemstore fartøjer 18-24m	167	153	144
Store fartøjer 24-40m	138	124	118
Store fartøjer ≥40m	40	43	41
Specialfiskerier	259	327	422
I alt	3.569	3.407	3.275

Kilde: Udtræk fra Fiskeridirektoratets database 1. marts 2006.

Reduktionen er størst i antallet af små fartøjer

I de seneste tre år er udviklingen fortsat med en reduktion i det samlede antal fartøjer. Nedgangen i antallet af fartøjer er størst blandt de små fartøjer, men også gruppen af mindre, mellemstore og store fartøjer er reduceret. Fra 2004 til 2005 sker der en reduktion i antallet af store fartøjer på 19 svarende til ca. 11%, jf. tabel 2.1. Udviklingen har medført en stigende gennemsnitsstørrelse for flåden som helhed fra ca. 27,0 BT/BRT i 2003 til ca. 28,1 BT/BRT i 2005.

³ Har et fartøj tonnagen opgivet i BT, anvendes denne, ellers anvendes BRT. Den løbende opmåling til BT i stedet for BRT vil alt andet lige give anledning til en stigende tonnage, idet BT generelt er en smule højere end BRT. Fra 2004 er alle fartøjer målt i BT.

2.2. Fiskerflådens aktivitet

For at fiske på de danske kvoter kræves, at fartøjet er registreret i det danske fiskerfartøjsregister. Denne registrering danner således udgangspunkt for det antal fartøjer, der er grundlaget for analysen.

24% inaktive fartøjer

Aktivitetsniveauet i 2005 for fartøjer registreret i fartøjsregistret ultimo 2005, er vist i tabel 2.2. I 2005 var 24% (790) af de registrerede fiskerfartøjer inaktive og omkring 28% (910) var registreret med en fangstværdi under momsgrænsen på 50.000 kr. Derudover var ca. 12% (396) af fartøjerne registreret med en fangstværdi under 216.731 kr. (Fødevarerøkonomisk Instituts grænseværdi), men over momsgrænsen på 50.000 kr.

Tabel 2.2. Aktiviteten for fartøjer registreret i det danske fiskerfartøjsregister ultimo 2005 målt i fangstværdi (antal fartøjer)

	Aktive fiskerfartøjer med fangst- -----værdi i kr. -----			Inaktive registre- rede fisker- fartøjer	Registre- rede fisker- fartøjer
	≥FØI's minimums- grænse	<FØI's minimums- grænse ≥50.000	<50.000		
Små fartøjer	403	374	863	489	2.129
Mindre fartøjer 12-15m	254	11	2	2	269
Mindre fartøjer 15-18m	144	4	3	1	152
Mellemstore fartøjer	142			2	144
Store fartøjer 24-40m	109	1	1	7	118
Store fartøjer ≥40m	40	1			41
Specialfiskerier	87	5	41	289	422
I alt	1.179	396	910	790	3.275
% af "registrerede fiskerfartøjer"	36,00	12,09	27,79	24,12	

Kilde: Udtræk fra Fiskeridirektoratets database 1. marts 2006.

Grænsen på 216.731 kr. anvendes af Fødevarerøkonomisk Institut som grænse for gruppen af fiskerivirksomheder, der indgår i det regnskabsstatistiske grundlag til belysning af indtjeningen i det

**Kommercielle
erhvervsfisker-
fartøjer udgør
36%**

danske fiskeri i 2005⁴. Grænsen kan fortolkes som grænsen for, hvornår fartøjet (virksomheden) er at betragte som et kommercielt erhvervsfiskerfartøj. Med denne definition var antallet af kommercielle erhvervsfartøjer, der deltog i 2005, på 1.179 eller 36% af de registrerede fiskerfartøjer, og deres samlede årlige fangstværdi udgjorde mere end 97% af den totale danske fangstværdi.

**Flådens kapacitet
målt i BT og kW**

For at vurdere de enkelte fartøjsgruppers kapacitet, er en status for fiskerflådens kapacitet målt i tonnage (BT), motorkraft (kW), længde over alt og forsikringsværdi vist i tabel 2.3.

Tabel 2.3. Kapacitetsindikatorer for den danske fiskerflåde i 2005

	Tonnage (BT)	Motorkraft (kW)	Længde (m)	Forsikrings- værdi (1.000 kr.)
Små fartøjer	6.624	69.253	14.672	421.562
Mindre fartøjer 12-15m	5.421	38.938	3.585	382.263
Mindre fartøjer 15-18m	6.320	29.032	2.484	384.075
Mellemstore fartøjer	11.971	42.911	2.883	657.071
Store fartøjer 24-40m	29.511	71.132	3.798	1.460.507
Store fartøjer ≥40m	26.871	56.355	1.957	1.330.782
Specialfiskerier	5.295	20.699	3.144	364.089
I alt	92.013	328.320	32.524	5.000.348

Kilde: Udtræk fra Fiskeridirektoratets database 1. marts 2006.

**Store fartøjer
udgør 61% af
tonnagen**

De store fartøjer over 24 meter udgør ca. 61% af den samlede tonnage og ca. 56% af forsikringsværdien, jf. tabel 2.3. Opgøres kapaciteten i forhold til motorkraft er der en mere ligelig fordeling mellem de enkelte størrelsesgrupper. De mindre fartøjer under 18 meter står således for ca. 42% af kapaciteten opgjort ved motorkraft. Hvis man bruger længde over alt som indikator udgør de små fartøjer under 12 meter ca. 45% af den samlede ka-

⁴ FØI's minimumsgrænse for medtagelse i Fiskeriregnskabsstatistikken indeksreguleres årligt. I 1995 var grænsen 150.000 kr., hvilket siden er steget til 216.731 kr. i 2005. Dette er et fald i forhold til grænseværdien på 224.342 kr. i 2004. Årsagen hertil skal bl.a. findes i faldende gennemsnitspriser for torsk, sild, blåmuslinger og hummer, når perioden 2003-2005 sammenlignes med perioden 2002-2004.

pacitet. I tabel 2.4 er vist fordelingen af hver kapacitetsindikator på de økonomiske størrelsesklasser.

Tabel 2.4. Økonomiske størrelsesklassers andel af de fire kapacitetsindikatorer i 2005 (%)

	Tonnage (BT)	Motorkraft (kW)	Længde (m)	Forsikrings- værdi (1.000 kr.)
Fangstværdi ≥ FØI's minimums- grænse	91	83	59	93
Fangstværdi < FØI's minimums- grænse ≥ 50.000 kr.	3	6	10	3
Fangstværdi ≤ 50.000 kr.	2	6	17	2
Aktive fiskerfartøjer	97	95	86	98

Kilde: Udtræk fra Fiskeridirektoratets database 1. marts 2006.

Næsten hele den registrerede kapacitet er aktiv

Den kommercielt aktive flådes andel af kapaciteten er dominerende, når den måles i forhold til tonnagen og forsikringsværdien, med henholdsvis 91% og 93% af den samlede kapacitet. Der kan på den baggrund argumenteres for, at den danske fiskerflåde kommercielt opererer på et niveau svarende til 92% af det tilladte kapacitetsniveau.

I den nye reguleringsordning, der træder i kraft fra 2007, kan fartøjer under 17 meter vælge enten at indgå i kystfiskerordningen eller få tildelt fartøjskvoteandele (FKA). Fartøjer, som har fået tildelt IOK eller har licens til specialfiskeri, kan ikke indgå i kystfiskerordningen eller FKA-ordningen.

Ca. 97% af den samlede tonnage og 95% af motorkraften er aktiv. Af tabel 2.5 fremgår det indirekte, at de største relative andele af den passive tonnage og motorkraft ligger i grupperne Andet og Kystfiskere/FKA under 17 meter. Også den største andel af den absolutte passive motorkraft er placeret i disse to grupper, mens den største absolutte andel af den passive tonnage er placeret i gruppen FKA over 17 meter.

Tabel 2.5. Kapacitetsindikatorer fordelt på 2007-reguleringsgrupper, ultimo 2005

	Alle fartøjer	Tonnage for alle registrerede fiskerfartøjer (BT)	Tonnage for aktive registrerede fiskerfartøjer (BT)	Motorkraft for alle registrerede fiskerfartøjer (kW)	Motorkraft for aktive registrerede fiskerfartøjer (kW)
Kystfiskere/FKA ≤17 meter	2.485	15.745	14.931	125.549	117.024
Andet ≤17 meter	325	315	61	3.391	591
FKA >17 meter	282	40.411	38.888	112.329	107.973
IOK alle	86	30.562	30.149	69.743	69.014
Specialfiskeri	97	4.980	4.791	17.308	16.682
I alt	3.275	92.013	88.820	328.320	311.284

Kilde: Udtræk fra Fiskeridirektoratets database 1. marts 2006.

2.3. Fiskerflådens ejerforhold og beskæftigelse

Erhvervs- og bierhvervsfiskere

Adgangen til at eje fartøjer i den danske fiskerflåde er reguleret med henblik på at sikre, at retten til de danske fiskerimuligheder forbeholdes de erhvervsaktive i fiskeriet. Derfor registreres ejerskabet til fiskerfartøjer på grupper, der omfatter erhvervsfiskere og bierhvervsfiskere samt selskaber godkendt til at drive erhvervsfiskeri. Reglerne for registrering er fastsat i henhold til Lov om Fiskeri (Lov nr. 281) af 12. maj 1999.

62% af fartøjerne er ejet af erhvervsfiskere

Det registrerede ejerforhold til fartøjerne i fiskerflåden ultimo 2005 viser, at 62% af fartøjerne er ejet af erhvervsfiskere, 25% ejes af bierhvervsfiskere, 12% er registreret som selskaber godkendt til at drive erhvervsfiskeri og de sidste ca. 1% har oplyst andet som erhvervsstatus, jf. tabel 2.6.

Tabel 2.6. Erhvervsstatus for fiskere med et registreret fiskerfartøj ultimo 2005

	Aktive fiskerfartøjer med fangst- -----værdi i kr. ----- <FØI's				Inaktive re- gistrerede fisker- fartøjer	I alt registre- rede fisker- fartøjer
	≥FØI's mini- mums- grænse		<FØI's mini- mums- grænse			
	≥50.000	<50.000	≥50.000	<50.000		
Erhvervsfisker	908	280	364	491	2.043	
Bierhvervsfisker	3	83	483	234	803	
Selskaber	266	30	52	47	395	
Anden erhvervsstatus	2	3	11	18	34	
I alt	1.179	396	910	790	3.275	

Kilde: Udtræk fra Fiskeridirektoratets database 1. marts 2006.

Den kommercielle flåde har 77% erhvervsfiskereje og 23% selskabs-eje

Af den kommercielt aktive del af flåden ejer erhvervsfiskere ca. 77% af fartøjerne, mens ca. 23% ejes af selskaber godkendt til at drive erhvervsfiskeri. Fartøjer registreret med bierhvervsfisker-ejerskab og andet udgør ca. 0,4% (5 fartøjer). Omvendt ejes ca. 30% af de inaktive fartøjer af bierhvervsfiskere, ligesom ejer-skabsandelen for bierhvervsfiskere til fartøjer med lavere økono-misk aktivitet er på ca. 43%, hvor erhvervsfiskere udgør ca. 49%, jf. tabel 2.6.

Væsentlig nedgang i beskæftigelsen

Som udgangspunkt for vurdering af beskæftigelsen i fiskerflåden anvendes oplysninger om den normale besætningsstørrelse på far-tøjer angivet ved registrering af fartøjet i fartøjsregistret. Beskæf-tigelse i fiskerflåden var således på 4.916 mand i 2005 svarende til et fald på 6% i forhold til året før, jf. tabel 2.7.

Antallet af be-sætningsmed-lemmer i den kommercielle flåde er 2.667

For den kommercielle del af flåden er besætningen på 2.667 mand, hvoraf de 1.723 er beskæftiget på fartøjer, der ejes af regi-strerede erhvervsfiskere, mens 931 er beskæftiget på fartøjer ejet af selskaber med ret til at drive erhvervsfiskeri. Kun 13 personer er beskæftiget på fartøjer registreret som bierhvervsfisker eller med anden erhvervsstatus, jf. tabel 2.7.

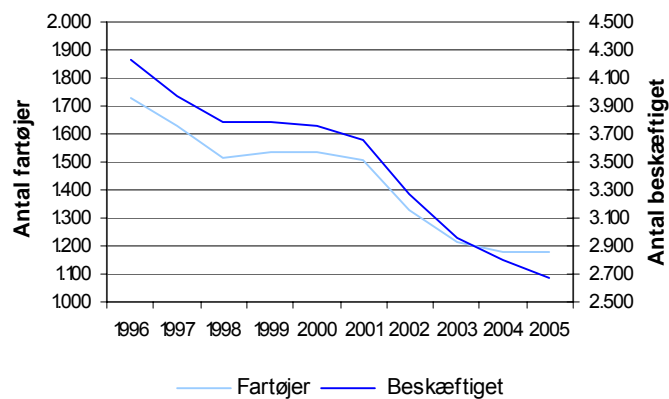
Tabel 2.7. Beskæftigelse fordelt efter erhvervsstatus for fiskere med et registreret fiskerfartøj ultimo 2005

	Aktive fiskerfartøjer med fangst- ----- værdi i kr. -----			Inaktive re- gistrerede fisker- fartøjer	I alt registrerede fisker- fartøjer
	≥FØI's mini- mums- grænse	mini- mums- grænse ≥50.000	<FØI's <50.000		
Erhvervsfisker	1.723	312	375	520	2.930
Bierhvervsfisker	3	86	489	239	817
Selskaber	931	41	69	84	1.125
Anden erhvervsstatus	10	3	11	20	44
I alt	2.667	442	944	863	4.916

Kilde: Udtræk fra Fiskeridirektoratets database 1. marts 2006.

Flådens strukturelle udvikling er karakteriseret ved en fortsat reduktion i antallet af kommercielle fartøjer og en deraf følgende nedgang i beskæftigelse, jf. figur 2.1.

Figur 2.1. Udviklingen i antallet af fartøjer og beskæftigelsen fra 1996 til 2005 for registrerede danske kommercielt aktive fartøjer ultimo 2005

Nedgang på ca. 32% i antal fartøjer og ca. 37% i I figur 2.1. er udviklingen i antallet af fartøjer og beskæftigelsen vist for perioden 1996 til 2005. Som det fremgår af figuren er antallet af kommercielt aktive fartøjer faldet med 551, mens be-

antallet af beskæftigede siden 1996

skæftigelsen i samme periode er faldet med 1.560 personer. Den samlede nedgang i antallet af fartøjer svarer til 32%, tilsvarende svarer faldet i beskæftigelsen til 37%. Den gennemsnitlige beskæftigelse på de fartøjer, der er udgået af fiskeriet, har således været ca. 2,8 person pr. fartøj.

Den gennemsnitlige besætning og den gennemsnitlige forsikringsværdi pr. kommercielt fartøj er angivet i tabel 2.8. Ved brug af disse to mål kan kapitalintensiteten pr. besætningsmedlem beregnes. For de kommercielle fartøjer er disse tre mål angivet i tabel 2.8 for 2005, mens bilagstabel 2.3 omfatter alle fartøjsgrupper.

Tabel 2.8. Gennemsnitlig besætning, forsikringsværdi og kapitalintensitet for kommercielle fartøjer i 2005

	Besætning	Forsikringsværdi (1.000 kr.)	Kapitalintensitet (1.000 kr./person)
Små fartøjer	1,2	610	509
Mindre fartøjer 12-15m	1,8	1.436	820
Mindre fartøjer 15-18m	2,6	2.596	997
Mellemstore fartøjer 18-24m	3,1	4.574	1.469
Store fartøjer 24-40m	4,3	12.432	2.871
Store fartøjer ≥40m	6,4	32.720	5.093
Specialfiskerier	2,2	3.997	1.802
I alt	2,3	3.940	1.742

Alle tre mål ses at være voksende med fartøjernes længde. Således er den gennemsnitlige besætning pr. fartøj på 1,2 person for små fartøjer, mens den er mere end fem gange så stor for store fartøjer over 40 meter. En endnu større forskel mellem de små og store fartøjer observeres ved sammenligning af forsikringsværdien pr. fartøj. Kapitalintensiteten pr. besætningsmedlem er således betydelig højere for de store end de små fartøjer. I de store fartøjer over 40 meter er der investeret over 5 mio. kr. pr. besætningsmedlem, mens der tilsvarende for de små fartøjer er investeret 509.000 kr.

Store fartøjer fanger industri- fisk

2.4. Fiskerflådens kvoteudnyttelse

Det kvotemæssige grundlag for de forskellige grupper i fiskerflåden har i varierende grad betydning for fartøjernes økonomi. Industrikvoterne har hovedsagelig betydning for de store fartøjer over 24 meter. Den eneste art, hvor de øvrige fartøjsgrupper har en fangst af betydning, er brisling, hvor 25 procentpoints af den gennemsnitlige kvoteudnyttelse udgør fangstgrundlaget for fartøjer under 24 meter, jf. tabel 2.9.

Tabel 2.9. Gennemsnitlig kvoteudnyttelse for 2003-2005 fordelt på fartøjsgrupper, kvoterede industriarter (%)

	Mindre fartøjer 12-15m	Mindre fartøjer 15-18m	Mellem store fartøjer	Store fartøjer 24-40m	Store fartøjer ≥40m	Gen. kvoteudnyt.
Blåhvilling	0	0	0	6	40	46
Brisling	5	9	11	41	27	92
Hestemakrel	0	0	0	17	56	73
Sperling	0	0	0	1	5	6
Tobis	0	1	2	16	12	30
I alt	1	2	4	19	17	44

Kilde: Udtræk fra Fiskeridirektoratets database 1. marts 2006.

Anm.: Kvoteudnyttelsen er beregnet på basis af fangster foretaget af fartøjer med fangstværdi over Fødevareøkonomisk Instituts minimumsgrænser. Små fartøjer deltagende i specialfiskerier er udeladt, idet de ingen fangst har af industrifisk.

Alle fartøjsgrupper er afhængige af konsumfisk

Udnyttelsen af konsumkvoterne målt efter vægt er væsentligt mere varieret på fartøjsgrupper end industrikvoterne, jf. tabel 2.10. I den samlede udnyttelse for perioden 2003 til 2005 på 88% af konsumkvoterne har de store fartøjer over 40 meter en udnyttelse på 45 procentpoint. Den høje andel skyldes de store fartøjers fiskeri efter sild og makrel.

Udnyttelsen af kvoterne for torske- og fladfisk er koncentreret om fartøjerne under 40 meter, mens fiskeriet af jomfruhummer har hovedvægten på fartøjer mellem 12 og 40 meter. Dybvandsrejer og andre arter fanges specielt af fartøjer på mellem 24 og 40 meter.

Tabel 2.10. Gennemsnitlig kvoteudnyttelse for 2003-2005 fordelt på fartøjsgrupper, kvoterede konsumarter (%)

	Små far-tøjer	Mindre far-tøjer 12-15m	Mindre far-tøjer 15-18m	Mellem store far-tøjer	Store far-tøjer 24-40m	Store far-tøjer ≥40m	Special-fiske-rier	Gen. kvote-udnyt.
Torskefisk	19	15	14	21	21	0	0	91
- heraf torsk	29	22	18	21	6	0	0	97
Fladfisk	9	12	15	24	22	0	0	82
- heraf rødspætte	8	13	14	22	21	0	0	78
- heraf tunge	21	18	29	20	6	0	0	94
Sild	2	2	4	2	13	70	0	93
Makrel	1	0	0	0	5	88	0	94
Dybvandsrejer	0	0	2	5	38	0	0	45
Jomfruummer	1	17	21	34	27	0	0	100
Andre arter	1	1	1	2	14	0	0	19
Grønlandsrejer	0	0	0	0	0	0	81	81
I alt	5	6	7	8	16	45	1	88

Kilde: Udtræk fra Fiskeridirektoratets database 1. marts 2006.

Anm.: Kvoteudnyttelsen er beregnet på basis af fangster foretaget af fartøjer med fangstværdi over Fødevarerøkonomisk Instituts minimumsgrænser.

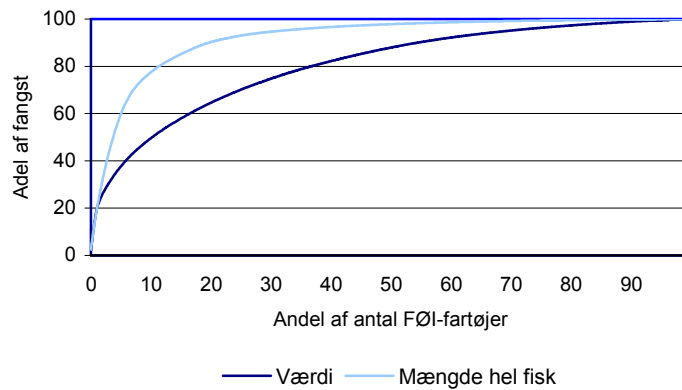
Lorenz-kurver

Den varierende udnyttelse af de forskellige kvoter og den deraf følgende betydning for de forskellige fartøjers fangstmængde og fangstværdi kan vises ved sammenhængen mellem procentandelen af henholdsvis fangstværdien og fangstmængden i forhold til procentandelen af antallet af fartøjer i fiskerflåden (Lorenz-kurver), som vist i figur 2.2.

20% af fartøjerne fanger 90% af mængderne

Det fremgår af figur 2.2, at ca. 20% svarende til ca. 235 af fartøjerne med en fangstværdi over Fødevarerøkonomisk Instituts minimumsgrænse, fanger over 90% af fangstmængden, og at ca. 70% af fartøjerne fanger mindre end 5% af den samlede fangstmængde. Dette er stort set uændret i forhold til 2004.

Figur 2.2. Lorenz-kurve for registrerede danske kommercielle fartøjer ultimo 2005

Kilde: Udtræk fra Fiskeridirektoratets database 1. marts 2006.

...og 33% dækker 75% af værdien

Betragtes derimod den samlede fangstværdi har 30% af fartøjerne (ca. 357 fartøjer) 75% af fangstværdien, mens ca. 30% af fartøjerne har under 5% af den samlede fangstværdi i 2005. Sammenholdt med situationen i 2004 er antallet af fartøjer, der dækker 75% af fangstværdien, faldet med 35 fartøjer fra et niveau på 392 fartøjer.

Den skæve fordeling mellem fartøjernes relative andele af fangstmængden og fangstværdien afspejler de strukturelle forskelle inden for den kommercielle fiskerflådes fiskeri. Få store fartøjer fanger relativt meget af de billige industriarter samt sild og makrel, mens der er en mere jævn fordeling inden for det øvrige konsumfiskeri.

Afslutningsvis skal det bemærkes, at der i grundlaget for beregningen af Fiskeriets Økonomi 2006 i kapitel 3, indgår som forudsætning, at de kommercielle fartøjer, der er registreret i fartøjsregistret ultimo 2005, fortsætter deres fiskeri i 2006, samt at der ikke tilgår nye fartøjer til den kommercielle fiskerflåde.

3. Fangst og indtjening

Fiskerivirksomheder i prognosen for 2006

Beregningen af prognosen i Fiskeriets Økonomi 2006 gennemføres for fartøjer eller fiskerivirksomheder, der indgår i grundlaget for Fødevarerøkonomisk Instituts fiskeriregnskabsstatistik. Anvendt på fartøjsniveau betyder det, at fartøjer med en samlet fangstværdi over ca. 216.731 kr. i 2005⁵⁾ indgår i grundlaget for prognoseberegningerne. I forhold til det samlede registrerede fiskeri dækker de kommercielt aktive fartøjer generelt over 99% af fangstmængden og 98% af fangstværdien, jf. tabel 3.1.

Tabel 3.1. De økonomiske størrelsesklassers andel af fangster (%)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	
Mængde	Fangstværdi \geq FØI's minimumsgrænse	99,73	99,73	99,74	99,59	99,66	99,57
	Fangstværdi $<$ FØI's minimumsgrænse \geq 50.000 kr.	0,25	0,25	0,20	0,31	0,25	0,34
	Fangstværdi \leq 50.000 kr.	0,03	0,02	0,06	0,09	0,08	0,09
Værdi	Fangstværdi \geq FØI's minimumsgrænse	98,30	98,26	98,36	97,61	97,80	97,97
	Fangstværdi $<$ FØI's minimumsgrænse \geq 50.000 kr.	1,58	1,61	1,24	1,82	1,65	1,52
	Fangstværdi \leq 50.000 kr.	0,13	0,13	0,40	0,58	0,56	0,51

Kilde: Udtræk fra Fiskeridirektoratets database 1. marts 2006.

Modellen arbejder med 28 fartøjsgrupper...

Beregningerne for 2006 er i lighed med beregningerne for 2005 gennemført ved anvendelse af en model, der opererer med tre dimensioner omfattende fartøjsgrupper, fiskearter og farvande. Modellens beregninger hviler på, at alle kvoter opfiskes under hensyn til den fastlagte antagelse om kvoteudnyttelse. Den centrale dimension i modellen er fartøjsgruppe, hvor modellen opererer med 28 fartøjsgrupper, jf. bilagstabel 2.1. I det følgende præsenteres resultaterne for de 7 hovedgrupper, mens de resterende resultater præsenteres i bilagstabeller.

⁵ Se fodnote 4 i kapitel 2.

...120 fiskearter Modellen er meget detaljeret med hensyn til fiskearter. Der er 32 kvoterede arter, mens der i alt skelnes mellem 106 "arter" i modellen. Heraf er der 102 rene arter (kvoterede som ukvoterede), mens 4 er kombinationer bestående af 2 eller flere arter⁶. Denne opdeling skyldes, at visse kvoter ikke fastsættes for enkeltarter alene, men for artskombinationer. Det gælder for eksempel ising og skrubbe, der optræder som 3 arter i modellen, da der fastsættes kombinerede kvoter for disse arter for visse farvande.

...og 32 farvande Da der i kvoteforvaltningen opereres med 67 såkaldte forvaltningsområder, som består af kombinationer af art(er) og farvande, arbejder modellen med flere farvande end den sædvanlige opdeling på Nordsøen, Skagerrak, Kattegat, Sundet, Bælthavet, østlige og vestlige Østersø samt andre farvande. Modellen har i alt 24 forskellige farvande, som dækker de nødvendige enkelt-farvande samt forskellige kombinationer, som modsvarer den måde kvoterne fastsættes på. Hertil kommer 10 farvande, som er relateret til fangsterne af ikke-kvoterede arter. Af de 67 forvaltningsområder dækker 15 industrifiskearter, mens 52 dækker konsumfiskearter. Forskellen mellem antal farvande og antal forvaltningsområder skyldes, at der for en række arter fastsættes kvoter for flere farvande under ét for den samme art.

3.1. Fiskeriets fangstmængde

Beregning af fangstmængde

Prognosen over fangsternes størrelse i 2006 er baseret på de fastsatte kvoter for det danske fiskeri og skønnet over kvoteudnyttelsesprocenter, jf. afsnit 1.2. Herudover indgår fordelingen af fiskeriet på de anvendte fartøjsgrupper, jf. bilagstabel 2.1. De enkelte gruppers andel af hver kvote antages ikke at ændre sig fra år til år, selv om kvoterne ændres. Det gør derimod fangstsammensætningen for hver enkelt fartøjsgruppe.

⁶ Eksempelvis tildeles Danmark i norsk zone af Nordsøen en kvote kaldet "andre arter", hvor der registreres fangst af en række forskellige arter, herunder skærising, rødtunge og kulmule.

Den samlede fangstmængde forøges med 2% i 2006

Den forventede fangstmængde for alle fartøjer i 2006 er på 932 tusinde tons. Dette svarer til en stigning på 22 tusinde tons i forhold til 2005, hvilket er en forøgelse på ca. 2%. Det gennemsnitlige fangstniveau i perioden 2002-2004 var på 1.012 tusinde tons, jf. tabel 3.2 og bilagstabel 3.1.

Tabel 3.2. Total fangstmængde for alle aktive fartøjer (tons)

	2003-2005	2005	Forventet i 2006
Små fartøjer	19.790	19.599	20.091
Mindre fartøjer 12-15m	35.281	43.492	37.105
Mindre fartøjer 15-18m	52.967	52.381	55.115
Mellemstore fartøjer 18-24m	75.986	75.127	74.788
Store fartøjer 24-40m	323.581	247.377	282.423
Store fartøjer ≥40m	386.601	386.305	364.057
Specialfiskerier	95.281	76.936	98.762
Ophørte fartøjer	22.747	9.374	.
I alt	1.012.235	910.593	932.342

Kilde: Udtræk fra Fiskeridirektoratets database 1. marts 2006.
Anm.: Gennemsnitsvægten for laks er sat til 5 kg.

Fangstmængden for kommercielle fartøjer stiger med ca. 3%

Fangstmængden for den kommercielle del af flåden forventes i 2006 at være på 928 tusinde tons. Dette svarer til en stigning på 31 tusinde tons i forhold til 2005, hvilket er en forøgelse på ca. 3%, jf. tabel 3.3 og bilagstabel 3.2.

Tabel 3.3. Total fangstmængde for kommercielt aktive fartøjer (tons)

	2003-2005	2005	Forventet i 2006
Små fartøjer	16.265	16.366	16.528
Mindre fartøjer 12-15m	35.131	43.359	36.950
Mindre fartøjer 15-18m	52.909	52.287	55.052
Mellemstore fartøjer 18-24m	75.986	75.127	74.787
Store fartøjer 24-40m	323.505	247.154	282.357
Store fartøjer ≥40m	386.495	385.985	363.973
Specialfiskerier	95.192	76.838	98.673
I alt	985.483	897.116	928.321

Kilde: Udtræk fra Fiskeridirektoratets database 1. marts 2006.
Anm.: Gennemsnitsvægten for laks er sat til 5 kg.

Varierende ændringer i 2006 fangsten

Den forventede stigning i fangstmængden har varierende betydning for de forskellige fartøjsgrupper. I forhold til fiskeriet i 2005 sker der en nedgang i fangsten for grupperne mindre fartøjer mellem 12-15 meter og store fartøjer over 40 meter, mens de øvrige fartøjsgrupper oplever en forøgelse. Sammenlignes perioden 2003-2005 med den forventede fangstmængde i 2006 er der fremgang for alle fartøjsgrupper med undtagelse af de mellemstore fartøjer og store fartøjer. Den største relative fremgang sker for de mindre fartøjer mellem 12-15 meter, hvor fangstmængden forventes øget med 5%. Kvoteydnyttelsen for industrifisk er lavere end for konsumfisk, men her kan forhold af biologisk karakter imidlertid vanskeliggøre udnyttelsen af fangstmulighederne på kvoterne. De seneste års fejlslagne tobisfiskeri og faldende kvoter påvirker derfor de store fartøjers fangstmuligheder, da afhængigheden af industrifiskeriet her er stor.

Den gennemsnitlige fangstmængde stiger i 2006

I tabel 3.4 er vist de skønnede gennemsnitlige fangstmængder for år 2006 opdelt på fartøjsgrupper for de kommercielle fartøjer. Den samlede gennemsnitlige fangstmængde pr. fartøj i 2006 forventes at stige i forhold til 2005 med ca. 3%. I grupperne mindre fartøjer 12-15 meter samt store fartøjer over 40 meter, sker der dog et fald, mens der for de andre grupper skønnes en uændret eller stigende gennemsnitlig fangstmængde. Den relativt største forøgelse sker i gruppen af store fartøjer mellem 24 og 40 meter med en stigning på ca. 14% i forhold til 2005, hvilket skyldes en forventet stigning i fangsten af industrifisk.

Tabel 3.4. Gennemsnitlig fangstmængde for kommercielt aktive fartøjer (tons)

	2003-2005	2005	Forventet i 2006
Små fartøjer	42	41	41
Mindre fartøjer 12-15m	142	171	145
Mindre fartøjer 15-18m	342	363	382
Mellemstore fartøjer 18-24m	496	529	527
Store fartøjer 24-40m	2.630	2.267	2.590
Store fartøjer ≥40m	9.427	9.650	9.099
Specialfiskerier	1.090	883	1.134
I alt	827	761	787

Kilde: Udtræk fra Fiskeridirektoratets database 1. marts 2006.

Anm.: Gennemsnitsvægten for laks er sat til 5 kg.

De ti vigtigste fiskearter

De ti værdimæssigt mest betydende fiskearter, jf. tabel 3.5, omfatter de demersale konsumerter som torsk, rødspætte, jomfruhummer, tunge samt havtaske. Sild og makrel udgør grundlaget for det pelagiske fiskeri, mens brisling og tobis indgår som grundlag for industrifiskeriet. Grønlandske dybvandsrejer er et specialfiskeri, hvortil der kræves licens for deltagelse.

Tabel 3.5. Fangstmængder for alle aktive fartøjer for de i 2005 ti værdimæssigt mest betydende kvoterede arter (tons)

	2003-2005	2005	Forventet i 2006
Torsk	30.310	28.946	28.804
Sild	139.334	166.388	142.403
Jomfruhummer	4.487	5.289	6.262
Makrel	25.695	23.214	24.181
Brisling	288.347	329.798	319.724
Rødspætte	20.485	18.372	18.014
Tunge	1.290	1.644	1.452
Tobis	246.292	156.829	157.165
Havtaske	723	1.612	2.183
Grønlandsrejer	3.435	4.470	4.878

Kilde: Udtræk fra Fiskeridirektoratets database 1. marts 2006.

Fald i mængderne for det pelagiske fiskeri og industrifiskeriet

Den mængdemæssige nedgang er størst for det pelagiske fiskeri som samlet set bliver reduceret med 23 tusinde tons, da mængden af sild reduceres med 14%, mens mængden af makrel stiger med 4% i forhold til 2005. I industrifiskeriet er der en tilbagegang for brisling med 10 tusinde tons, svarende til 3% mens tobisfiskeriet er uændret, idet tobisfangsterne i 2006 antages lig dem i 2005, da der ikke endnu er fastsat en kvote herfor. For det demersale fiskeri sker der en fremgang på 2%, hvor arterne torsk, rødspætte og tunge oplever en tilbagegang, mens havtaske, jomfruhummer og grønlandsrejer oplever en stor fremgang på henholdsvis 35%, 18% og 9%, jf. tabel 3.5.

3.2. Fiskeriets fangstværdi

Prisudviklingen er central i prognosen for fangstværdien

Den forventede prisudvikling på fiskeprodukter i 2006 er af central betydning for prognosen og dermed vurderingen af indtjeningen i fiskeriet i 2006. I kapitel 4 er foretaget en vurdering af pris- og udbudsforhold i EU som følge af forventningerne til forsyningsgrundlaget for fiskeprodukter. Med udgangspunkt heri er fastlagt et skøn over gennemsnitpriserne i 2006 for de enkelte fiskearter, hvor oprindelsesfarvand (fiskefarvand) indgår i prisvariationen for arterne.

Prisforudsætninger

Skønnet over fangstværdien i 2006 er beregnet under to forskellige forudsætninger for prisudviklingen. Som den første forudsætning (scenario 1) anvendes gennemsnitpriserne for fiskeprodukter i 2005, hvorved alene konsekvenserne af mængdeændringerne i 2006 vurderes. Som den anden forudsætning (scenario 2) anvendes forventningerne til prisudviklingen i 2006 med udgangspunkt i vurderingen af markedsudviklingen, jf. kapitel 4⁷. For de ti mest betydende fiskearter er prisforudsætningerne for beregningerne i de to scenarier vist i tabel 3.6, jf. bilagstabel 3.3.

Tabel 3.6. Gennemsnitspris for alle aktive fartøjer for de i 2005 ti værdimæssigt mest betydende kvoterede arter (kr. pr kg.)

	2003-2005	2005	---- Forventet i 2006 ----	
			Scenario 1	Scenario 2
Torsk	14,01	14,96	14,83	16,31
Sild	1,90	2,11	2,10	2,31
Jomfruhummer	53,98	58,77	58,65	61,59
Makrel	8,66	12,82	12,82	12,82
Brisling	0,83	0,82	0,82	0,86
Rødspætte	13,70	13,97	13,95	13,95
Tunge	71,25	73,64	73,74	77,43
Tobis	0,74	0,71	0,72	0,75
Havtaske	29,27	32,69	32,36	32,36
Grønlandsrejer	15,52	12,35	12,35	12,35

Kilde: Udtræk fra Fiskeridirektoratets database 1. marts 2006

⁷ For arter ikke omfattet af prisskønnene i kapitel 4 forudsættes disse i 2006 at ændre sig i forhold til gennemsnittet for de seneste tre år.

**Fangstværdi-
prognose for de ti
vigtigste fiskear-
ter**

På grundlag af kvoterne for 2006, de forventede kvoteudnyttelser for 2006 og med udgangspunkt i prisforudsætningerne er der beregnet en prognose for fangstværdierne for alle arter⁸). Værdierne for de i 2005 ti mest betydende fiskearter er vist i tabel 3.7.

Tabel 3.7. Fangstværdi for alle aktive fartøjer for de i 2005 ti værdimæssigt mest betydende kvoterede arter (1.000 kr.)

	2003-2005	2005	---- Forventet i 2006 ----	
			Scenario 1	Scenario 2
Torsk	424.814	433.050	453.787	499.166
Sild	265.804	352.682	299.349	329.284
Jomfruhummer	276.898	310.816	368.146	386.553
Makrel	222.454	297.705	312.716	312.716
Brisling	238.644	271.399	260.505	273.530
Rødspætte	280.576	256.706	257.024	257.024
Tunge	91.820	121.066	114.528	120.254
Tobis	182.816	110.850	112.507	118.133
Havtaske	57.882	61.609	70.687	70.687
Grønlandsrejer	58.501	55.204	60.245	60.245

Kilde: Udtræk fra Fiskeridirektoratets database 1. marts 2006.

**Den forventede
pris er central**

Der forventes prisstigninger på de fleste arter i 2006 (scenario 2). For arterne sild og tunge er det mængdemæssige fald så stort at prisstigningen ikke kan opveje faldet i mængden, hvorved den samlede fangstværdi falder for disse to arter. De øvrige arter oplever alle en stigning i fangstværdien i forhold til 2005 i scenario 2 i 2006. De beregnede skøn over den totale fangstværdi opdelt på fartøjsstørrelser og -typer fremgår af tabel 3.8 og bilag 3.4.

Total fangstværdi på 3.016 mio. kr. i 2005-priser ... og på 3.124 mio. kr. i 2006-priser

For det samlede fiskeri er skønnet over den totale fangstværdi med prisniveau-2005 på 3.016 mio. kr., svarende til en stigning i forhold til 2005 på 114 mio. kr. eller 4%. Med prisniveau-2006 er den skønnede fangstværdi på 3.124 mio. kr., svarende til en fremgang på 222 mio. kr. eller 8%. Prognosen for 2006 er derfor i begge scenarier en stigning i den totale fangstværdi i forhold til basisperioden 2003-2005 på mellem 222 og 330 mio. kr.

⁸ Der er i prognosen for fangstværdierne for 2006 ikke inkluderet eventuelle efterbetalinger primært i forbindelse med industrifiskeriet. Efterbetalingerne i 2005 var godt 15 mio. kr.

Tabel 3.8. Total fangstværdi for alle fartøjer (1.000 kr.)

	2003-2005	2005	---- Forventet i 2006 ----	
			Scenario 1	Scenario 2
Små fartøjer	261.553	268.056	294.895	300.161
Mindre fartøjer 12-15m	260.704	286.501	297.320	313.126
Mindre fartøjer 15-18m	285.069	291.312	325.794	342.214
Mellemstore fartøjer 18-24m	428.367	418.917	478.999	498.527
Store fartøjer 24-40m	647.495	611.644	633.286	652.545
Store fartøjer ≥40m	619.488	775.023	731.115	765.001
Specialfiskerier	235.037	231.064	254.848	252.894
Ophørte fartøjer	56.283	19.636	.	.
I alt	2.793.995	2.902.152	3.016.256	3.124.468

Kilde: Udtræk fra Fiskeridirektoratets database 1. marts 2006.

Stigning i fangstværdi i forhold til 2005

I det kommercielle fiskeri er skønnet over den totale fangstværdi med prisniveau-2005 på 2.947 mio. kr., svarende til en forøgelse i forhold til 2005 på 122 mio. kr. eller 4%. Med prisniveau-2006 (scenario 2) er den skønnede fangstværdi på 3.054 mio. kr., svarende til en fremgang på 230 mio. kr. eller ca. 8%. Prognosen for 2006 er således en fremgang i forhold til 2005, samt en stigning i forhold til basisperioden 2003-2005 på 378 mio. kr. (scenario 2).

Tabel 3.9. Total fangstværdi for kommercielt aktive fartøjer (1.000 kr.)

	2003-2005	2005	---- Forventet i 2006 ----	
			Scenario 1	Scenario 2
Små fartøjer	203.083	213.228	228.506	233.444
Mindre fartøjer 12-15m	258.850	284.800	295.154	310.873
Mindre fartøjer 15-18m	284.763	290.565	325.467	341.861
Mellemstore fartøjer 18-24m	428.336	418.917	478.968	498.496
Store fartøjer 24-40m	647.406	611.432	633.214	652.470
Store fartøjer ≥40m	619.419	774.816	731.064	764.947
Specialfiskerier	234.337	230.255	254.135	252.187
I alt	2.676.194	2.824.012	2.946.508	3.054.278

Kilde: Udtræk fra Fiskeridirektoratets database 1. marts 2006.

Fald i fangstværdi for store fartøjer over 40 meter

Der er ligeledes en positiv udvikling i den gennemsnitlige fangstværdi, som det fremgår af tabel 3.10 og bilagstabel 3.6, hvor den samlede gennemsnitlige fremgang er beregnet til 4% i scenario 1 og 8% i scenario 2. For begge scenarier er det kun store fartøjer

over 40 meter, der oplever et fald i den gennemsnitlige fangstværdi. Faldet i den gennemsnitlige fangstværdi for fartøjer over 40 meter er henholdsvis 6% og 1% i scenario 1 og 2 (prisniveau-2006). Den gruppe af fartøjer, der oplever den største absolutte og relative fremgang i scenario både 1 og 2, er de mellemstore fartøjer fra 18 til 24 meter med henholdsvis 14% og 19%.

Tabel 3.10. Ændring i gennemsnitlig fangstværdi for kommercielt aktive fartøjer

	Fangstværdi pr. fartøj i 2005 (1.000 kr.)	----- Forventet ændring i 2006 -----			
		--- Scenario 1 --- (1.000 kr.)	(%)	--- Scenario 2 --- (1.000 kr.)	(%)
Små fartøjer	529	38	7	50	9
Mindre fartøjer 12-15m	1.121	41	4	103	9
Mindre fartøjer 15-18m	2.018	242	12	356	18
Mellemstore fartøjer 18-24m	2.950	423	14	560	19
Store fartøjer 24-40m	5.609	200	4	376	7
Store fartøjer ≥40m	19.370	-1.094	-6	-247	-1
Specialfiskerier	2.647	274	10	252	10
I alt	2.395	104	4	195	8

Kilde: Udtræk fra Fiskeridirektoratets database 1. marts 2006.

3.3. Fiskeriets driftsomkostninger

Driftsomkostningsberegning på basis af 1996-2004

På indeværende tidspunkt er fiskeriets driftsomkostninger for 2005 endnu ikke opgjort. Prognosen for fiskeriets driftsomkostninger er derfor baseret på Fødevarøkonomisk Instituts Fiskeriregnskabsstatistik for perioden 1996 til 2004. Omkostningsskønnene for både 2005 og 2006 er herudover baseret på oplysninger om fiskeriets forløb i 2005, jf. afsnit 3.1 og 3.2. I beregningerne for 2005 inddrages de på indeværende tidspunkt kendte fangstmængder og -værdier for 2005. For 2006 anvendes de skønnede fangstmængder og -værdier i forbindelse med fastlæggelsen af omkostningerne.

Fartøjsgrupper der udelades af prognosen

Med det eksisterende regnskabsstatistiske grundlag er det ikke muligt at vurdere omkostningsudviklingen for en række af de anvendte fartøjsgrupper. Dette skyldes et for lille stikprøvemateriale (under 10%) og/eller for få fartøjer i fartøjsgruppen (under 10 fartøjer). På denne baggrund er der ikke omkostningsberegninger for

følgende fartøjsgrupper: Alle grupper af snur/garn/rawl, snurrevodd mellem 12 og 15 meter, fartøjer klassificeret som andet og fartøjer, der fisker grønlandsrejer. I 2005 udgør disse fartøjers fangstværdis ca. 8% af de kommercielt aktive fartøjers fangstværdis.

Omkostningsgrupper

I prognosen for indtjeningen i fiskeriet opdeles omkostningerne i følgende tre grupper:

1. Driftsomkostninger ekskl. aflønning af arbejdskraft og kapital
2. Aflønning af arbejdskraft
3. Aflønning af kapital herunder afskrivninger

I den første gruppe indgår omkostninger til brændstof, forlodsomkostninger (is, proviant m.v.), vedligeholdelse, salgsomkostninger, leje og ejendomsskatter, forsikringer og diverse tjenesteydelser. De anvendte definitioner for omkostningsposterne er beskrevet i Fødevareøkonomisk Instituts Fiskeriregnskabsstatistik (se eksempelvis Fødevareøkonomisk Institut, 2001), og de anvendte metoder til fremskrivning af omkostningerne er beskrevet i Andersen (2000)⁹.

Relativ fordeling på omkostningsposter

Driftsomkostningernes relative fordeling på omkostningsposter i perioden 2002-2004 og i prognoserne for udviklingen i 2005 og 2006 er vist i tabel 3.11. De største omkostninger er i rækkefølge brændstof, vedligeholdelse og salg. De gennemsnitlige omkostninger opdelt på fartøjsstørrelse og fartøjstype for disse tre omkostningsposter er vist i bilagstabel 3.7 for perioden 2003-2005.

⁹ Kun metoden for fremskrivning af andre forlodsomkostninger er ændret i forhold til Andersen, J.L.: Arbejdsrapport til "konjunkturrapport" for dansk fiskeri 2000, Fødevareøkonomisk Institut Working Paper no. 14/2000. Således syntes forlodsomkostningerne i højere grad end forventet at være uafhængige af fangstmængden, hvorfor prognosen i stedet foretages som et gennemsnit for de seneste tre år og efterfølgende er fremskrevet med den forventede udvikling i forbrugerprisindekset. Metoden bliver således den, der anvendes for omkostninger til vedligeholdelse, leje og ejendomsskatter, forsikringer og diverse tjenesteydelser.

Tabel 3.11. Driftsomkostningernes relative fordeling på omkostningstyper for kommercielt aktive fartøjer (%)

	2002	2003	2004	Forventet i 2005	----- Forventet i 2006 ----- Scenario 1	Scenario 2
Brændstofomkostninger	25	28	31	35	37	36
Forlodsomkostninger	5	5	5	5	4	4
Vedligeholdelses- omkostninger	31	28	26	25	24	23
Salgsomkostninger	22	20	19	18	18	20
Leje og ejendomsskatter	1	1	1	1	1	1
Forsikringsomkostninger	8	9	9	8	8	8
Omkostninger til diverse tjenesteydelser	9	10	9	8	8	8

**Brændstofprisen
varierer mest...**

Som følge af svingningerne i verdensmarkedsprisen på olie er brændstofomkostningerne den post, der varierer mest i perioden. Da det er den aktuelle pris på brændstof, der anvendes ved publikationens tilblivelse, må der tages forbehold mod situationer, der påvirker den aktuelle pris på verdensmarkedet. De skønnede brændstofpriser for 2006 kan derfor være både under- og overvurderet. De gennemsnitlige brændstofomkostninger pr. fartøj var på 290 tusinde kr. i perioden 2002-2004, mens de forventede omkostninger til brændstof i 2005 og 2006 er på henholdsvis 408 og 440 tusinde kr., jf. tabel 3.12.

Tabel 3.12. Gennemsnitlige brændstofomkostninger for kommercielt aktive fartøjer (1.000 kr.)

		2002- 2004	2004	Forventet i 2005	Forventet i 2006
Små fartøjer	Garn/krog	29	31	44	47
	Jolle/ruse	15	13	23	23
	Trawl	59	58	90	101
	Alle redskaber	29	30	43	46
Mindre fartøjer 12-15m	Garn/krog	65	69	98	107
	Trawl	139	152	210	228
	Alle redskaber	115	124	168	183
Mindre fartøjer 15-18m	Garn/krog	94	92	141	153
	Snurrevod	83	81	125	131
	Trawl	210	238	316	337
	Alle redskaber	167	184	248	265
Mellemstore fartøjer 18-24m	Garn/krog	150	145	226	241
	Snurrevod	125	128	189	200
	Trawl	420	445	630	679
	Alle redskaber	323	351	502	541
Store fartøjer 24-40m	Bomtrawl	2.739	2.832	4.124	4.151
	Trawl industri	883	971	1.328	1.383
	Trawl konsum	960	1.073	1.439	1.566
	Trawl blandet	867	940	1.306	1.424
	Alle redskaber	1.026	1.136	1.574	1.670
Store fartøjer ≥40m	Not	2.468	3.256	3.713	4.277
	Trawl industri	1.460	1.467	2.198	2.324
	Trawl blandet	1.448	2.027	2.160	2.421
	Alle redskaber	1.685	2.063	2.487	2.751
Specialfiskerier	Hesterejefiskeri	233	248	346	383
	Muslingefiskeri	65	71	98	107
	Alle specialfiskerier	113	125	173	191
I alt		290	325	408	440

Kilde: Udtræk fra Fødevareøkonomisk Instituts database.

Anm.: Inkluderer fartøjer med en fangstværdi over Fødevareøkonomisk Instituts minimumsgrænser, dog eksklusive alle grupper af snur/garn/trawl og snurrevod 12-15m, fartøjer klassificeret som andet og fartøjer deltagende i grønlandsk rejefiskeri.

...og er størst for trawler og not Brændstofudgiftens størrelse og betydning varierer med fartøjstypen og fartøjsstørrelsen. Generelt er udgiften mest tyngende for bomtrawl-, trawl- og notfartøjer, og stigende med fartøjsstørrelsen.

**Brændstof-
omkostningerne
forventes at stige
i 2006**

I 2004 var den totale udgift til brændstof 4% højere end i basisperioden 2002-2004, men der forventes at ske en kraftig stigning i 2005 og 2006, grundet de betydelig højere brændstofpriser i 2005 og som forventes fortsat i 2006. De totale brændstofomkostninger forventes således at stige fra ca. 342 mio. kr. i 2004 til ca. 424 mio. kr. i 2005 for herefter yderligere at stige til ca. 457 mio. kr. i 2006, jf. tabel 3.13 og bilagstabel 3.8.

Tabel 3.13. Totale brændstofomkostninger for kommercielt aktive fartøjer (1.000 kr.)

	2002-2004	2004	Forventet i 2005	Forventet i 2006
Små fartøjer	9.875	9.801	15.011	15.921
Mindre fartøjer 12-15m	23.701	23.779	32.330	35.190
Mindre fartøjer 15-18m	26.706	26.341	32.977	35.197
Mellemstore fartøjer	51.399	51.252	68.818	74.084
Store fartøjer 24-40m	132.314	131.792	160.587	170.293
Store fartøjer ≥40m	71.349	88.700	99.468	110.032
Specialfiskerier	9.796	10.723	14.871	16.393
I alt	325.140	342.389	424.062	457.110

Kilde: Udtræk fra Fødevareøkonomisk Instituts database.

Anm.: Inkluderer fartøjer med en fangstværdi over Fødevareøkonomisk Instituts minimumsgrænser, dog eksklusive alle grupper af snur/garn/trawl og snurrevod 12-15m, fartøjer klassificeret som andet og fartøjer deltagende i grønlandsk rejefiskeri.

De gennemsnitlige driftsomkostninger forventes at stige i 2006

De gennemsnitlige driftsomkostninger pr. fartøj stiger fra ca. 1.053 tusinde kr. i 2004 til skønnet ca. 1.152 tusinde kr. i 2005, svarende til en stigning på 9%. I forhold til de anvendte scenarier for 2006 stiger driftsomkostninger med henholdsvis 14% og 15% i scenario 1 og 2. De gennemsnitlige driftsomkostninger fordelt på fartøjsstørrelser og fartøjstyper er vist i tabel 3.14.

Tabel 3.14. Gennemsnitlige driftsomkostninger ekskl. aflønning af arbejdskraft for kommercielt aktive fartøjer (1.000 kr.)

		2002- 2004	2004	For- ventet i 2005	- Forventet i 2006 - Scenario 1	Scenario 2
Små fartøjer	Garn/krog	222	227	239	246	249
	Jolle/ruse	207	188	222	237	233
	Trawl	228	210	275	291	293
	Alle redskaber	220	219	238	247	248
Mindre fartøjer 12-15m	Garn/krog	409	366	449	459	464
	Trawl	490	495	579	614	622
	Alle redskaber	464	453	531	557	564
Mindre fartøjer 15-18m	Garn/krog	699	792	794	830	842
	Snurrevod	675	581	731	763	768
	Trawl	789	814	938	1.006	1.021
	Alle redskaber	754	776	875	931	944
Mellemstore fartøjer 18-24m	Garn/krog	889	798	978	1.033	1.046
	Snurrevod	913	844	1.031	1.066	1.077
	Trawl	1.379	1.325	1.615	1.710	1.724
	Alle redskaber	1.217	1.175	1.433	1.513	1.527
Store fartøjer 24-40m	Bomtrawl	5.851	5.719	7.209	7.143	7.157
	Trawl industri	3.107	2.854	3.374	3.448	3.474
	Trawl konsum	2.652	2.769	3.254	3.404	3.418
	Trawl blandet	2.713	2.584	3.157	3.546	3.582
	Alle redskaber	3.019	2.968	3.557	3.688	3.708
Store fartøjer ≥40m	Not	9.440	10.046	11.397	12.172	12.217
	Trawl industri	4.821	4.375	5.289	5.307	5.341
	Trawl blandet	5.295	6.540	6.771	7.071	7.163
	Alle redskaber	6.081	6.418	7.066	7.342	7.399
Specialfiskerier	Hesterejefiskeri	725	779	872	918	918
	Muslingefiskeri	471	464	509	508	507
	Alle spe. fisk.	544	559	619	632	632
I alt	1.050	1.053	1.152	1.202	1.211	

Kilde: Udtræk fra Fødevareøkonomisk Instituts database.

Anm.: Inkluderer fartøjer med en fangstværdi over Fødevareøkonomisk Instituts minimumsgrænser, dog eksklusive alle grupper af snur/garn/trawl og snurrevod 12-15m, fartøjer klassificeret som andet og fartøjer deltagende i grønlandsk rejefiskeri.

**Totale drifts-
omkostninger
forventes at stige**

De totale driftsomkostninger forventes i 2006 at være mellem 1.248 mio. kr. og 1.258 mio. kr., hvilket er en stigning i forhold til niveauet for 2002-2004, der var på ca. 1.178 mio. kr. I forhold til 2004 og 2005 sker der ligeledes en stigning i driftsomkostnin-

gerne på mellem 5% og 15% i 2006 scenario 2, jf. tabel 3.15 og bilagstabel 3.9.

Tabel 3.15. Totale driftsomkostninger ekskl. aflønning af arbejdskraft for kommercielt aktive fartøjer (1.000 kr.)

	2002-2004	2004	Forventet i 2005	--- Forventet i 2006 --- Scenario 1 Scenario 2	
Små fartøjer	74.796	71.730	83.098	86.223	86.670
Mindre fartøjer 12-15m	95.346	86.476	101.943	106.880	108.262
Mindre fartøjer 15-18m	120.342	111.019	116.394	123.827	125.504
Mellemstore fartøjer	193.888	171.523	196.379	207.274	209.190
Store fartøjer 24-40m	389.409	344.267	362.773	376.187	378.168
Store fartøjer ≥40m	257.441	275.958	282.655	293.670	295.974
Specialfiskerier	47.123	48.055	53.216	54.345	54.323
I alt	1.178.344	1.109.028	1.196.458	1.248.406	1.258.092

Kilde: Udtræk fra Fødevareøkonomisk Instituts database.

Anm.: Inkluderer fartøjer med en fangstværdi over Fødevareøkonomisk Instituts minimumsgrænser, dog eksklusive alle grupper af snur/garn/rawl og snur revod 12-15m, fartøjer klassificeret som andet og fartøjer deltagende i grønlandsk rejefiskeri.

3.4. Fiskeriets indtjeningsevne

Definition af indtjeningsevne

Fiskeriets indtjeningsevne er defineret som fangstværdien fratrukket alle driftsomkostninger (ekskl. aflønning af arbejdskraft og kapital), jf. afsnit 3.3. Indtjeningsevnen anvendes til at belyse, hvor meget, der er tilbage til aflønning af produktionsfaktorerne arbejdskraft og kapital.

Tabel 3.16. Gennemsnitlig indtjeningsevne for kommercielt aktive fartøjer (1.000 kr.)

				- Forventet i 2006 -		
		2002-2004	2004	Forventet i 2005	Scenario 1	Scenario 2
Små fartøjer	Garn/krog	295	268	269	306	329
	Jolle/ruse	408	451	361	401	357
	Trawl	304	366	374	397	419
	Alle redskaber	316	308	293	330	340
Mindre fartøjer 12-15m	Garn/krog	727	703	699	596	637
	Trawl	529	459	579	737	808
	Alle redskaber	593	540	623	685	745
Mindre fartøjer 15-18m	Garn/krog	1.519	1.435	1.529	1.561	1.659
	Snurrevod	921	810	911	900	934
	Trawl	965	840	1.069	1.398	1.518
	Alle redskaber	1.082	965	1.158	1.370	1.473
Mellemstore fartøjer 18-24m	Garn/krog	1.971	1.984	1.952	2.147	2.270
	Snurrevod	1.350	1.134	1.384	1.618	1.710
	Trawl	1.636	1.427	1.416	1.744	1.876
	Alle redskaber	1.619	1.432	1.477	1.772	1.896
Store fartøjer 24-40m	Bomtrawl	3.293	2.474	2.403	2.313	2.430
	Trawl industri	3.040	1.411	582	1.021	1.219
	Trawl konsum	2.765	2.440	2.929	2.628	2.752
	Trawl blandet	2.889	1.604	1.776	3.393	3.705
	Alle redskaber	2.917	1.945	2.009	2.138	2.303
Store fartøjer ≥40m	Not	15.943	18.667	34.090	32.249	33.868
	Trawl industri	5.034	2.225	774	176	422
	Trawl blandet	7.418	6.483	13.752	11.761	12.724
	Alle redskaber	8.557	7.350	12.304	10.935	11.724
Specialfiskerier	Hesterejefiskeri	1.740	1.272	2.288	1.910	1.911
	Muslingefiskeri	1.648	1.538	1.039	1.498	1.466
	Alle spe. fisk.	1.675	1.457	1.417	1.623	1.600
I alt	1.375	1.157	1.345	1.412	1.500	

Anm.: Inkluderer fartøjer med en fangstværdi over Fødevarøkonomisk Instituts minimumsgrænser, dog eksklusive alle grupper af snur/garn/trawl og snur revod 12-15m, fartøjer klassificeret som andet og fartøjer deltagende i grønlandsk rejefiskeri.

Gennemsnitlig indtjeningsevne på 1,5 mio. kr. i 2006

Den gennemsnitlige indtjeningsevne pr. fartøj forventes i 2006 at være på 1,5 mio. kr. i scenario 2, hvilket er ca. 125 tusinde kr. højere end for perioden 2002-2004. I forhold til 2004 øges indtjeningsevnen med ca. 343 tusinde kr., svarende til en stigning på 30%, jf. tabel 3.16. For fartøjsgrupperne under 24 meter forventes

en fremgang i indtjeningsevnen fra 2005 til 2006 for de fleste af fartøjsgrupperne. Specielt for trawlerne er der en væsentlig fremgang i alle fartøjsgrupperne under 24 meter. Årsagen til den forventede fremgang i 2006 for de små fartøjer er en stigende pris på nogle af de vigtigste konsumarter som torsk, tunge og jomfruhummer. For de store fartøjer over 40 meter forventes derimod et fald i indtjeningsevnen i 2006. Dette skyldes en forventning om et mindre industrifiskeri for de store fartøjer i 2006, samt et fald i mængden af sild. Samtidig påvirkes fartøjernes indtjeningsevne negativt af de stigende driftsomkostninger, ikke mindst grundet forøgede brændstofomkostninger.

Samlet indtjeningsevne på ca. 1,6 mia. kr. i 2006

Den samlede indtjeningsevne forventes i 2006 at være på ca. 1.559 mio. kr. i scenario 2. Sammenholdt med indtjeningsevnen i 2004 på 1.218 mio. kr. er det en stigning på ca. 28%, svarende til 341 mio. kr., jf. tabel 3.17 og bilagstabel 3.10. I forhold til perioden 2002-2004 er der tale om en mindre forbedring i den forventede indtjeningsevne på 1% i 2006 i scenario 2.

Tabel 3.17. Total indtjeningsevne for kommercielt aktive fartøjer (1.000 kr.)

	2002-2004	2004	Forventet i 2005	-- Forventet i 2006 -- Scenario 1	Scenario 2
Små fartøjer	107.280	100.922	102.175	115.206	118.513
Mindre fartøjer 12-15m	121.999	103.107	119.695	131.425	143.067
Mindre fartøjer 15-18m	172.688	137.978	154.075	182.213	195.848
Mellemstore fartøjer	257.939	209.086	202.371	242.728	259.755
Store fartøjer 24-40m	376.267	225.630	204.883	218.086	234.878
Store fartøjer ≥40m	362.267	316.039	492.162	437.393	468.972
Specialfiskerier	145.136	125.333	121.834	139.544	137.619
I alt	1.543.576	1.218.094	1.397.195	1.466.595	1.558.652

Anm.: Inkluderer fartøjer med en fangstværdi over Fødevarerøkonomisk Instituts minimumsgrænser, dog eksklusive alle grupper af snur/garn/trawl og snurrevod 12-15m, fartøjer klassificeret som andet og fartøjer deltagende i grønlandsk rejefiskeri.

Forbedret indtjeningsevne i 2006

Ændringer i indtjeningsevnen fordelt på fartøjsgrupper i 2006 (scenario 1 og 2) i forhold til indtjeningen i 2004 viser en forbedring for samtlige fartøjsgrupper på nær for de store fartøjer mel-

lem 24 og 40 meter, jf. tabel 3.18. De fartøjsgrupper, der har den største stigning i indtjeningsevnen, er de mindre fartøjer mellem 12 og 18 meter samt de store fartøjer over 40 meter, med en fremgang på henholdsvis 39%, 42% og 48% i forhold til år 2004, jf. tabel 3.18. Det skal nævnes, at 2004 var et specielt dårligt år for industrifiskeriet hvilket derfor bør tages i betragtning, når man ser på de store fartøjer over 40 meter.

Tabel 3.18. Ændring i den totale indtjeningsevne fra 2004 til 2006 fordelt på fartøjsgrupper

	Indtjenings- evne i 2004 (1.000 kr.)	----- Forventet ændring i 2006 -----			
		---- Scenario 1 ---- (1.000 kr.)	(%)	---- Scenario 2 ---- (1.000 kr.)	(%)
Små fartøjer	100.922	14.284	14	17.591	17
Mindre fartøjer 12-15m	103.107	28.317	27	39.960	39
Mindre fartøjer 15-18m	137.978	44.235	32	57.871	42
Mellemstore fartøjer 18-24m	209.086	33.642	16	50.668	24
Store fartøjer 24-40m	225.630	-7.543	-3	9.249	4
Store fartøjer ≥40m	316.039	121.355	38	152.933	48
Specialfiskerier	125.333	14.211	11	12.286	10

3.5. Fiskeriets arbejdskraft aflønning

Beregning af aflønning til arbejdskraft

Der er i fiskeriet tradition for at aflønningen til besætningen (hyren) foregår som en procentdel af landingsværdien. I visse tilfælde fradrages forlodsomkostninger inden hyren beregnes. I nogle tilfælde er aflønningen til skipper/ejer omfattet af procentberegningen, i andre tilfælde ikke. For at tage højde for disse forskelligheder i aflønningen, anvendes her en beregningsmetode, hvor aflønningen til den hyrede besætning er beregnet som en procentdel af landingsværdien. Aflønningen af en medarbejdende ejer/skipper er beregnet ud fra et skøn over antal arbejdstimer og en fastsat timeløn, baseret på alternativ beskæftigelse¹⁰.

¹⁰ Som alternativ timeløn anvendes lønsatsen for proces- og maskinoperatører i provinsen, hvilket er praksis i Fødevareøkonomisk Institutts Fiskeriregnskabsstatistik.

Tabel 3.19. Gennemsnitlige omkostninger til aflønning af arbejdskraft for kommercielt aktive fartøjer (1.000 kr.)

		2002- 2004	2004	For- ventet i 2005	Forventet i 2006 Scena- rio 1	Scena- rio 2
Små fartøjer	Garn/krog	390	359	379	411	429
	Jolle/ruse	393	403	421	473	437
	Trawl	425	465	527	605	626
	Alle redskaber	393	374	396	434	443
Mindre fartøjer 12-15m	Garn/krog	699	624	691	630	658
	Trawl	621	608	697	840	890
	Alle redskaber	646	613	695	762	804
Mindre fartøjer 15-18m	Garn/krog	1.103	1.122	1.270	1.326	1.386
	Snurrevod	935	826	954	979	1.002
	Trawl	892	902	1.047	1.286	1.357
	Alle redskaber	944	939	1.088	1.254	1.316
Mellemstore fartøjer 18-24m	Garn/krog	1.568	1.365	1.566	1.695	1.768
	Snurrevod	1.178	879	1.429	1.677	1.742
	Trawl	1.351	1.180	1.370	1.575	1.642
	Alle redskaber	1.343	1.143	1.404	1.608	1.675
Store fartøjer 24-40m	Bomtrawl	3.223	2.636	2.975	2.918	2.959
	Trawl industri	2.053	1.369	1.305	1.479	1.552
	Trawl konsum	1.985	1.962	2.327	2.269	2.321
	Trawl blandet	1.979	1.787	1.867	2.661	2.794
	Alle redskaber	2.084	1.777	1.990	2.085	2.150
Store fartøjer ≥40m	Not	7.959	8.520	13.645	13.098	13.588
	Trawl industri	2.894	1.922	1.810	1.637	1.720
	Trawl blandet	3.586	3.639	5.674	5.246	5.540
	Alle redskaber	4.350	3.982	5.626	5.283	5.526
Specialfiskerier	Hesterejefiskeri	1.168	1.082	1.492	1.396	1.396
	Muslingefiskeri	838	888	603	800	787
	Alle spe. fisk.	932	947	872	980	971
I alt	1.038	949	1.070	1.148	1.191	

Kilde: Udtræk fra Fødevareøkonomisk Instituts database.

Anm.: Inkluderer fartøjer med en fangstværdi over Fødevareøkonomisk Instituts minimumsgrænser, dog eksklusive alle grupper af snur/garn/trawl og snurrevod 12-15m, fartøjer klassificeret som andet og fartøjer deltagende i grønlandsk rejefiskeri.

Stigning i den gennemsnitlige aflønning af arbejdskraft

Den skønnede gennemsnitlige aflønning til arbejdskraften pr. kommercielt fartøj er i 2006 beregnet til 1.191 tusinde kr., hvilket svarer til en forøgelse på ca. 15% i scenario 2 i forhold til perioden 2002–2004, jf. tabel 3.19.

Den totale aflønning forventes at stige

Det totale beløb til aflønning af arbejdskraften i 2006 (scenario 2) er beregnet til 1.237 mio. kr. Dette er en stigning på 24% siden 2004 og en stigning på 72 mio. kr. i forhold til perioden 2002-2004, svarende til en forøgelse på 6% i forhold til det totale aflønningsniveau i 2002-2004, jf. tabel 3.20 og bilagstabel 3.11.

Tabel 3.20. Totale omkostninger til aflønning af arbejdskraft for kommercielt aktive fartøjer (1.000 kr.)

	2002-2004	2004	Forventet i 2005	-- Forventet i 2006 --	
				Scenario 1	Scenario 2
Små fartøjer	133.613	122.587	138.153	151.593	154.462
Mindre fartøjer 12-15m	132.882	117.158	133.481	146.350	154.366
Mindre fartøjer 15-18m	150.764	134.242	144.705	166.775	175.070
Mellemstore fartøjer	213.958	166.836	192.404	220.239	229.475
Store fartøjer 24-40m	268.802	206.158	203.003	212.661	219.341
Store fartøjer ≥40m	184.148	171.224	225.037	211.301	221.051
Specialfiskerier	80.759	81.412	74.961	84.270	83.496
I alt	1.164.926	999.616	1.111.743	1.193.190	1.237.260

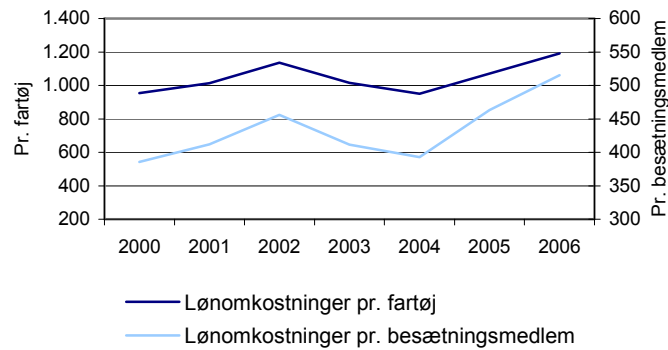
Anm.: Inkluderer fartøjer med en fangstværdi over Fødevareøkonomisk Instituts minimumsgrænser, dog eksklusive alle grupper af snur/garn/trawl og snurrevud 12-15m, fartøjer klassificeret som andet og fartøjer deltagende i grønlandsk rejefiskeri.

Gennemsnitlige lønomkostninger på sit højeste i 2006

I figur 3.1 er den gennemsnitlige lønomkostning pr. fartøj og pr. besætningsmedlem vist. Af figuren fremgår det, at disse varierer på samme måde over den viste periode. Således var de gennemsnitlige lønomkostninger stigende indtil 2002, hvorefter der skete et fald frem til 2004, hvor den var på niveau med lønomkostningen i 2000. Der forventes dog stigende lønomkostninger i 2005 og 2006. Det gennemsnitlige lønomkostningsniveau forventes således i 2006 at være på henholdsvis 1,2 mio. kr. pr. fartøj og 515.000 kr. pr. besætningsmedlem, hvilket er det hidtil højeste niveau i de sidste seks år.

Til beregning af den gennemsnitlige lønomkostning pr. fartøj og pr. besætningsmedlem er antallet af fartøjer og besætningsmedlemmer ultimo 2005 anvendt. Idet der forventes et fald i antallet af fartøjer og dermed antal besætningsmedlemmer i flåden i løbet af 2006, vil lønomkostninger pr. fartøj og pr. besætningsmedlem formentlig være undervurderet.

Figur 3.1. Gennemsnitlige lønomkostninger pr. fartøj og pr. besætningsmedlem for kommercielt aktive fartøjer (1.000 kr.)

Det absolutte niveau for den gennemsnitlige aflønning til besætning og fartøj skal vurderes på baggrund af beregningsgrundlaget for lønudgiften, hvor aflønningen af medarbejdende ejer/skipper er beregnet ud fra en lønsats på proces- og maskinoperatører i provinsen, jf. fodnote 9. Dette medfører en overvurdering af lønandelen specielt i forhold til de små og mindre fartøjer.

3.6. Fiskeriets kapitalaflønning – bruttooverskud

Definition af bruttooverskud

Bruttooverskuddet er defineret som indtjeningsvevnen fradraget aflønningen af arbejdskraften. Det vil sige den del af indtjeningen, der er tilbage til aflønning af den investerede kapital inkl. afskrivninger på kapitalapparatet. Kapitalapparatet omfatter alle aktiver som fartøj, motor, udstyr m.v.

Bruttooverskud som mål for økonomisk udvikling

Udviklingen i bruttooverskuddet er en indikator for den økonomiske udvikling i fiskeriet, da bruttooverskuddet skal anvendes til betaling af fremmedkapital, forrentning af egenkapital, herunder eventuelt profit og afskrivninger på fartøjet.

Bruttooverskuddet forventes at

Det forventede niveau for det gennemsnitlige bruttooverskud i 2006 pr. kommercielt fartøj er beregnet til 309 tusinde kr. i scena-

stige i 2006 i forhold til 2005 rio 2, hvilket svarer til en forøgelse på 49% i forhold til 2004. Sammenlignes det forventede bruttooverskud i 2005 med 2006 for scenario 2, sker der ligeledes en stigning på 12%, jf. tabel 3.21.

Indtjeningsevnen betyder mest for små fartøjer For gruppen af små fartøjer og i et vist omfang gruppen af mindre fartøjer udgør den beregnede aflønning til arbejdskraften så stor en del af fangstværdien, at bruttooverskuddet er meget lille eller endog negativt. Den økonomiske aktivitet for de små fartøjer er karakteriseret ved fartøjer, hvor fiskeriet drives af ejeren eventuelt periodevis suppleret med en medhjælper. For disse fartøjer må indtjeningsevnen, det vil sige fangstværdi med fradrag for løbende omkostninger (ekskl. udgifter til arbejdskraft og kapital) betragtes som den centrale indikator for den økonomiske situation. En aflønningsfordeling på arbejdskraft og kapital er for denne gruppe mindre væsentlig.

Tabel 3.21. Gennemsnitligt bruttooverskud for kommercielt aktive fartøjer (1.000 kr.)

		2002- 2004	2004	For- ventet i 2005	-- Forventet i 2006 -- Scenario 1	Scenario 2
Små fartøjer	Garn/krog	-95	-90	-110	-104	-101
	Jolle/ruse	15	47	-60	-71	-80
	Trawl	-121	-99	-153	-208	-208
	Alle redskaber	-77	-66	-103	-104	-103
Mindre fartøjer 12-15m	Garn/krog	29	79	7	-34	-21
	Trawl	-92	-149	-118	-103	-81
	Alle redskaber	-53	-74	-72	-78	-59
Mindre fartøjer 15-18m	Garn/krog	416	313	259	235	272
	Snurrevod	-14	-16	-43	-80	-68
	Trawl	73	-61	22	113	160
	Alle redskaber	137	26	70	116	156
Mellemstore fartøjer 18-24m	Garn/krog	403	619	386	451	502
	Snurrevod	172	255	-45	-60	-32
	Trawl	284	247	47	169	235
	Alle redskaber	276	289	73	164	221
Store fartøjer 24-40m	Bomtrawl	70	-162	-571	-606	-529
	Trawl industri	988	42	-724	-458	-334
	Trawl konsum	781	479	602	358	431
	Trawl blandet	910	-183	-91	732	910
	Alle redskaber	833	168	18	53	152
Store fartøjer ≥40m	Not	7.984	10.146	20.445	19.151	20.279
	Trawl industri	2.140	303	-1.036	-1.461	-1.298
	Trawl blandet	3.832	2.844	8.078	6.515	7.184
	Alle redskaber	4.208	3.368	6.678	5.652	6.198
Specialfiskerier	Hesterejefiskeri	572	190	795	514	514
	Muslingefiskeri	811	650	437	698	679
	Alle spe. fisk.	743	511	545	643	629
I alt		337	207	275	263	309

Anm.: Inkluderer fartøjer med en fangstværdi over Fødevareøkonomisk Instituts minimumsgrænser, dog eksklusive alle grupper af snur/garn/trawl og snur revod 12-15m, fartøjer klassificeret som andet og fartøjer deltagende i grønlandsk rejefiskeri.

Prognosen for det samlede bruttooverskud, under forudsætning af at prisniveauet i 2006 svarer til niveauet i 2005 (scenario 1), er på 273 mio. kr., hvilket svarer til et fald i bruttooverskuddet i forhold til perioden 2002-2004, hvor det samlede bruttooverskud var på 379 mio. kr. Anvendes et prisniveau, svarende til de forvente-

de priser i 2006, jf. scenario 2, er prognosen for 2006 på 321 mio. kr., svarende til en reduktion på 15% i forhold til det gennemsnitlige samlede bruttooverskud i perioden 2002-2004, jf. tabel 3.22 og i øvrigt bilagstabel 3.12.

Tabel 3.22. Samlet bruttooverskud for kommercielt aktive fartøjer (1.000 kr.)

	2002- 2004	2004	Forventet i 2005	---- Forventet i 2006 ---- Scenario 1	Scenario 2
Små fartøjer	-26.333	-21.665	-35.978	-36.388	-35.949
Mindre fartøjer 12-15m	-10.882	-14.050	-13.785	-14.925	-11.299
Mindre fartøjer 15-18m	21.923	3.736	9.370	15.437	20.778
Mellemstore fartøjer	43.981	42.251	9.967	22.489	30.280
Store fartøjer 24-40m	107.465	19.471	1.880	5.425	15.538
Store fartøjer ≥40m	178.120	144.815	267.124	226.093	247.921
Specialfiskerier	64.377	43.922	46.874	55.274	54.123
I alt	378.649	218.479	285.452	273.405	321.392

Anm.: Inkluderer fartøjer med en fangstværdi over Fødevareøkonomisk Institutts minimumsgrænser, dog eksklusive alle grupper af snur/garn/trawl og snur revod 12-15m, fartøjer klassificeret som andet og fartøjer deltagende i grønlandsk rejefiskeri.

I forhold til bruttooverskuddet i 2004 forventes der en stigning i 2006. Således udviser det beregnede bruttooverskud i 2006 i scenario 2 en forøgelse på ca. 47% i forhold til overskuddet i 2004. I forhold til 2005 forventes også en forøgelse af bruttooverskuddet på ca. 36 mio. kr., svarende til ca. 13%.

3.7. Fiskeriets rentabilitet

Beregning af rentabilitet

Fiskeriets rentabilitet vurderes ved at betragte bruttooverskuddet i forhold til størrelsen af den investerede kapital. Som grundlag for vurderingen af kapitalens størrelse anvendes fartøjernes forsikringsværdi, da denne skønnes bedst at afspejle fiskerens egen vurdering af, hvilken kapital der skal anvendes for at sikre indtjeningsgrundlaget fremover. Sagt med andre ord, hvis fiskeren mister sit fartøj, hvor meget koster så et fartøj, som kan sikre den samme fremtidige indtjening som den nuværende.

Rentabiliteten er uændret i forhold til 2002-2004 Prognosen for flådens samlede rentabilitet forventes at være på ca. 8% i 2006. Rentabiliteten er i gennemsnit for 2002-2004 på 8%, mens den beregnede for 2005 er på 7%, jf. tabel 3.23.

Den beregnede indikator for rentabiliteten i fiskerflåden kan med forbehold for usikkerheden i beregningsgrundlaget¹¹ anvendes til vurdering af den økonomiske situation for fiskeriet.

Rentabilitet på mindst 10% nødvendig Med henblik på at fastlægge et niveau, som må anses for nødvendigt, for at sikre en rimelig rentabilitet, skelnes der mellem kravene til forrentning og afskrivning. Det forekommer rimeligt i vurderingsgrundlaget at anvende en økonomisk afskrivningsperiode for kapitalen på 25 år, svarende til en lineær afskrivning på 4% pr. år. Kapitalens forrentning bør afspejle mulighederne ved alternativ kapitalplacering. I vurderingsgrundlaget anses en alternativ forrentning på 6% p.a. at være rimelig på lang sigt, jf. Fiskeriets Økonomi 2004. Justeringen sker under hensyn til den generelle udvikling i renteniveauet. Disse forudsætninger medfører, at rentabiliteten i gennemsnit skal være over 10% for at skabe interesse for at investere i fiskeriet i forhold til andre muligheder og dermed bidrage til at sikre en fornyelse af flåden.

Store forskelle mellem grupper Den gennemsnitlige rentabilitet for perioden 2002-2004, samt 2004 ligger på mellem 8% og 5%. I samme periode har specialfartøjerne og fartøjer over 40 meter en rentabilitet, der ligger over gennemsnittet, mens de små og mindre fartøjer under 15 meter har en negativ rentabilitet, der delvis skal vurderes i forhold til de specielle forudsætninger, som må lægges til grund for de små fartøjers fiskeri, jf. tabel 3.23.

I forhold til perioden 2002-2004 er der en nedgang i rentabiliteten for stort set alle fartøjsgrupperne i både scenario 1 og 2. Hvis 2005 sammenlignes med scenario 2 i 2006, forventes der en mindre forbedring af rentabiliteten samlet set, men billedet er meget blandet for de forskellige fartøjsgrupper, jf. tabel 3.23.

¹¹ Den beregnede kapitalafønningsandel er behæftet med usikkerhed bl.a. som følge af stikprøvegrundlaget for regnskabsstatistikken. Derfor antages forsikringsværdien at være et skøn for kapitalværdien.

Tabel 3.23. Gennemsnitlig rentabilitet for kommercielt aktive fartøjer (% af forsikringsværdi)

		2002- 2004	Forventet 2004	Forventet i 2005	Forventet i 2006 Scenario 1	Forventet i 2006 Scenario 2
Små fartøjer	Garn/krog	-15	-13	-18	-17	-17
	Jolle/ruse	4	11	-16	-18	-21
	Trawl	-15	-11	-18	-24	-24
	Alle redskaber	-12	-10	-18	-18	-18
Mindre fartøjer 12-15m	Garn/krog	2	5	1	-3	-2
	Trawl	-6	-9	-7	-6	-5
	Alle redskaber	-3	-5	-5	-5	-4
Mindre fartøjer 15-18m	Garn/krog	17	13	11	10	12
	Snurrevod	-1	-1	-2	-4	-4
	Trawl	3	-2	1	4	6
	Alle redskaber	6	1	3	4	6
Mellemstore Fartøjer 18-24m	Garn/krog	9	13	9	11	12
	Snurrevod	5	8	-1	-2	-1
	Trawl	6	5	1	3	5
	Alle redskaber	6	6	2	4	5
Store fartøjer 24-40m	Bomtrawl	0	-1	-3	-3	-3
	Trawl industri	7	0	-5	-3	-2
	Trawl konsum	8	5	5	3	4
	Trawl blandet	8	-2	-1	7	9
	Alle redskaber	7	1	0	0	1
Store fartøjer ≥40m	Not	16	17	33	31	33
	Trawl industri	9	1	-5	-7	-6
	Trawl blandet	13	9	26	21	23
	Alle redskaber	13	10	20	17	19
Specialfiskerier	Hesterejefiskeri	14	4	18	12	12
	Muslingefiskeri	43	32	18	29	28
	Alle spe. fisk.	29	18	18	21	21
I alt		8	5	7	6	8

Anm.: Inkluderer fartøjer med en fangstværdi over Fødevarerøkonomisk Instituts minimumsgrænser, dog eksklusive alle grupper af snur/garn/trawl og snurrevod 12-15m, fartøjer klassificeret som andet og fartøjer deltagende i grønlandsk rejefiskeri.

Tendensen til en svag forbedring i rentabiliteten ændre ikke på, at det økonomiske grundlag for en række af fartøjsgrupperne må efterhånden anses for uholdbart. Rentabiliteten for eksempelvis trawl industri både under og over 24 meter har således været meget lav grundet svigtende fangstgrundlag og stigende brændstofpriser. Bomtrawlerne har ligeledes haft en lav rentabilitet. Samti-

dig skal det bemærkes, at specielt de store fartøjer over 40 meter (not og trawl blandet), der er omfattet af reguleringen med IOK, får en overvurdering af rentabiliteten. Dette skyldes, at anvendelsen af forsikringsværdien som udtryk for kapitalværdien undervurderer de samlede investeringer, der bør omfatte værdien af IOK'erne.

4. Prisudviklingen på fiskeprodukter

Vurdering af prisudviklingen

4.1. Vurdering af prisudviklingen i 2006

Prisudviklingen på fisk er af central betydning for indtjeningen i 2006. Både i fiskeri og i fiskeforarbejdning. Det nuværende modelgrundlag for prisprognoseberegninger tager udgangspunkt i det forventede udbud på det europæiske marked opdelt på grupper af fiskearter og baseret på Europa som et integreret marked for fiskeprodukter. I tilknytning hertil anvendes offentliggjorte resultater vedrørende prisreaktioner på ændringer i udbuddet af fisk samt tilgængelig viden om markedsforhold. Betydningen for priserne af ændringer i efterspørgsel, valutakurser og købekraft er inddraget i modellen.

På denne basis indgår følgende forventninger til prisudviklingen i 2006 angivet som procentvise ændringer i forhold til 2005:

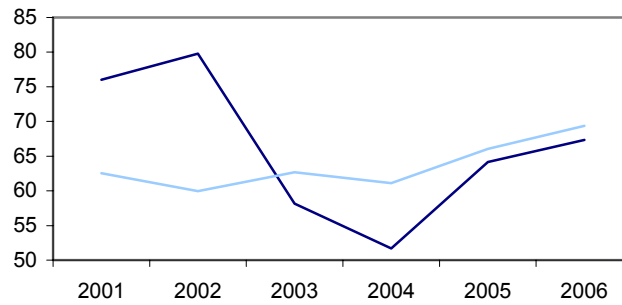
Torsk	+ 10%
Andre torskefisk	Uændret
Fladfisk (dyre)	+ 5%
Fladfisk (almindelige)	Uændret
Sild	+ 10%
Makrel	Uændret
Laksefisk	+ 5%
Rejer	Uændret
Jomfruhummer	+ 5%
Muslinger	+ 5%
Industrifisk	+ 5%

De angivne forventninger er behæftet med stor usikkerhed blandt andet som følge af afhængigheden af den internationale konjunkturudvikling. Specielt skal nævnes, at forventningerne bygger på, at krone-dollarkursen året ud forbliver på samme niveau som primo marts 2006.

Udviklingen i landingspriser 2001-2006

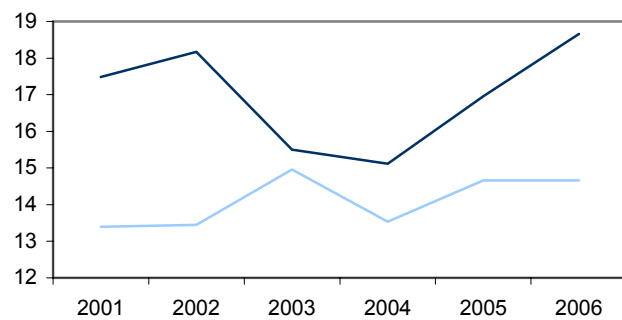
Med udgangspunkt i disse forventninger samt grundlaget i bilagstabel 4.1 er prisudviklingen på de vigtigste fiskearter i 2001-2006 vist i figur 4.1 – 4.3.

Figur 4.1. Priser for jomfruhummer og tunge 2001-2005 og 2006 skøn (kr. pr. kg.)

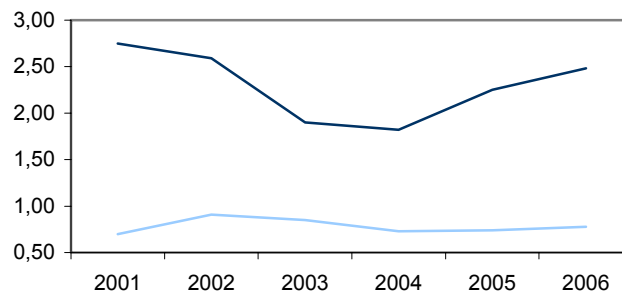
Kilde: Fiskeridirektoratets landingsstatistik.

Figur 4.2. Priser for torsk og rødspætte 2001-2005 og 2006 skøn (kr. pr. kg.)

Kilde: Fiskeridirektoratets landingsstatistik.

Figur 4.3. Priser for sild og industrifisk 2001-2005 og 2006 skøn (kr. pr. kg.)

Kilde: Fiskeridirektoratets landingsstatistik.

Drivkræfter for prisudviklingen

For jomfruhummer steg prisen i 2002, hvorefter den faldt indtil 2004. Årsagen var, at restriktioner i torskefiskeriet i Europa medførte forøget fiskeri på en alternativ art som jomfruhummer. Dette medførte, at der i begyndelsen af 2003 var opbygget betydelige lagre af frosne jomfruhummere rundt omkring i Europa, hvorfra løbende salg forårsagede faldende priser. Lagrene er herefter mindre, priserne normaliseredes i 2005 og forventes som følge af fortsat små lagre også at stige i 2006.

Prisen på tunge har været svingende, hvilket kan skyldes, at prisen afhænger af kvalitet som igen afhænger af fiskerisæsonens længde. Prisen på torsk steg i 2002, hvorefter den faldt indtil 2004. Dette prisfald skyldes at den danske krone styrkedes. Efter 2004 steg prisen igen som følge af svækkelsen af den danske krone i forhold til dollar og rubel. Prisen på rødspætte stiger i hele perioden, dog bortset fra i 2004. Prisen på sild har i perioden været meget svingende. Den fordobledes i 2001, steg lidt mere i 2002, faldt indtil 2004 og stiger igen i 2005-2006. Udsvingene skyldes både udsving i kvoterne i det toneangivende norske atlantiskandiske fiskeri, fremkomsten af nye afsætningsmarkeder i Rusland og udvidelsen af EU med vigtige nye sildemarkeder i Østeuropa. Prisen på industrifisk steg i 2002 og faldt indtil 2004. Derefter stiger den. Prisen bestemmes primært af den danske kro-

ne-dollar kurs, men også udsving i udbuddet på det globale marked har betydning.

4.2. Metode og datagrundlag

Europa et integreret marked for fisk.

Det danske marked for fisk er en integreret del af det europæiske marked. Blandt andet på grund af Danmarks betydelige import og eksport af fisk og fiskeprodukter og EU's fælles markedsordning. Som følge af markedsintegrationen er der grund til at antage, at priserne for danske landinger bestemmes af det samlede udbud på det europæiske marked, som igen er påvirket af det globale udbud. Skønnene over prisudviklingen foretages derfor på grundlag af det samlede udbud på markedet i Europa. For grupper af fiskearter, hvor Europa som helhed er nettoimportør, indgår således også udbuddet i de vigtigste udbyderlande udenfor Europa. I tilknytning hertil vurderes, om der kan antages at være særlige forhold, som betyder, at de danske priser bør justeres. Udbuddet vurderes med udgangspunkt i de fastsatte kvoter og kvoteudnyttelsen i tidligere år efter de samme principper, som er anvendt ved forudsigelser om fiskeriets økonomi i perioden 2001-2005.

Forudsætninger for udbuddet i 2006

Prisskøn i løbende priser for artsgrupper

Prisskønnene foretages for de vigtige arter i forskellige grupper. En række mindre vigtige arter bliver herved ikke omfattet af grupperingen. Priserne for disse beregnes for 2006 som gennemsnitsprisen i 2003-2005. Prisberegningerne foretages endvidere i faste priser. Den generelle inflationære prisstigning indregnes efterfølgende, ved at alle prisændringer opjusteres med 1,6%, jf. EU-Kommissionens skøn over inflationen.

Udbudsforhold

Prisskønnene for 2006 foretages ved at anvende skøn over det samlede udbud på det europæiske marked for 2006 multipliceret med en faktor for prisfleksibiliteten. Denne er et udtryk for den relative prisændring som følge af den relative udbudsændring. Prisfleksibiliteten er fastsat med udgangspunkt i skøn for en række delmarkeder og fiskearter. Skønnene for prisfleksibiliteter på delmarkederne er endvidere justeret under hensyntagen til, at prisdannelsen finder sted på integrerede internationale markeder.

Valutakurser	Valutakurserne er fastlåst i EU, hvorimod de kan variere mellem EU og andre lande. Valutakursudviklingen har således betydning for prisudviklingen for de varer, der handles mellem EU og tredjelande. Prisberegningerne inddrager den seneste kendte valutakurs (primo marts 2006) i forhold til den gennemsnitlige valutakurs i 2005, multipliceret med en faktor for valutakursfleksibiliteten. Denne er et udtryk for den relative prisændring som følge af den relative ændring i valutakursen. Beregningen foretages for kurser mellem den danske krone og henholdsvis den norske krone, den islandske krone, dollar, yen og den russiske rubel. Kursen mellem den danske krone og euroen er fast og derfor ikke inddraget. Prisskønnene bygger således på, at valutakurserne gældende primo marts 2006 holder året ud.
Efterspørgselsforhold	Priserne korrigeres endelig ud fra en vurdering af udviklingen i efterspørgslen på forskellige markeder. Korrektionen foretages ved skønsmæssigt at op- eller nedjustere de beregnede priser. Dette baseres på eksisterende undersøgelser af, om forskellige fiskeprodukter er luksusvarer, nødvendige varer eller inferiøre varer samt baseres på vurderinger af udviklingen i købekraft og forbrugerpræferencer. Udviklingen i købekraften bygger på EU-Kommissionens skøn over væksten i en række økonomier i det kommende år. Udviklingen i forbrugerpræferencer relateres primært til fødevarer sikkerhed, idet sådanne forhold på meget kort sigt kan ændre markedet markant.
Datakilder	Hovedkilden til data er rapporten om landinger offentliggjort af EU's generaldirektorat for fiskeri. Herfra kendes de officielle tal for alle EU-landinger af kvoterede fiskearter i 2005 samt for kvoter i Nordøstatlanten. For Norge og Rusland kendes fangsterne i 2005, for Island går kvoteåret fra 1. september til 31. august året efter, hvorfor kvoterne er henført til kalenderår. Yderligere anvendte datakilder er: EUROSTAT New Cronos Database, FAO Globefish Database, Fish Info Service, Worldfish Report, Det Internationale Havforskningsråd, Fiskeridirektoratet i Danmark og Norge, Fiskeriministeriet i Island og Russian Fish Net.

Valutakursudviklinger af betydning for dansk fiskeri

4.3. Valutakursudviklingen

Udviklingen i de vigtigste valutaer for den danske fiskerisektor er angivet i tabel 4.1.

Tabel 4.1. Valutakursudvikling for udvalgte valutaer

Valuta	Valutakurs /DKK			Ændring (%)	
	2004 ¹⁾	2005 ¹⁾	2006 ²⁾	2004-05	2005-06
Islandsk krone	11,71	10,50	10,56	-10,4	0,6
Norsk krone	1,12	1,07	1,07	-4,5	-0,1
Japansk yen	18,07	18,38	18,60	1,6	1,3
US dollar	0,17	0,17	0,16	-0,1	-4,3
Russisk rubel	4,81	4,72	4,48	-1,9	-5,1

Kilde: Eurostat New Cronos database.

Anm.: Tilsvarende kurs for euro er 0,13 i alle tre år.

Noter: ¹⁾ Gennemsnitlig årskurs.

²⁾ Dagskurs pr. 2. marts 2006.

Af tabel 4.1 fremgår de gennemsnitlige valutakurser for den danske krone i 2004 og 2005 i forhold til en række udvalgte valutaer. Også den aktuelle dagskurs pr. 2. marts 2006 fremgår. For eksempel angiver tallet 0,17 ud for US dollar i 2005, at der kan købes 0,17 US dollar for 1,00 dansk krone.

Endvidere er der i tabel 4.1 angivet ændringer i valutakurserne fra 2004 til 2005 og fra 2005 til dagskursen pr. 2. marts 2006. I 2005 svækkedes den danske krone i forhold til alle de nævnte valutaer, bortset fra yen, hvor den styrkedes svagt. Pr. 2. marts 2006 er styrken af den danske krone nogenlunde uændret i forhold til den norske og islandske krone, samt yen. Den er derimod svækket i forhold til dollar og rubel.

Priseffekt i importørland...

Effekten af ændrede valutakurser afhænger af, om et land er importør eller eksportør. I importørlandet vil en styrkelse af importørlandets valuta indebære, at udbuddet af import stiger ved den eksisterende pris, idet udbyder får mere af egen valuta for sine varer. Udbyder vil derved søge at afsætte mere på markedet og mindre andre steder, og importprisen vil falde. Dette vil trække prisen på indenlandsk producerede varer ned.

...og eksportørland

I eksportørlandet vil en styrkelse af eksportørlandets valuta derimod indebære, at udbuddet af eksport falder ved den eksisterende pris, idet udbyder får mindre af egen valuta for sine varer end tidligere. Udbyder vil derved søge at afsætte mindre på eksportmarkedet og mere andre steder. Eksportprisen vil derved stige og trække prisen på indenlandsk producerede varer med op. Den samlede effekt af en styrket valuta i de to situationer er således faldende pris i importørlandet og stigende pris i eksportørlandet.

Den samlede effekt

Valutakursforhold globalt

Det skal bemærkes, at denne metode til at vurdere priseffekter af ændrede valutakurser er en forenkling. Det skyldes, at der på de fleste markeder for fiskeprodukter handles med fisk fra en række forskellige lande. Derved er den relative valutakursudvikling mellem alle de implicerede lande afgørende for prisudviklingen og ikke alene valutakursudviklingen mellem to lande. Metoden til vurdering af priseffekter af ændrede valutakurser er ligeledes en forenkling. Dette skyldes, at der på visse markeder traditionelt handles i en eller flere bestemte valutaer. Derved er det afgørende for prisudviklingen hvilke valutaer der handles i. Således handles for eksempel fiskemel og olie normalt i dollar på verdensmarkedet.

4.4. Udviklingen i efterspørgslen

Efterspørgsel, købekraft og forbrugerpræferencer

Efterspørgslen bestemmes både af forbrugernes købekraft og præferencer. Forøget købekraft påvirker efterspørgslen efter både luksusvarer og nødvendige varer i opadgående retning. Påvirkningen af luksusvarer er størst. Nødvendige varer vil forbrugerne købe uanset prisen. Udviklingen i købekraften i forhold til det foregående år i EU-25, USA og Japan er vist i tabel 4.2.

Tabel 4.2. Ændring i købekraft (%)			
	2004	2005	Skøn for 2006
EU-25	2,4	1,5	2,1
USA	4,2	3,5	3,2
Japan	2,7	2,5	2,2

Kilde: EU-Kommissionen.

Købekraften i EU, Østeuropa, USA og Japan	Købekraften i EU stiger moderat over perioden 2004 til 2006. I EU-25 er stigningstakten 1,5% i 2005, med en forventet stigning i 2006 til 2,1%. I USA er niveauet konstant i de to seneste år. I Japan er købekraften svagt faldende i de tre seneste år. Udviklingen i købekraften på de vigtige markeder i Rusland og Kina kendes ikke, men i Rusland skønnes udviklingen at stige mere end i EU-25, USA og Japan. I Kina er den årlige vækst i købekraften betydelig større.
Købekraft påvirker prisen på luksusvarer.	Stigninger i købekraften giver normalt stigende efterspørgsel og derved stigende priser på luksusvarer som tunge, jomfruummer, rejer og muslinger. Stigende købekraft, forårsaget af for eksempel højkonjunktur, medfører et opadgående pres på priserne på disse arter. Lavkonjunktur vil give et nedadgående pres på priserne.
Forbrugerpræferencer	Forbrugerpræferencer har effekt på efterspørgslen og priserne, og ændringer heri kan ske på både lang og kort sigt. Dette gælder for alle fiskeprodukter, ikke alene luksusvarer. På lang sigt i form af ændrede spisevaner og på kort sigt på grund af ydre påvirkninger. F.eks. kan den nuværende situation med fugleinfluenza indebære at forbrugerne foretrækker fisk frem for fjerkræ.
Efterspørgsel efter fisk uændret i 2006	Forbrugernes præferencer forventes i 2006 ikke ændret væsentligt i forhold til de foregående år.

4.5. Prisskøn for artsgrupper

4.5.1. Torsk

Pris, valutakurser og udbud af torsk indtil 2005	Prisen på torsk steg i 2005 med 12% i forhold til 2004, hvilket blandt andet skyldes reduceret fiskeri i Barentshavet, samt svækkelsen af den danske krone i forhold til den norske og islandske. Det samlede udbud af torsk i de vigtigste udbyderlande i Europa er opgjort til 696.000 tons i 2005 og udbuddet er sammensat af EU-fiskeres landinger samt landinger i Norge, Island og Rusland.
---	---

Faldende udbud og ændrede valutakurser giver prisstigninger på torsk i 2006

Prisen på torsk forventes i 2006 at stige med 10%, som følge af flere forhold. Udbuddet af torsk i 2006 på det europæiske marked forventes som følge af faldende kvoter i Barentshavet og i farvandene omkring Island at falde lidt. Dette vil føre til et opadgående pres på priserne. Endvidere forventes svækkelsen af den danske krone i forhold til den russiske rubel at påvirke prisen på torsk i Danmark i opadgående retning. Omvendt forventes et stigende udbud af alaskasej fra Rusland at give et nedadgående pres på prisen på torsk, idet torsk og alaskasej er substitutter på det europæiske marked. På dette grundlag skønnes en prisstigning på 10% på torsk realistisk.

4.5.2. Andre torskefisk

Pris, valutakurser og udbud af andre torskefisk indtil 2005

Prisen på andre torskefisk, primært kuller, mørksej, lyssej, kulmule og hvilling, steg i 2005 med 8% i forhold til 2004. Dette kan forklares ved, at andre torskefisk handles på et verdensmarked, der er domineret af alaskasej fra USA og Rusland samt kuller og sej fra Norge, Island og Rusland. På dette verdensmarked har svækkelsen af den danske krone i forhold til både dollar, rubel, norsk og islandsk krone gjort torskefisk importeret til EU dyrere, og derved presset prisen på danske kuller, sej mv. op. Omvendt har stigende udbud af alaskasej fra USA og Rusland, samt Kinas forøgede eksport af dobbeltfrosne lavkvalitetsfileter af torskefisk til EU baseret på russiske råvarer medført, at prisstigningerne kun blev moderate. Det samlede udbud af andre torskefisk i de vigtigste udbyderlande i Europa er opgjort til 1,5 mio. tons i 2005, hvor udbuddet i de vigtigste udbyderlande globalt var 3,1 mio. tons.

Større udbud af russiske alaskasej opvejer ændrede valutakurser og medfører uændrede priser på andre torskefisk i 2006

Prisen på andre torskefisk forventes i 2006 at forblive uændret. Stigende russisk fiskeri i Stillehavet efter alaskasej forventes at medføre et stigende globalt udbud. Årsagen er forøgede kvoter i det nordlige Stillehav og konsekvensen er et nedadgående pres på priserne. Endvidere påvirker det de danske priser på kuller, sej mv. i nedadgående retning, at Kina vedbliver med at forøge eksporten af dobbeltfrosne lavkvalitetsfileter af torskefisk til EU. Omvendt giver svækkelsen af den danske krone i forhold til både

dollar og rubel et opadgående pres på priserne i Danmark. Årsagen er, at amerikanske og russiske alaskasej importeret til EU bliver dyrere og trækker prisen på danske kuller, sej mv. op. På dette grundlag skønnes at priserne på andre torskefisk forbliver uændrede.

4.5.3. Dyre fladfisk

Pris og udbud af dyre fladfisk indtil 2005

Prisen på dyre fladfisk, primært tunge, pighvarre, hellefisk og slethvarre, steg i 2005 med 8% i forhold til 2004. Dette kan bl.a. forklares ved faldende fangster af tunge i Nordsøen af både Holland, Frankrig og Belgien. Priserne, såvel som udbuddet, har været stabile siden 2002, hvorved priserne påvirkes af kvalitetsforhold, blandt andet bestemt af længden af fiskerisæsonen. En lang sæson giver normalt høj kvalitet og priser. Det samlede udbud af dyre fladfisk i de vigtigste udbyderlande i Europa er opgjort til 26.500 tons i 2004. Udbuddet er primært fra EU-fiskeres landinger og den vigtigste art, tunge, stammer fra et sæsonbetonet fiskeri i Nordsøen.

Mindre kvotefald giver mindre prisstigning i 2006

Prisen på dyre fladfisk skønnes i 2006 at stige med 5% som følge af, at udbuddet af tunge fra Nordsøen forventes svagt reduceret på grund af faldende kvoter. Prisskønnet er dog usikkert, som følge af at kvalitetsaspektet er vigtigt, men ikke kan inddrages i skønnet.

4.5.4. Almindelige fladfisk

Pris og udbud af almindelige fladfisk indtil 2005

Prisen på almindelige fladfisk, primært rødspætte, ising, skærising, rødtunge og skrubbe, steg i 2005 med 8% i forhold til 2004. Årsagen er faldende fangster af rødspætte i Nordsøen af både hollandske, britiske og danske fiskere. Prisstigningen kan også være relateret til ændret kvalitet af de landede fisk. Det samlede udbud af almindelige fladfisk i de vigtigste udbyderlande i Europa er opgjort til 54.000 tons i 2005 og stammer primært fra EU-fiskernes landinger.

Prisen på almindelige fladfisk forventes i 2005 at forblive på samme niveau som i 2004. Svagt faldende udbud af rødspætte fra Nordsøen skaber et opadgående pres på priserne. Denne tendens imødegås af stigende udbud af andre torskefisk, primært alaskasej fra Rusland, der hvis rødspætte og andre torskefisk er substitutter, forårsager et nedadgående pres på prisen på rødspætte. På dette grundlag forventes uændrede priser på almindelige fladfisk.

4.5.5. Sild

Markedet for sild indtil 2005

Prisen på sild steg i 2005 med 24% i forhold til 2004 efter i den foregående periode først at være faldet indtil år 2000 for derefter at stige med 100% i 2001 og yderligere indtil medio 2002. Derefter faldt prisen indtil 2004, således at prisen i 2004 var 34% lavere end i 2001. Denne udvikling skal ses på grundlag af to forhold i 1990'erne. For det første var bestanden af atlantiskandisk sild nedfisket, og et forbud mod fiskeri var indført i starten af 1980'erne. Dette førte til, at bestanden i 1980'erne og 1990'erne blev genopbygget med stigende udbud som følge op gennem 1990'erne og indtil 2001. For det andet medførte Berlin-murens fald, at markeder i Rusland og Østeuropa (gen) åbnedes og efterspørgslen forøgedes gradvist med forøget købekraft på disse markeder.

Situationen i 2001 var, at bestanden igen var kommet under pres, og kvoterne på atlantiskandisk sild blev derfor reduceret med 25%. Sammenholdt med at markedet i Rusland var ved at reetablere sig efter en devaluering af den russiske rubel i august 1998, samt med at købekraften gradvist forbedredes og med at udbudet af andre fiskearter, som substitut for sild, blev reduceret, gav dette betydelig usikkerhed på markederne. Konsekvensen var de nævnte prisstigninger på 100% i 2001. Usikkerheden på markederne førte således til en overreaktion i industrien i 2001, som korrigeredes på markedet i 2002.

Norge markedsførende

I 2003-2004 blev det lavere prisniveau opretholdt, men prisniveauet var dog stadig 2/3 højere end det laveste niveau i 2000. Prisstigningerne på sild gjorde sig primært gældende i Norge,

fordi Norge er den førende udbyder blandt andet baseret på den atlantiskandiske bestand. Norge er således den førende udbyder på det russiske og de østeuropæiske markeder. Danmark er derimod den førende udbyder på det tyske marked, hvor hovedparten af dansk produktion afsættes, og hvor afsætningsforholdene har været stabile. Danmark har således ikke direkte været påvirket af ændringer i den atlantiskandiske bestand eller af markedsforholdene. Indirekte har forholdene i Norge og Rusland dog haft en meget klar effekt på de danske priser, idet sildeprisen også i Danmark udvikles over tid på samme måde som i Norge.

De stigende priser i 2005 skal ses på grundlag af svækkelsen af den danske krone i forhold til både rublen og den norske krone, ligesom det er af afgørende betydning at danske sildeproducenter har fri adgang til det polske og østeuropæiske marked efter udvidelsen af EU.

Faldende udbud og markedsudvikling på de nye EU-markeder giver prisstigninger i 2006

Prisen på sild forventes i 2005 at stige med 10%. Et forventet fald i udbudet som følge af faldende kvoter på Nordsøild og atlantiskandisk sild, vil give et opadgående pres på priserne. Også forøget købekraft på det russiske marked, såvel som svækkelsen af den danske krone i forhold til rublen vil give et opadgående pres på priserne. Endelig forventes danske sildeproducenters stadig større afsætning på de nye EU-markeder i Østeuropa at påvirke prisen i opadgående retning. Samlet set forventes således en prisstigning på 10% på sild.

4.5.6. Makrel

Pris, valutakurser og marked for makrel indtil 2005

Prisen på makrel steg i 2005 med 62% i forhold til 2004 og følger efter prisstigninger på 52% i 2004 i forhold til 2003. Denne udvikling skal bl.a. ses på baggrund af faldende udbud som følge af reducerede kvoter i Nordsøen, herunder i Storbritannien, Norge, Irland og Danmark. Den kraftige prisstigning skyldes også andre forhold, som skal ses i sammenhæng med, at Europa er nettoeksportør til et todelt verdensmarked. Den ene del består af et asiatisk marked med Japan i spidsen, hvortil store makrel af høj kvalitet afsættes. Den anden del af et østeuropæisk marked med Rus-

land og Polen som vigtigste modtagerlande, hvor der primært afsættes frosset makrel. Begge dele af det todelte verdensmarked har oplevet stærk vækst i efterspørgslen efter makrel i perioden. Det samlede udbud af makrel på det europæiske marked er opgjort til 307.000 tons i 2005, som primært stammer fra EU og Norge.

Uændret udbud giver uændrede priser i 2006

Prisen på makrel forventes i 2006 at forblive uændret. Dette skyldes nogenlunde uændrede kvoter i Nordsøen for EU og Norge. Samtidig vil efterspørgslen på de to hovedmarkeder i Østeuropa og Japan give et opadgående pres på priserne, hvor svækkelsen af den danske krone i forhold til rublen vil give et nedadgående pres på priserne i et eksportørområde som EU. På dette grundlag forventes ikke ændringer i priserne.

4.5.7. Laksefisk

Pris, valutakurser og marked for laksefisk indtil 2005

Prisen på laksefisk, der omfatter laks og ørred, steg i 2005 med 26% i forhold til 2004. Dette skal ses i sammenhæng med, at markedet er et verdensmarked, hvor Norge og Chile er de vigtigste udbyderlande og hvor EU, USA og Japan er de vigtigste aftagere. Der er flere årsager til de stigende priser i Danmark. Vigtigst er dog, at der blev indført restriktioner på EU's import af norsk laks. I løbet af 2005 blev først introduceret en midlertidig safe-guard, som senere blev lavet om til en anti-dumping told. Sidst på året blev denne ændret til en mindsteprisordning for EU import af norsk laks. Alle disse restriktioner giver et opadgående pres på priserne i EU. Endvidere blev den danske krone svækket i forhold til den norske, hvilket også har givet et opadgående pres på priserne i Danmark og EU. Endelig skønnes, at den globale efterspørgsel efter laks har været stigende. Det samlede udbud af laksefisk fra de vigtigste udbyderlande er globalt opgjort til 1,7 mio. tons i 2005, hvoraf 90% stammer fra fiskeopdræt, hvor de producerede mængder, i modsætning til i det vilde fiskeri, kan tilpasses ændrede priser. Det vil sige udbuddet bestemmer ikke nødvendigvis priserne, priserne er snarere bestemmende for udbuddet.

Mindstepriser på EU-import af norsk laks giver prisstigninger Prisen på laksefisk forventes i 2006 påvirket i både opadgående og nedadgående retning af en række faktorer. De indførte mindstepriser vurderes at give prisstigninger, da mindstepriserne er større end afregningspriserne i 2005. Også svækkelsen af den danske krone i forhold til dollar forventes at give et opadgående pres på priserne i Danmark. Forøget import fra Chile som følge af, at deres største konkurrent, Norge, er underlagt mindstepriser vil omvendt påvirke priserne i nedadgående retning. På dette grundlag forventes priserne på laksefisk at stige med 5%.

4.5.8. Rejer

Pris, valutakurser, udbud og fødevarer-sikkerhed for rejer indtil 2005 Prisen på koldvandsrejer steg i 2005 med 22% i forhold til 2004. Årsagen var bl.a. faldende fangster af koldvandsrejer fra alle de største rejefiskerier i Nordatlanten, herunder Grønland, Canada, Norge og Island. Også svækkelsen af den danske krone i forhold til valutaerne i andre konkurrerende eksportørlande, herunder i forhold til den islandske og norske krone, samt den canadiske dollar, har givet et opadgående pres på priserne i Danmark. Det samlede udbud af koldvandsrejer fra det nordlige Atlanterhav er opgjort til ca. 340.000 tons i 2005, og udbuddet stammer primært fra Canada, Grønland, Norge og Island, samt i mindre grad fra EU-fiskere.

Stabile markedsforhold giver uændrede priser i 2006 Prisen på rejer forventes i 2006 påvirket i både opadgående og nedadgående retning. Udbuddet forventes som følge af svagt stigende vestgrønlandske kvoter at give et svagt nedadgående pres på priserne. Dette nedadgående pres på priserne forventes dog imødegået af svækkelsen af den danske krone i forhold til dollarkursen, idet USA er et konkurrerende importland. Dette er også et tilfældet som følge af forøget udbud på verdensmarkedet af en substitut som varmvandsrejer. På dette grundlag forventes uændrede priser på koldvandsrejer.

4.5.9. Jomfruhummer

Prisen på jomfruhummer steg i 2005 med 24% i forhold til 2004, og imødegik således prisfald fra de to foregående år. Årsagen til

Pris og udbud af jomfruhummer indtil 2005

de kraftige udsving i prisen skal ses i sammenhæng med, at der i 2003-2004 blev indført restriktioner i torskefiskeriet. Dette indebærer i 2002, at både danske og britiske fiskere målrettede fiskeriet efter de arter, det endnu var muligt at fiske på. Dette medførte forøgede fangster af jomfruhummer, som ikke umiddelbart kunne afsættes. Derfor blev de lagt på lager (nedfrosset). Der var således i 2003 store lagre, som gav kraftige prisfald, da de blev afsat i 2003-2004. Samtidig forøgedes fangsterne i specielt Storbritannien i 2004, hvilket også medførte et nedadgående pres på priserne i 2004. I 2005 var lagrende opbrugt, hvilket er den væsentligste årsag til prisstigningerne i 2005. Det samlede udbud af jomfruhummer fra de vigtigste udbyderlande i Europa er opgjort til 44.000 tons i 2005 og udbuddet udgøres primært af EU-fiskeres landinger.

Normalisering af markedet giver små prisstigninger i 2005

Prisen på jomfruhummer forventes i 2006 påvirket i både opadgående og nedadgående retning. Normaliseringen af markedet efter at de tidligere opbyggede lagre nu er brugt op, vil give et opadgående pres på priserne. Dette imødegås omvendt til dels af et nedadgående pres på priserne, som følge af et forventet svagt stigende fiskeri i Storbritannien. På dette grundlag forventes en prisstigning på 5% på jomfruhummer.

4.5.10. Muslinger

Pris og udbud af musling indtil 2005

Prisen på blåmuslinger faldt i 2005 med 3% i forhold til 2004, og derved fortsatte den nedadgående tendens fra 2002 til 2003. De faldende priser skal ses i sammenhæng med strukturen på markedet, som består af et regionalt europæisk marked for ferske muslinger, et verdensmarked for konserverede muslinger og et marked for frosne muslinger. På dette grundlag skønnes der at være flere årsager til de faldende priser. For det første har udbuddet været stigende på alle tre dele af markedet. På det regionale europæiske marked for ferske muslinger har udbuddet både fra et traditionelt forsynerland som Holland, men også fra en nyere muslingeopdrætsnation som Grækenland, været stigende. På verdensmarkedet for konserverede muslinger har et stigende udbud fra Kina, kombineret med den stadige integration af Kina i ver-

densøkonomien, også givet et nedadgående pres på priserne. Endelig har et forøget udbud på verdensmarkedet for frosne muslinger fra specielt Chile givet lavere priser.

Det samlede udbud af muslinger fra de vigtigste udbyderlande i Europa er opgjort til ca. 500.000 tons i 2005, og udbuddet stammer primært fra forskellige former for opdræt i EU. De vigtigste muslingearter på EU-markedet er Middelhavs- og blåmusling. Hovedparten af EU-markedet forsynes således fra opdræt.

Stigende globalt udbud opvejer effekt fra restriktioner i Limfjorden og giver uændrede priser

Prisen på muslinger forventes i 2006 påvirket i både opadgående og nedadgående retning. Restriktioner på det danske fiskeri i Limfjorden forventes at give væsentlige fald i udbuddet af råvarer i Danmark, og derved en tendens til stigende afregningspriser for danske muslingefiskere. Omvendt forventes udbuddet af frosne muslinger på verdensmarkedet fra specielt Chile, såvel som udbuddet af konserverede muslinger primært fra Kina, at stige. Dette giver et nedadgående pres på priserne. Endelig vil svækkelsen af den danske krone i forhold til den chilenske peso indebære en tendens til stigende priser. På dette grundlag forventes en prisstigning på 5% på muslinger.

4.5.11. Industrifisk

Markeder for industrifisk, fiskemel og olie indtil 2005

Prisen på industrifisk steg i 2005 med 1% i forhold til 2004. Dette skyldes primært at styrken af den danske krone i forhold til dollaren var konstant i 2005. Dette er vigtigt, fordi der handles i dollar på et verdensmarked for fiskemel og olie, hvor EU er nettoimportør. Et stigende globalt udbud som primært stammer fra Peru og Chile skønnes endvidere at have givet et nedadgående pres på priserne, dog imødegået af et opadgående pres på priserne som følge af stigende efterspørgsel i verdens største importørland Kina. Dette er sket på trods af det dårlige tobisfiskeri i Danmark og Norge i de sidste tre år.

Samlet udbud

Den samlede fangst af industrifisk fra de 5 største globale udbyderlande er opgjort til ca. 15 mio. tons i 2005, hvoraf over halvdelen stammer fra Peru. Prisen på industrifisk er afledt af prisen

på fiskemel og olie, som dannes på verdensmarkedet. Denne pris bestemmes af det globale udbud, med Peru og Chile som de største aktører, men hvor Danmark, Norge og Island også er betydende udbydere. Efterspørgslens betydning for prisen er præget af, at fiskeopdrætssektoren globalt i en årrække har haft store vækstrater. Dette har givet stigende efterspørgsel som følge af, at opdræt af næsten alle fiskearter nødvendigvis må baseres på foder udvundet af fisk. Den vigtigste globale aftager er Kina, som over de seneste 10-20 år har opbygget en meget betydelig fiskeopdrætssektor.

Styrkelsen af dollar vil give prisstigninger i 2006

Prisen på industrifisk påvirkes i 2006 i opadgående retning af flere faktorer. Svækkelsen af den danske krone i forhold til dollar vil påvirke priserne i opadgående retning i et importørområde som EU. Også den fortsatte vækst i akvakultur, blandt andet i Kina, forventes fortsat at forøge efterspørgslen og give et opadgående pres på priserne. Endelig forventes det globale udbud af sojamel og olie at stige med kun 4%, hvilket ikke skønnes at påvirke priserne på substitutter som fiskemel og olie væsentligt. Samlet set forventes en prisstigning på 5% på industrifisk.

5. Fiskeforarbejdning

Baggrund	Fiskeriets Økonomi har været udarbejdet årligt siden 2001. Formålet er at analysere den økonomiske situation for dansk fiskeri. Indtil 2004 har analysen alene omfattet det primære erhverv, fiskeriet. I nærværende kapitel omfatter analysen for andet år også den landbaserede fiskeforarbejdning.
Formål med analysen	Formålet er at analysere den økonomiske situation i fiskeforarbejdningsindustrien, herunder at beskrive strukturen i sektoren og udarbejde en prognose over økonomien i 2006. Det tilstræbes således at give et overblik over den økonomiske situation i en større del af fiskerisektoren end primærsektoren alene. Derigennem opbygges et forbedret vidensgrundlag for de økonomiske konsekvenser for hele fiskerisektoren af ændringer i fiskeriforvaltning, handelspolitik og konkurrenceforhold på afsætningsmarkederne.
Data	Grundlaget for analysen er en række data indsamlet af Danmarks Statistik og viderebearbejdet af Fødevarerøkonomisk Institut. Regnskabsstatistik, Varestatistik for industri samt Råvare- og tjenestestatistik er centrale. Beskæftigelses- og Udenrigshandelsstatistik er også anvendt, såvel som Fiskeridirektoratets landings-, fangst- og opdrætsstatistik indgår.
Sammenligneligt råvaregrundlag for underbrancher	Analysen foretages for underbrancher jf. bilag 5.1, i hvilke de forskellige firmaers produktion er baseret på et sammenligneligt råvaregrundlag, og hvor firmaerne producerer de samme produkter.
Disposition	Kapitlet er opdelt i to hovedafsnit. Først analyseres strukturen i sektoren. Underbranchernes sammensætning og produktion analyseres, antal firmaer, arbejdssteder og beskæftigelse vurderes. Derefter prognosticeres sektorens økonomi i 2006 vedr. produktion, bruttoindtægt, driftsomkostninger, indtjening, arbejdskraftaf-lønning, kapitalaf-lønning og rentabilitet.

5.1. Fiskeforarbejdningssektorens struktur

Udgangspunkt for analysen er 2003

Udgangspunktet for analysen af den danske fiskeindustri er året 2003, hvor de nødvendige data for analysens grundlag har kunnet tilvejebringes fra Danmarks Statistiks Regnskabsstatistik, Varestatistik for industri, samt Råvare- og tjenestestatistik, jf. bilag 5.2.

I Danmarks Statistik er den danske fiskeindustri opdelt i 3 branchegrupper efter firmaernes vareproduktion: "Fiskehermetik-, fiskefars- og fiskefiletfabrikker", "Røgning og saltning af fisk m.v." samt "Fiskemelsfabrikker".

Antallet af firmaer i konsumindustrien var 112

Antallet af firmaer i konsumindustrien, som dækker de to første branchegrupper: "Fiskehermetik-, fiskefars- og fiskefiletfabrikker" og "Røgning og saltning af fisk m.v." var i 2003 112, hvilket er 4 mindre end i 2002, jf. tabel 5.1. Antallet af fuldtidsbeskæftigede¹² faldt fra 4.874 til 4.638 i 2003, svarende til et fald på 5%. I branchegruppen "Fiskemelsfabrikker" var antallet af firmaer 7 i både 2002 og 2003. Beskæftigelsen faldt i samme periode fra 428 til 415 fuldtidsbeskæftigede, hvilket svarer til 3%. Det samlede antal firmaer i fiskeindustrien i år 2003 var således 119, og antallet af fuldtidsbeskæftigede var tilsammen 5.053.

Tabel 5.1. Antal firmaer og fuldtidsbeskæftigede

	--- Firmaer ---		- Beskæftigede -	
	2002	2003	2002	2003
Fiskehermetik-, fiskefars- og fiskefiletfabrikker	69	63	3.541	3.266
Røgning og saltning af fisk m.v.	47	49	1.366	1.372
Konsumindustrien	116	112	4.874	4.638
Fiskemelsfabrikker	7	7	428	415
I alt	123	119	5.302	5.053

Kilde: Beregninger baseret på et specialudtræk fra Danmarks Statistik.

For at få et mere nuanceret billede af strukturen i den danske fiskeindustri er der i tabel 5.2 opstillet en oversigt over antallet af arbejdssteder fordelt efter antallet af fuldtidsbeskæftigede.

¹² For definition af fuldtidsbeskæftigelse, se bilag 5.2.

Tabel 5.2. Antal arbejdssteder fordelt efter antal fuldtidsbeskæftigede, 2003

Fuldtidsbeskæftigede	Fiskehermetik, fiskefars- og fiskefilet fabrikker	Røgning og saltning af fisk m.v.	Konsumindustrien	Fiskemelsfabrikker	I alt
0-9	22	21	43	3	46
10-19	19	5	24	0	24
20-49	24	7	31	1	32
50-99	14	11	25	1	26
over 100	11	5	16	2	18
I alt	90	49	139	7	146

Kilde: Danmarks Statistik.

70% af arbejdsstederne i konsumindustrien har mindre end 50 fuldtidsbeskæftigede

I konsumindustrien har ca. 30% af arbejdsstederne mindre end 10 fuldtidsbeskæftigede, mens 40% har mellem 10 og 49 fuldtidsbeskæftigede. Andelen af større arbejdssteder med mellem 50 og 99 fuldtidsbeskæftigede udgør 18%, mens de helt store arbejdssteder med over 100 fuldtidsbeskæftigede kun udgør 12%. Der er således en dominans af små og mindre arbejdssteder i konsumindustrien, som tilsammen udgør 70% af arbejdsstederne.

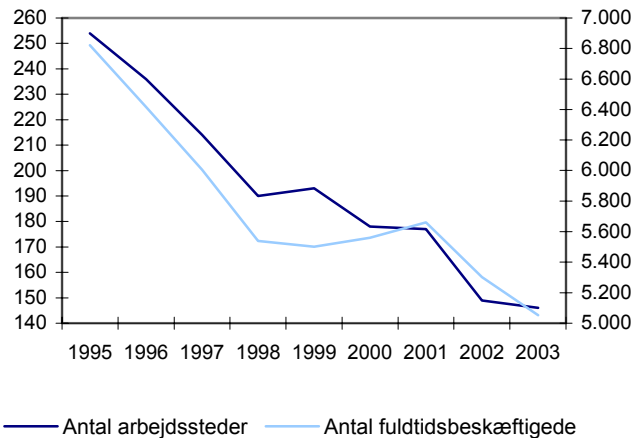
Fiskemelsfabrikker domineres af de 3 største arbejdssteder

For fiskemelsfabrikkerne er strukturen lidt anderledes, hvor 3 arbejdssteder har færre end 10 fuldtidsbeskæftigede, 1 har mellem 20 og 49 fuldtidsbeskæftigede, mens 3 arbejdssteder har over 50 fuldtidsbeskæftigede. Da strukturen i denne underbranche er meget skæv, domineres fiskemelsfabrikkerne af de 3 største arbejdssteder.

Fald i antal af arbejdssteder og beskæftigede

Hvis man ser på udviklingen i antallet af arbejdssteder og fuldtidsbeskæftigede over perioden fra 1995 til 2003, sker der et tydeligt fald for dem begge, som det fremgår af figur 5.1.

Figur 5.1. Udviklingen i antallet af arbejdssteder og fuldtidsbeskæftigede

Kilde: Fiskeristatistisk årbog.

Antal af arbejdssteder har været faldende

I 1995 var der 254 arbejdssteder, mens der i 2003 kun var 146 tilbage. Antallet af fuldtidsbeskæftigede i industrien faldt ligeledes fra 6.822 i 1995 til 5.053 i 2003. Den gennemsnitlige størrelse på arbejdsstederne målt ved antallet af fuldtidsbeskæftigede steg til gengæld fra 27 til 35 fuldtidsbeskæftigede pr. arbejdssted i samme periode.

Danmarks Statistiks branchegrupper opdeles

Som det blev nævnt i indledningen, opdeler Danmarks Statistik den danske fiskeindustri i 3 branchegrupper efter firmaernes vareproduktion; "Fiskehermetik-, fiskefars- og fiskefiletfabrikker", "Røgning og saltning af fisk m.v.", samt "Fiskemelsfabrikker". I forbindelse med analysearbejdet af den danske forarbejdningsindustri har Fødevarerøkonomisk Institut opdelt branchegrupperne yderligere. Underbrancheinddelingen er baseret på firmaernes varesalg i henhold til Danmarks Statistiks Varestatistik for industri.

Som det første kriterium for den nye struktur anvendes fiskearter, som produceres i det enkelte firma. Dernæst fordeles firmaerne, hvis det er muligt, efter produktionsformen af deres vareproduk-

tion. Inddelingen af firmaernes vareproduktion er foretaget efter art og produktionsform. Fødevareøkonomisk Institut har, som vist i bilag 5.1, tildelt hvert enkelt varenummer i Danmarks Statistiks varekatalog et karakteristisk branchekodenummer, samt angivet art og produktform.

13 underbrancher

Inddelingen af firmaerne i den danske fiskeindustri har resulteret i følgende 13 underbrancher, jf. bilag 5.1:

- Filetering af torskefisk og fladfisk
- Blandet produktion af torskefisk og fladfisk
- Konservering af makrel
- Konservering af sild
- Filetering af sild
- Syrning af sild
- Produktion af muslinger
- Produktion af rejer og krebsdyr
- Røgerier
- Røgning af laksefisk
- Blandet produktion af laksefisk
- Blandet forarbejdning
- Fiskemel og olie

Som anført i bilag 5.1 har det på grund af diskretionshensyn været nødvendigt at samle nogle af underbrancherne, da antallet af firmaer i den enkelte underbranche ellers ville være for lille til at resultaterne, jævnfør Danmarks Statistiks regler om diskretionering af individoplysninger, må offentliggøres.

Baggrund for valg af art som første branchekriterie

Baggrunden for at vælge arten som første kriterium i underbrancherne er et ønske om at kunne spore fisken fra ”frisk fisk til køledisk” både i Danmark og EU¹³, samt at kunne vurdere de økonomiske konsekvenser af ændringer i fiskeripolitikken på den landbaserede fiskeindustri og de egnsområder, der er afhængige af fiskeriet.

¹³ Fodnote: Rådets forordning nr. 1543/2000, samt Kommissionens forordning 1639/2001.

Tabel 5.3. Andel af vareproduktion baseret på fiskearter for underbrancher, 2003

	Torske- og fladfisk	Makrel	Sild	Rejer og mus- ling	Laks- fisk	Indu- strifisk og fiske- affald	Andre arter og andet	I alt
Filetering af torskefisk og fladfisk	78				0	2	20	100
Blandet produktion af torskefisk og fladfisk	66		2	1	1	1	29	100
Konservering af sild og makrel		68	10			2	20	100
Filetering og syring af sild	1		74	8	1	6	11	100
Produktion af rejer, krebsdyr og muslinger				83			17	100
Røgning af laksefisk	1				97		2	100
Blandet produktion af laksefisk	3				90	1	7	100
Blandet forarbejdning	16	3	6	33	22	2	18	100
Fiskemel og olie						100		100

Kilde: Beregninger baseret på et specialudtræk fra Danmarks Statistik.

Anm.: Hovedartens andel af den tilsvarende underbranches produktion er angivet med fede typer.

Underbrancher har en høj andel af vareproduktionen baseret på hovedarten

At det giver god mening at anvende arts-kriteriet viser tabel 5.3, da de enkelte underbrancher har en høj andel af deres vareproduktion baseret på **hovedarten**. Derved fremstår de enkelte underbrancher som relativt homogene i forhold til arts-kriteriet. Den laveste andel af vareproduktionen baseret på hovedarten er 66%, mens de fleste af underbrancherne opnår en andel af varer baseret på hovedarten på over 74%. De reneste underbrancher med hensyn til arts-kriteriet er underbrancherne røgning af laksefisk med en andel på 97% af laksefisk, mens fiskemelsfabrikkernes opnår en andel på 100%, da deres produkter udelukkende er baseret på industrifisk og fiskeaffald.

Underbrancher har en homogen produktion

Sammenholder man produktionsformen af varerne i de enkelte underbrancher, som er det andet kriterium, der anvendes til underbrancheplaceringen, er der også her en høj grad af homogenitet. Flere af underbrancherne har således næsten 100% af deres vareproduktion placeret i en enkelt forarbejdningsgruppe, som vist i tabel 5.4.

Tabel 5.4. Andel af vareproduktionen på produktformer for underbrancher, 2003

	Fersk filet	Frosset filet	Røget, saltet og tørret	Tilberedt og konserveret	I alt
Filetering af torskefisk og fladfisk	64	32		3	100
Blandet produktion af torskefisk og fladfisk	7	22	14	55	100
Konservering af sild og makrel			3	97	100
Filetering og syring af sild	8	1	3	85	100
Produktion af rejer, krebsdyr og muslinger				99	100
Røgning af laksefisk			99		100
Blandet produktion af laksefisk	42	0	53	5	100
Blandet forarbejdning	9	15	13	63	100
Fiskemel og olie				100	100

Kilde: Fødevarerøkonomisk Institut og Danmarks Statistik.

Anm.: Hovedproduktionsformens andel af den tilsvarende underbranches produktion er angivet med fede typer.

Baggrund for valg af produktionsform som andet branchekriterium

Den type forarbejdning, der sker af varerne i det enkelte firma, er meget vigtig for at kunne sammenligne de enkelte firmaer, da deres produkter alt efter produktionsform har forskellige priser, afsætningsmuligheder og markeder. Det vil derfor være mindre relevant at sammenligne firmaer, der producerer varer baseret på den samme art, men med en vidt forskellig produktionsform.

Den endelige opdeling af firmaer i den danske fiskeindustri i underbrancher for 2003 ser ud som vist i tabel 5.5.

Tabel 5.5. Antal firmaer og fuldtidsbeskæftigede fordelt på underbrancher

	--- Firmaer ---		Fuldtids- -- beskæftigede --	
	2002	2003	2002	2003
Filetering af torskfisk og fladfisk	11	8	461	248
Blandet produktion af torskfisk og fladfisk	5	5	1.130	1.053
Konservering af sild og makrel	4	4	300	266
Filetering og syring af sild	14	13	540	412
Produktion af rejer, krebsdyr og muslinger	10	11	321	343
Røgerier	21	21	70	57
Røgning af laksefisk	12	14	655	725
Blandet produktion af laksefisk	14	14	711	590
Blandet forarbejdning	25	22	686	944
Konsumindustrien	116	112	4.874	4.638
Fiskemelsfabrikker	7	7	428	415
I alt	123	119	5.302	5.053

Kilde: Beregninger baseret på et specialudtræk fra Danmarks Statistik.

Stor forskel på de enkelte underbrancher

Nedenfor er de enkelte underbrancher kort beskrevet. Strukturerne inden for de enkelte underbrancher kan være meget forskellige og bestå af både små og store virksomheder.

Underbranchen "Filetering af torskfisk og fladfisk" består af 8 små og mellemstore firmaer, som i gennemsnit har 31 fuldtidsbeskæftigede. 78% af inputtet består af torske- og fladfisk, som næsten udelukkende forarbejdes til fersk og frossen filet. Fra 2002 til 2003 sker der en reduktion i antallet af firmaer i denne underbranche fra 11 til 8. Beskæftigelsen faldt fra 461 til 248 fuldtidsbeskæftigede, svarende til et fald på 46%.

"Blandet produktion af torskfisk og fladfisk" er beskæftigelsesmæssigt den største underbranche

Ser man på underbranchen "Blandet produktion af torskfisk og fladfisk" består denne branche kun af 5 firmaer med et gennemsnitligt antal fuldtidsbeskæftigede på 211. Et par af firmaerne er meget store og resten er mindre. Artssammensætningen i denne gruppe er mere blandet. 66% består af torske- og fladfisk og 29% af andre arter. Produktionen i denne gruppe er kendetegnet ved at have en høj forarbejdningsgrad, eksempelvis panerede fileter. 55% af vareproduktionen i denne underbranche er tilberedt eller konserveret. Når antallet af beskæftigede og den økonomiske betydning i underbrancherne vurderes, er dette den mest betydende

underbranche i forhold til beskæftigelsen med i alt 1.053 fuldtidsbeskæftigede og med den næststørste omsætning i 2003. Fra 2002 til 2003 er antallet af firmaer uændret, men antallet af fuldtidsbeskæftigede faldt fra 1.130 til 1.053, svarende til 7%.

Konservering af sild og makrel samlet af diskretionshensyn

Underbranchen "Konservering af sild og makrel" består af 2 underbrancher opdelt på arterne sild og makrel, men på grund af det lille antal firmaer i underbrancherne er de af diskretionshensyn lagt sammen. Underbranchen består derefter af 4 mellemstore firmaer med gennemsnitligt 67 fuldtidsbeskæftigede. Firmaerne i denne underbranche producerer hovedsagelig makrel på dåse og sild på glas og hele 97% af vareproduktionen kan henføres til tilberedte eller konserverede varer. Fra 2002 til 2003 er antallet af firmaer uændret, men antallet af fuldtidsbeskæftigede faldt fra 300 til 266, svarende til 11%.

Også underbranchen "Filetering og syrnning af sild" er en sammenlægning af to underbrancher. De to underbrancher udgør til sammen 13 firmaer med 32 fuldtidsbeskæftigede pr. firma. Størrelsen af firmaerne svinger noget mere end i de andre grupper. Vareproduktionen anvender 74% sild, og forarbejdningen er hovedsagelig til sildefileter, sildelapper og syrned sild. 85% kan henføres til tilberedte og konserverede varer. Fra 2002 til 2003 faldt antallet af firmaer med 1, mens antallet af fuldtidsbeskæftigede faldt fra 540 til 412, svarende til 24%.

"Produktion af rejer, krebsdyr og muslinger" bestod i udgangspunktet også af 2 underbrancher. Der er 11 firmaer i underbranchen med et gennemsnitligt antal fuldtidsbeskæftigede på 31. Størrelsen på firmaerne er dog meget varieret. Produktionen i underbranchen anvender 83% rejer og muslinger, hvoraf 99% bliver tilberedt og konserveret. Fra 2002 til 2003 blev antallet af firmaer forøget med 1, mens antallet af fuldtidsbeskæftigede steg fra 321 til 343, svarende til 7%.

Mindre røgerier ikke med i Varestatistikken

"Røgerier" er en underbranche bestående af firmaer med under 10 fuldtidsbeskæftigede. Der indgår 21 firmaer i underbranchen med gennemsnitlig 3 fuldtidsbeskæftigede pr. firma. Røgerierne

producerer mest røget laks og ørred, men også sild, makrel og ål. Da alle firmaer i denne underbranche har mindre end 10 fuldtidsbeskæftigede, indgår denne gruppe ikke i Varestatistikken for industri, og vil derfor ikke indgå i prognosen i afsnit 5.2. Betydningen af denne gruppe er lille, både beskæftigelses- og omsætningsmæssigt.

97% af produktion er laksefisk; 99% er røget, saltet eller tørret

Firmaerne i underbranchen ”Røgning af laksefisk” er en blanding af mindre og mellemstore firmaer. Det gennemsnitlige antal fuldtidsbeskæftigede i de 14 firmaer er 52. Underbranchen anvender i vareproduktionen 97% laks eller ørred, som røges. 99% af produktionen kan henføres til produktionsformen røget, saltet eller tørret. Fra 2002 til 2003 forøges antallet af firmaer med 2, mens antallet af fuldtidsbeskæftigede steg fra 655 til 725, svarende til 11%.

”Blandet produktion af laksefisk” består af 14 firmaer med 42 fuldtidsbeskæftigede medarbejdere i gennemsnit. Underbranchen indeholder både små firmaer, der næsten udelukkende producerer laksefilet, og større firmaer, der har en blandet produktion af filet og røget laks og ørred. 90% af gruppens vareproduktion anvender laksefisk, hvoraf 42% forarbejdes som fileter, og 53% bliver røget, saltet eller tørret. Fra 2002 til 2003 er antallet af firmaer uændret, mens antallet af fuldtidsbeskæftigede faldt fra 711 til 590, svarende til 17%.

Restgruppen ”Blandet forarbejdning” har stor økonomisk betydning

”Blandet forarbejdning” er en restgruppe, som består af de firmaer, der ikke har kunnet placeres i de øvrige underbrancher. Størrelsen på firmaerne varierer fra nogle af de største i branchen til de helt små. Der er 22 firmaer i underbranchen, men med den store spredning i størrelsen skal man ikke lægge megen vægt på det gennemsnitlige antal fuldtidsbeskæftigede på 43. I denne gruppe indgår også flere arter end i de øvrige underbrancher. De vigtigste arter i denne underbranche er rejer og muslinger med 33%, laksefisk med 22%, andre arter med 18% og torske- og fladfisk med 16%. Størstedelen af produktionen er tilberedte og konserverede varer med 63%. Underbranchen er omsætningsmæssigt den mest betydende underbranche. Fra 2002 til 2003 faldt antallet af firma-

er med 3, men i modsætning til de øvrige underbrancher steg antallet af fuldtidsbeskæftigede fra 686 til 944, svarende til 38%. Årsagen til denne modsatte effekt var, at de firmaer, der forlod underbranchen var små, mens de, der kom til, var store. Desuden kan eksisterende firmaer i branchen være blevet større, for eksempel ved opkøb af andre firmaer.

Fald i omsætningen for "Fiskemel og olie"

"Fiskemel og olie" består af 7 firmaer med et gennemsnitligt antal fuldtidsbeskæftigede på 59. Firmaerne anvender udelukkende industrifisk og fiskeaffald i deres produktion. Derfor er underbranchen afhængig af den primære sektors landinger af industrifisk. Fiskemelsfabrikkerne har oplevet et større fald i omsætningen fra år 2002 til år 2003 og er gået fra at være den underbranche med størst betydning omsætningsmæssigt i 2002 til kun at have den tredje største omsætning i 2003.

Beregningerne i afsnit 5.2 er baseret på oplysninger om varesalget fra Varestatistikken for industri for 2003-2005, og det er derfor relevant at se på udviklingen i den del af populationen, som varestatistikken dækker. Varestatistikken omfatter alle industrivirksomheder med mindst 10 fuldtidsbeskæftigede, jf. bilag 5.2. Indberetningsenheden er den faglige enhed, hvorved forstås summen af de arbejdssteder, der har samme økonomiske aktivitet inden for et firma (juridisk enhed).

Kun få ændringer i antallet af faglige enheder

Antallet af faglige enheder inden for underbrancherne i perioden 2002 til 2005 har været svagt faldende, som det fremgår af tabel 5.6.

Tabel 5.6. Antal faglige enheder fordelt på underbrancher

	2002	2003	2004	2005
Filetering af torskfisk og fladfisk	13	13	12	9
Blandet produktion af torskfisk og fladfisk	5	6	6	6
Konservering af sild og makrel	4	4	4	4
Filetering og syrning af sild	9	9	9	9
Produktion af rejer, krebsdyr og muslinger	7	8	8	8
Røgning af laksefisk	14	15	14	14
Blandet produktion af laksefisk	8	6	6	6
Blandet forarbejdning	10	10	9	10
Konsumindustrien	70	71	68	66
Fiskemelsfabrikker	4	4	5	5
I alt	74	75	73	71

Kilde: Beregninger baseret på et specialudtræk fra Danmarks Statistik.

For de fleste underbrancher er der alene sket små forskydninger mellem underbrancherne på en enkelt faglig enhed i de sidste 4 år. Kun underbranchen "Filetering af torskfisk og fladfisk" har oplevet et fald på 4 faglige enheder i perioden fra 2002 til 2005. Det samlede antal faglige enheder i konsumindustrien falder således fra 70 til 66, mens antallet af faglige enheder i fiskemelsfabrikkerne i Varestatistikken for industri stiger fra 4 til 5 fra 2003 til 2005.

5.2. Fiskeforarbejdningssektorens produktion og indtjening

Enheder i prognosen for 2006

Beregningen af prognosen for fiskeforarbejdningssektorens økonomi gennemføres for alle faglige enheder, der indgår i Danmarks Statistiks branchegrupper "Forarbejdning og konservering af fisk og fiskeprodukter", og som samtidig indberetter til Varestatistikken. Alle firmaer med mere end 10 beskæftigede indgår i Varestatistikken. Den totale omsætning i fiskeforarbejdningssektoren kendes via Regnskabsstatistikken, da denne omfatter alle firmaer, jf. bilag 5.2. Varesalget i de firmaer, der indgår i prognosen udgjorde 98% af omsætningen i 2003, og prognosen omfatter derved næsten alle aktive firmaer.

Modellen arbejder med 9 grupper af fiskearter

Beregningerne for 2006 er gennemført ved anvendelse af en model, der opererer med tre dimensioner omfattende underbrancher, grupper af fiskearter og produktformer. Modellen baseres på pro-

og 5 produktformer

duktion af 100 forskellige produkter, defineret som varegrupper i udenrigshandelsstatistikken¹⁴. De detaljerede beregninger for de forskellige varegrupper udgør grundlaget for præsentationen af de summerede resultater for 8 grupper af fiskearter og 5 produktformer, som defineret i bilagstabel 5.1. En række varegrupper baseres på fiskearter, som ikke indgår i tabellerne med de vigtigste fiskearter i dette kapitel. Disse varegrupper placeres under ”Andre fiskearter”, som også indeholder varegrupper, der er baseret på flere forskellige fiskearter, som en niende gruppe.

Resultaterne præsenteres summeret

Resultaterne præsenteres i det følgende samlet for de otte underbrancher i konsumindustrien samt for fiskemelsfabrikkerne, jf. afsnit 5.1. Resultaterne præsenteres endvidere for underbrancherne totalt.

Da udgangspunktet for analysen er baseret på Varestatistikken for industri for 2005, er den nyeste Regnskabsstatistik for 2003 tilpasset, så den kan sammenlignes med Varestatistikken for industri 2003. Dette er dog ikke uproblematisk, da der anvendes forskellige enheder til indsamling af data for de to statistikker, jf. Bilag 5.2. Dette betyder, at der ikke nødvendigvis er overensstemmelse mellem de varedata, der indsamles på fagligt enhedsniveau, og disses placering på underbrancher, og den placering firmaerne får, når de placeres i Regnskabsstatistikken. Det er på nuværende tidspunkt ikke muligt at kontrollere denne sammenhæng mellem faglige enheder og firmaer i de to statistikker. På den baggrund er resultaterne på de enkelte underbrancher, kun præsenteret for hele konsumindustrien og fiskemelsfabrikkerne, da dette gør usikkerheden i resultaterne mindre.

5.2.1. Produktion

Produktionen er konstant eller følger råvaretilførslen

Produktionsprognosen for 2006 baseres for produkter af visse fiskearter på en forventning om, at produktionen udvikler sig på samme måde som råvaretilførslen. Produktionen af andre fiskeprodukter antages derimod opretholdt uændret på 2005-niveau.

¹⁴ Varegrupperne er udvalgt fra den internationale varenomenklatur HS (harmonised system).

Som udgangspunkt vurderes det rimeligt at antage, at produktionen følger råvareforsyningen. Det behøver dog ikke at være tilfældet, da råvarer kan afsættes uforarbejdet. En stigning i de samlede råvaretilførsler kan f.eks. godt afsættes som fersk fisk. Tilsvarende kan visse produktioner være baseret på en beskeden del af det samlede råvaregrundlag og samtidig være yderst profitable. I sådanne produktioner vil det typisk ikke betyde noget for produktionen, at råvaretilførslerne ændres.

Udgangspunkt i erfaringer fra 1994-2003

Antagelsen om, at produktionen er uændret eller følger råvaretilførslerne er, baseret på, om der historisk har været en sådan sammenhæng. Perioden 1994-2003 har været analyseret, og såfremt produktionen har fulgt råvaretilførslen i mindst 60% af perioden, antages produktionen at følge råvaretilførslen.

Grundlaget for produktionsprognosen for produkter hvor produktionen antages at følge udviklingen i råvaretilførslen, er tilførsler fra dansk fiskeri, opdræt samt råvareimport. Tilførsler fra dansk fiskeri baseres på fastsatte kvoter og kvoteudnyttelsesprocenter, jf. kapitel 3. Tilførsler fra dansk opdræt antages uændret, mens råvareimporten antages at følge udviklingen i traditionelle nordatlantiske leverandørlande som Norge, Færøerne, Grønland m.v., jf. bilagstabel 5.2. Prognosen over råvareimport baseres på fastsatte kvoter og forventede kvoteudnyttelsesprocenter i disse lande, samt på antagelser om den forventede udvikling i opdræt. Det antages endvidere, at den danske fiskeforarbejdningsindustri modtager en uændret andel af disse landes råvarer.

Forudsætninger for produktionsprognosen

Forventningerne til udviklingen i produktionen af de forskellige produkter baseret på forskellige fiskearter er angivet i tabel 5.7.

Tabel 5.7. Grundlag for produktionsprognosen, ændringer i produktion fra 2005 til 2006 (%)

	Fersk filet	Frosset filet	Røget, saltet og tørret	Tilberedt og konserveret	Fiskemel
Torsk	Uændret	+6	Uændret	+6	.
Andre torskefisk	-15	-15	.	Uændret	.
Dyre fladfisk	.	.	Uændret	.	.
Almindelige fladfisk	.	Uændret	.	.	.
Sild	-18	Uændret	Uændret	-18	.
Makrel	.	.	.	Uændret	.
Laksefisk	-10	Uændret	-10	-10	.
Rejer	.	.	.	Uændret	.
Muslinger	.	.	.	Uændret	.
Industrifisk	Uændret

Kilde: Bilagstabel 5.2

- Produktion af torsk stiger** Produktionen af filet af andre torskefisk end torsk forventes at falde, mens produktionen af frosset og paneret torskefilet forventes at stige. Årsagen er primært de stigende kvoter i Østersøen.
- Produktion af sild falder** Der forventes en faldende produktion af fersk sildefilet, tilberedt og konserveret sild, hvilket skyldes faldende danske kvoter i Nordsøen, samt faldende norske og danske kvoter på atlantiskandisk sild.
- Produktion af laksefisk falder** Produktionen af laksefisk baseres på tilførsler af importeret laks, samt på opdrættet ørred fra dansk akvakultur. Produktionen baseret på tilførsler af dansk opdrættede ørred i 2006 forventes opretholdt på 2005 niveau. Derimod forventes igen i 2006 et fald i mængden af importeret opdrættet laks fra Norge, idet den midlertidige safe-guard samt antidumpingtold introduceret i 2005, i 2006 bliver erstattet af permanente mindstepriser. Derved opstår et opadgående pres på råvarepriserne, og som konsekvens heraf forventes importen at falde.
- Produktionen af andre fiskearter antages uændret** Produktionsværdien baseret på de i tabel 5.7 nævnte fiskearter udgør 80% af forarbejdningsindustriens samlede produktionsværdi i 2005. De øvrige 20% baseres på andre fiskearter eller på et ukendt indhold af ovenstående arter. Denne produktion antages opretholdt uændret på 2005 niveau.

Uændret produktion for de fleste arter Produktionen baseret på fladfisk, makrel, rejer, muslinger og industrifisk forventes at være uændret.

Tabel 5.8. Produktion fordelt på underbrancher (tons)

	2002	2003	2004	2005	Forventet i 2006
Filetering af torskefisk og fladfisk	22.558	18.610	15.011	16.724	16.300
Blandet produktion af torskefisk og fladfisk	40.119	39.275	37.619	34.672	35.200
Konservering af sild og makrel	19.360	20.191	21.559	20.891	20.600
Filetering og syring af sild	45.436	38.520	46.265	47.244	40.400
Produktion af rejer, krebsdyr og muslinger	18.163	19.001	21.855	21.126	21.100
Røgning af laksefisk	12.904	12.610	13.037	11.319	10.200
Blandet produktion af laksefisk	11.984	10.629	9.950	6.649	6.200
Blandet forarbejdning	33.307	51.796	52.557	54.121	50.700
Konsumindustrien	203.830	210.633	217.853	212.746	200.700
Fiskemelsfabrikker	495.923	383.850	410.316	387.054	387.100
I alt	699.753	594.483	628.169	599.800	587.800

Kilde: Beregninger baseret på et specialudtræk fra Danmarks Statistik.

Produktionen i konsumindustrien falder 6%... ..og uændret produktion i fiskemelsfabrikkerne Den forventede totale produktion i konsumindustrien i 2006 er 200.700 tons, hvilket svarer til et fald på 6% fra 2005 (tabel 5.8). Den forventede produktion er også lavere end i perioden 2002 til 2004. Produktionen forventes relativ stabil i 2006 i de fleste underbrancher, dog ekskl. i underbrancherne for filetering og syring af sild, og blandet forarbejdning. Den forventede totale produktion i fiskemelsfabrikkerne er 387.100 tons, svarende til en uændret produktion i forhold til 2005.

Produktion på fiskearter Produktionen af de vigtigste anvendte fiskearter er angivet i tabel 5.9.

Tabel 5.9. Produktion fordelt på anvendt fiskearter (tons)

	2002	2003	2004	2005	Forventet 2006
Laksefisk	28.828	27.322	27.742	18.479	16.800
Torskefisk	45.406	43.467	38.757	37.036	37.700
Rejer	15.449	21.402	23.825	17.351	17.300
Sild	51.866	55.831	63.912	72.905	62.000
Fladfisk	1.671	1.910	1.777	1.364	1.400
Makrel	13.618	13.890	14.883	16.567	16.600
Muslinger	10.154	8.042	8.543	8.527	8.500
Andre	34.771	36.485	36.093	38.156	38.100
Konsum	201.763	208.348	215.531	210.385	198.400
Industrifisk	497.990	386.134	412.638	389.415	389.400
Total	699.753	594.483	628.169	599.800	587.800

Kilde: Beregninger baseret på et specialudtræk fra Danmarks Statistik.

Den totale oparbejdning af produktion baseret på konsumfisk er i 2006 på 198.400 tons, hvilket svarer til et fald på 6% i forhold til 2005. Dette tal er mindre end den totale produktion i konsumindustrien på 200.700 tons, jf. tabel 5.8. Årsagen er, at der i konsumindustrien indgår en mindre del af industrifisk i produktionen, jf. tabel 5.9.

Produktion af sild og laksefisk falder i 2006

Produktionen af de enkelte fiskearter ændres med mindre end 3% i 2006 i forhold til 2005, når der ses bort fra sild og laksefisk. Produktionen af alle fiskearter ekskl. sild og laksefisk er derfor stabil. Dette skal ses i sammenhæng med grundlaget for produktionsprognosen, jf. tabel 5.7, hvor udsvingene i alle produktioner ekskl. sild og laksefisk er relativt små.

I 2002-2006 stiger produktionen af sild og makrel; Torskefisk og fladfisk falder

Produktionen af de enkelte fiskearter er mere svingende over perioden 2002-2006. Produktioner baseret på sild og makrel stiger hhv. 20% og 22%, hvor produktioner baseret på torskefisk og fladfisk falder hhv. 17% og 16%. Produktionen er således tæt relateret til situationen i de vigtigste forsyningskilder. Sild er relateret til den positive udvikling i Nordsøen og Norskehavet. Torskefisk og fladfisk til de faldende kvoter. Produktion baseret på laksefisk falder med 42%, som følge af især restriktioner på importen af norsk laks.

Produktionen er angivet for produktformer i tabel 5.10.

Tabel 5.10. Produktion fordelt på produktformer (tons)

	2002	2003	2004	2005	Forventet i 2006
Fersk filet	37.910	41.318	39.705	42.449	38.300
Frosset filet	26.672	23.927	20.824	18.100	18.000
Røget, saltet og tørret	26.174	27.323	29.375	22.974	21.700
Tilberedt og konserveret	111.007	115.780	125.627	126.862	120.400
Sum konsum	201.763	208.348	215.531	210.385	198.400
Fiskemel og olie	497.990	386.134	412.638	389.415	389.400
Total	699.753	594.483	628.169	599.800	587.800

Kilde: Beregninger baseret på et specialudtræk fra Danmarks Statistik.

Produktionen af ”fersk filet”, ”røget, saltet og tørret” samt ”tilberedte og konserverede produkter” forventes at falde i 2006. Produktionen af ”frosset filet” samt ”fiskemel og olie” forventes at være uændret fra 2005 til 2006.

Forarbejdningsgrad stigende i 2002-2006

Over hele perioden 2002-2006 forventes tilberedte og konserverede produkter at stige med 8%, mens produktionen af filet (fersk og frosset) samt røgede, saltede og tørrede produkter falder med henholdsvis 13% og 17%.

5.2.2. Bruttoindtægt

Den forventede bruttoindtægt består af den forventede værdi af salg af egen produktion, forventet videresalg af produkter uden produktion, forøgelse af varelagre, samt andre forventede driftsindtægter.

Afsætningspriser forudsættes at følge råvarepriser

Den forventede produktionsværdi i 2006 bestemmes af den forventede produktion, jf. afsnit 5.2.1, samt af den forventede udvikling i afsætningspriserne. Afsætningspriserne antages at følge udviklingen i råvarepriserne. Dvs. når råvarepriserne falder, antages afsætningspriserne også at falde. Grundlaget er den i kapitel 4 foretagne vurdering af udviklingen i råvarepriserne i 2006. Råvareprisændringerne antages endvidere kun at slå delvist igennem på afsætningspriserne, idet afsætningspriserne erfaringsmæssigt er mere stabile. Årsagen er, at råvarerne udgør en blandt flere produktionsfaktorer, hvorved omkostninger til de øvrige produkti-

...med en overvæltning på 100% eller mindre

onsfaktorer normalt stabiliserer afsætningspriserne. Afsætningspriserne kan dog i visse situationer variere mere end råvarepriserne, hvilket typisk er tilfældet, når prisændringer er drevet af ændringer i efterspørgsel. Derfor antages ændringer i råvarepriser overvæltet i afsætningspriser med udgangspunkt i erfaringer fra 1994-2003, dog med en overvæltning på højst 100%. Overvæltningen for de forskellige produkter er angivet i bilagstabel 5.3.

Afsætningsprisforudsætninger i 2 scenarier

Skønnet over produktionsværdien i 2006 er, ligesom skønnet over fangstværdien, jf. kapitel 3, beregnet under to forskellige forudsætninger for prisudviklingen. Som den første forudsætning (scenario 1) anvendes priserne for 2005, hvorved alene konsekvenser af mængdeændringer vurderes¹⁵. Som den anden forudsætning (scenario 2) anvendes forventningerne til prisudviklingen i 2006 med udgangspunkt i ovenstående. Fortolkningen baseres primært på scenario 2, idet dette vurderes at være mest realistisk.

Tabel 5.11. Gennemsnitlig afsætningspris fordelt på anvendt fiskeart (kr./kg.)

	2002	2003	2004	2005	--- Forventet 2006 ---	
					Scenario 1	Scenario 2
Laksefisk	61,48	63,83	60,53	62,89	62,73	64,46
Torskefisk	34,74	33,33	33,43	33,65	33,77	35,38
Rejer	59,71	53,06	48,47	52,39	52,39	52,39
Sild	15,56	12,67	11,99	12,15	12,03	12,93
Fladfisk	54,91	61,16	66,87	68,99	68,99	70,91
Makrel	28,90	29,25	27,18	28,12	28,12	28,12
Muslinger	23,96	27,10	26,75	22,66	22,66	23,30
Andre	29,54	28,16	29,06	30,26	30,26	30,26
Gennemsnit konsum	33,87	32,66	31,07	29,05	29,68	30,45
Industrifisk	5,18	4,73	4,39	4,49	4,49	4,65
Gennemsnit	13,45	14,52	13,55	13,10	12,99	13,36

Kilde: Beregninger baseret på et specialudtræk fra Danmarks Statistik.

Beregningsforudsætningerne for afsætningspriserne i de to scenarier relateret til hhv. fiskearter og produktformer er vist i tabel 5.11 og 5.12.

¹⁵ Priserne forudsættes i scenario 1 uændrede for de 100 forskellige varegrupper. En ændret produkt sammensætning i varegrupperne kan således påvirke gennemsnitprisen, trods konstante produktpriser. Gennemsnitspriserne er således ikke nødvendigvis konstante i scenario 1.

Tabel 5.12. Gennemsnitlig afsætningspris fordelt på produktformer (kr./kg.)

	2002	2003	2004	2005	Forventet i 2006	
					Scenariorio 1	Scenariorio 2
Fersk filet	23,32	20,20	21,52	19,02	19,84	20,74
Frosset filet	32,92	29,50	30,04	23,21	23,31	24,23
Røget, saltet og tørret	59,05	59,94	51,82	55,24	54,36	55,33
Tilberedt og konserveret	31,77	31,31	29,41	28,49	29,31	29,98
Konsum	33,87	32,66	31,07	29,05	29,68	30,45
Fiskemel og olie	5,18	4,73	4,39	4,49	4,49	4,65
I alt	13,45	14,52	13,55	13,10	12,99	13,36

Kilde: Beregninger baseret på et specialudtræk fra Danmarks Statistik.

Produktionsværdi relateret til fiskeart og produktform

På grundlag af den forventede produktion og med udgangspunkt i ovenstående prisforudsætninger er der opstillet en prognose for produktionsværdierne. Produktionsværdierne fordelt på hhv. fiskearter og produktformer er vist i tabel 5.13 og 5.14.

Tabel 5.13. Produktionsværdi fordelt på anvendt art (mio. kr.)

	2002	2003	2004	2005	--- Forventet i 2006 ---	
					Scenario 1	Scenario 2
Laksefisk	1.772	1.744	1.679	1.162	1.054	1.106
Torskfisk	1.577	1.449	1.296	1.246	1.272	1.342
Rejer	922	1.136	1.155	909	909	909
Sild	807	707	766	886	746	801
Fladfisk	92	117	119	94	94	97
Makrel	394	406	404	466	466	466
Muslinger	243	218	229	193	193	199
Andre	1.027	1.027	1.049	1.155	1.155	1.155
Konsum	6.835	6.804	6.697	6.111	5.888	6.074
Industrifisk	2.577	1.827	1.813	1.749	1.749	1.811
I alt	9.412	8.631	8.510	7.860	7.637	7.885

Kilde: Beregninger baseret på et specialudtræk fra Danmarks Statistik.

Den totale produktionsværdi af konsumfisk udgør 6,1 mia. kr. i 2006, hvilket er et fald på 37 mio. kr. svarende til 0,6% i forhold til 2005.

Tabel 5.14. Produktionsværdi delt på produktformer (mio. kr.)

	2002	2003	2004	2005	--- Forventet i 2006 ---	
					Scenario 1	Scenario 2
Fersk filet	884	835	854	807	759	794
Frosset filet	878	706	626	420	420	436
Røget, saltet og tørret	1.546	1.638	1.522	1.269	1.180	1.234
Tilberedt og konserveret	3.527	3.625	3.695	3.614	3.529	3.610
Konsum	6.835	6.804	6.697	6.111	5.888	6.074
Fiskemel og olie	2.577	1.827	1.813	1.749	1.749	1.811
I alt	9.412	8.631	8.510	7.860	7.637	7.885

Kilde: Beregninger baseret på et specialudtræk fra Danmarks Statistik.

Stort set uændret produktionsværdi for produktionsformerne

Værdien af den totale filetproduktion forventes nogenlunde uændret i 2006, som følge af stigende priser og faldende mængder. Værdien af røgede, saltede og tørrede produkter falder som følge af faldende tilførsler af norsk laks. Værdien af tilberedte og konserverede produkter forventes også uændret, da prisen stiger og mængden falder.

Fiskemel og -olie stiger

Produktionsværdien af fiskemel og -olie i 2006 er 1,8 mia. kr., svarende til en stigning fra 2005 på 4%. Stigningen skyldes stigende priser af dollarkursudviklingen.

Forudsætninger for prognosen over andre indtægter

Den forventede bruttoindtægt i 2006 består ud over produktionsværdien også af videresalg af produkter uden forarbejdning (engrossalg), af forøgelse af varelagre, samt af andre driftsindtægter. Engrossalget i alt kendes alene for 2003. For 2004-2005 kendes kun engrossalg af uforarbejdet fisk. Det totale engrossalg i 2004-2005 beregnes derfor som salg af uforarbejdet fisk, tillagt andet engrossalg på samme niveau som i 2003¹⁶. Varelagre antages uændrede fra 2004 og frem og andre driftsindtægter antages i 2004 og frem at forblive på 2003 niveau. Den forventede totale bruttoindtægt for forarbejdningsindustrien er med disse forudsætninger angivet i tabel 5.15.

¹⁶ I 2002 udgjorde engrossalg af uforarbejdet fisk 484 mio. kr. ud af det totale engrossalg på 2,8 mia. kr. Engrossalget af uforarbejdet fisk var hhv. 511, 572 og 680 mio. kr. i 2003, 2004 og 2005. Underbrancherne blandet produktion baseret på torskefisk og fladfisk og blandet forarbejdning stod for 67% af det totale engrossalg i 2005.

Tabel 5.15. Total bruttoindtægt (mio. kr.)

	2002	2003	2004	2005	--- Forventet i 2006 ---	
					Scenario 1	Scenario 2
Salg af egen produktion	9.412	8.631	8.510	7.860	7.637	7.885
Engrossalg	2.849	2.654	2.715	2.823	2.823	2.823
Forøgelse af varelagre	213	129	0	0	0	0
Andre driftsindtægter	385	674	674	674	674	674
I alt	12.859	12.087	11.898	11.356	11.134	11.381

Kilde: Beregninger baseret på et specialudtræk fra Danmarks Statistik.

Bruttoindtægten i 2006 er 12% lavere end 2002

Den forventede totale bruttoindtægt er i 2006 (scenario 2) 11,4 mia. kr., hvilket er 25 mio. kr. højere end i 2005. Bruttoindtægten forventes at falde med ca. 12% set over hele perioden 2002 til 2006.

Udviklingen i bruttoindtægten for konsumindustrien og fiskemelsfabrikkerne er vist i tabel 5.16.

Tabel 5.16. Bruttoindtægt fordelt på konsum og fiskemelsfabrikker (mio. kr.)

	2002	2003	2004	2005	--- Forventet i 2006 ---	
					Scenario 1	Scenario 2
Konsumindustrien	9.945	9.900	9.893	9.419	9.197	9.383
Fiskemelsfabrikker	2.914	2.187	2.005	1.937	1.937	1.999
I alt	12.859	12.087	11.898	11.356	11.134	11.381

Kilde: Beregninger baseret på et specialudtræk fra Danmarks Statistik.

Bruttoindtægten falder i konsumindustrien, men stiger i fiskemelsfabrikkerne i 2006

Den forventede bruttoindtægt falder i konsumindustrien med 36 mio. kr., svarende til 0,4% i forhold til 2005. Bruttoindtægten stiger for fiskemelsfabrikkerne med 62 mio. kr. svarende til 3%. Samlet set giver det en bruttoindtægt på 11.381 mio. kr., hvilket er en lille stigning i forhold til 2005.

Bruttoindtægten faldt 6% fra 2002-2006 i konsumindustrien	Set over perioden 2002 til 2006 falder den totale bruttoindtægt i konsumindustrien med 562 mio. kr., hvilket svarer til 6%. Hvis man ser på udviklingen mellem 2005 og 2006 er der forskellige tendenser for underbrancherne. Bruttoindtægten i brancherne for produktion af torskefisk og fladfisk stiger, mens det for brancherne der producere sild, makrel, muslinger er udsigt til et fald. De øvrige brancher forventes at have en uændret bruttoindtægt fra 2005 til 2006.
Bruttoindtægten i fiskemelsfabrikkerne falder 31% fra 2002 til 2006	Bruttoindtægten i fiskemelsfabrikkerne falder i 2002-2006 med 915 mio. kr., svarende til 31%. Årsagen hertil er, at afsætningspriserne i 2002 var høje, samt at de danske tilførsler af tobis var gode. Efterfølgende er priserne faldet. Samtidig svigtede det danske tobisfiskeri.

5.2.3. Driftsomkostninger

Definition af driftsomkostninger	Driftsomkostningerne udgøres af indkøb af fiskeråvarer til produktion, indkøb af handelsvarer til direkte videresalg (engrosalg), indkøb af andre råvarer og emballage, energi, andre ordinære omkostninger og ekstraordinære omkostninger.
Driftsomkostninger for 2004 og 2005 er beregnede	På nuværende tidspunkt er driftsomkostningerne for forarbejdningsindustrien for 2004 og 2005 endnu ikke offentliggjort af Danmarks Statistik. Prognosen for forarbejdningssektorens driftsomkostninger i 2006 baseres derfor på viden om omkostningerne i 2003, samt beregnede driftsomkostninger i 2004 og 2005.
Omkostninger til fiskearter beregnet ud fra færdigvareproduktion i 2003-2005	Omkostninger til indkøb af de forskellige fiskearter i 2003-2005 kendes ikke og må derfor beregnes. Anvendelsen af fiskearter kendes fra færdigvareproduktionen, eksempelvis kan torskefilet alene produceres af torsk. Forbruget af fiskeråvarer beregnes som færdigvareproduktionen gange en omregningsfaktor fra produceret til hel vægt ¹⁷ . Forbruget af fiskeråvarer ganges derefter med

¹⁷ Omregningsfaktoren angiver, hvor mange kg råvarer der skal til for at producere 1 kg. færdigvare. Følgende omregningsfaktorer er anvendt: levende, hel fersk, hel frosset, hel krebsdyr, hel musling, fiskeolie, fiskeaffald og industrifisk 1,0; Filet, saltet, tørret, røget, tilberedt og konserveret fisk 2,6; Tilberedt og konserveret krebsdyr og muslinger 3,6; Fiskemel 3,0.

den gennemsnitlige råvarepris¹⁸, og der fås et udtryk for omkostningen til fiskeråvarer, forudsat at den samme gennemsnitspris betales af alle underbrancher. Den beregnede omkostning sammenlignes med den reelle omkostning til fiskeråvarer i 2003, og omkostningerne til de enkelte fiskearter skaleres, så de passer til den reelle totale omkostning til fiskeråvarer¹⁹. For 2004 og 2005 anvendes samme skalering som i 2003.

...såvel som i 2006

Den forventede omkostning til fiskeråvarer i 2006 beregnes på tilsvarende vis. Prognosen for færdigvareproduktionen er grundlag for beregningen af råvareforbruget, ligeledes er prisprognosen, jf. kapitel 4, er grundlag for den forventede prisudvikling. Endelig anvendes i 2006 samme skalering som i de foregående år.

Forbrug af fiskeråvarer

Det beregnede totale forbrug af fiskeråvarer er vist i tabel 5.17.

Tabel 5.17. Forbrug af fiskeråvarer fordelt på fiskearter (tons levende vægt)

	2002	2003	2004	2005	Forventet i 2006
Laksefisk	74.953	71.037	72.128	48.044	43.700
Torskefisk	118.057	113.014	100.769	96.294	97.900
Rejer	55.618	77.046	85.771	62.465	62.500
Sild	134.853	145.161	166.172	189.554	161.100
Fladfisk	4.343	4.966	4.620	3.545	3.500
Makrel	35.406	36.114	38.696	43.075	43.100
Muslinger	36.554	28.950	30.754	30.698	30.700
Andre	90.956	95.517	94.838	100.757	100.800
Konsum	550.740	571.805	593.746	574.431	543.300
Industrifisk	1.288.920	923.180	1.038.234	1.004.752	1.004.800
I alt	1.839.659	1.494.985	1.631.980	1.579.183	1.548.100

...falder totalt 2% i 2006

Det forventede totale forbrug af fiskeråvarer til konsum udgør 543.300 tons (i levende vægt) i 2006, hvilket svarer til et fald på 5% i forhold til 2005. Det forventede forbrug af alle de vigtigste fiskearter ændres med mindre end 2%, ekskl. sild som falder med 15%, og laksefisk som falder med 9%. Årsagen til det forventede

¹⁸ Gennemsnitlige landingspriser (vægtet) for alle arter (jf. bilagstabel 4.1).

¹⁹ Den gennemsnitlige skaleringsfaktor udgjorde 78%. Dvs. den kendte totale omkostning til fiskeråvarer udgjorde 78% af den beregnede omkostning til fiskeråvarer i 2003.

faldende forbrug af sild er de reducerede tilførsler som følge af faldende kvoter. Forbruget af laksefisk forventes at falde på grund af de indførte restriktioner mod norsk laks. Det forventede forbrug af industrifisk er 1 mio. tons, svarende til et uændret forbrug i forhold til 2005.

Forbruget 2002-2006 Forbruget af fiskeråvarer til konsum formodes i perioden 2002 til 2006 at falde totalt med 1%. Forbruget af rejer og sild, makrel og andre arter forventes at stige, hvorimod forbruget af torsk, fladfisk, muslinger, laksefisk og industrifisk forventes at falde.

Råvareprisforudsætninger i 2 scenarier Beregningsforudsætningerne for råvarepriserne i de to scenarier er angivet i tabel 5.18.

Tabel 5.18. Priser på fiskeråvarer fordelt på arter (kr. pr. kg.)

	2002	2003	2004	2005	--- Forventet i 2006 ---	
					Scenario 1	Scenario 2
Laksefisk	25,30	24,03	13,63	17,14	17,14	18,00
Torsk	13,79	12,05	11,85	13,12	13,12	13,78
Rejer	19,26	15,37	15,01	18,34	18,34	18,34
Sild	2,59	1,90	1,82	2,25	2,25	2,48
Fladfisk	13,45	14,96	13,54	14,66	14,66	14,66
Makrel	6,81	5,33	8,11	13,13	13,13	13,13
Muslinger	1,26	1,10	1,01	0,98	0,98	1,03
Andre arter	19,63	18,64	13,02	17,03	17,03	17,03
Industrifisk	0,91	0,85	0,73	0,74	0,74	0,78

Anm.: Priserne er baseret på de i bilagstabel 4.1 beregnede priser. Dog er der for torsk anvendt en gennemsnitspris for torsk og andre torsk. For fladfisk er anvendt prisen på almindelige fladfisk. Prisen for Andre arter er beregnet ud fra Fiskeridirektoratets registrering af danske fiskeres landinger i mængde og værdi.

Omkostninger til fiskeråvarer På grundlag af det forventede forbrug af fiskeråvarer med udgangspunkt i ovenstående prisforudsætninger, samt ved anvendelse af en skaleringsfaktor, er omkostninger til de forskellige fiskeråvarer beregnet. Dette betyder, at de samlede driftsomkostninger er meget følsomme overfor udsving i prisen på fiskeråvarer. Specielt på underbrancheniveau, hvor en høj andel af den samlede produktion kommer fra en enkelt art, kan selv små udsving i prisen give meget forskellige resultater.

Forudsætninger for prognosen over andre driftsindtægter

De forventede driftsomkostninger udgøres, ud over indkøb af fiskeråvarer til produktion, også af indkøb til engrossalg, indkøb af andre råvarer og emballage, energi, andre ordinære og ekstraordinære omkostninger. Indkøb til engrossalg i alt kendes alene for 2003. For 2004-2005 kendes kun indkøb til engrossalg af uforarbejdet fisk. Det totale indkøb til engrossalg i 2004-2005 beregnes som indkøb af uforarbejdet fisk til direkte videresalg, tillagt andet indkøb til direkte videresalg. Indkøb af uforarbejdet fisk til direkte videresalg beregnes som værdien af salget af uforarbejdet fisk fradraget en margin, som er på samme niveau som i 2003. Andet indkøb til direkte videresalg antages uændret på 2003 niveau. Omkostninger til andre råvarer, emballage samt energi antages at følge produktionen, og andre ordinære og ekstraordinære omkostninger antages uændret på 2003 niveau. De forventede totale driftsomkostninger for forarbejdningsindustrien er angivet i tabel 5.19.

Tabel 5.19. Totale driftsomkostninger (mio. kr.)

	2002	2003	2004	2005	--- Forventet i 2006 ---	
					Scenario 1	Scenario 2
Fiskeråvarer	5.574	5.767	4.930	5.215	5.099	5.273
Indkøb til direkte videresalg	2.573	2.344	2.401	2.489	2.489	2.489
Andre råvarer og emballage	639	581	610	581	559	559
Energi	269	189	198	187	181	181
Andre ordinære udgifter	1.541	1.026	1.026	1.026	1.026	1.026
Ekstraordinære udgifter	6	-12	-12	-12	-12	-12
I alt	10.602	9.895	9.154	9.486	9.343	9.517

Kilde: Beregninger baseret på et specialudtræk fra Danmarks Statistik.

Totale driftsomkostninger stiger i 2006 med 31 mio. kr.

I hele perioden 2002-2006 forventes de totale driftsomkostninger at falde med 1,1 mia. kr., svarende til 10%. De forventede totale driftsomkostninger i 2006 er på 9,5 mia. kr., svarende til en stigning på 31 mio. kr. i forhold til 2005. Stigningen i de forventede driftsomkostning i 2006 skyldes stigningen i omkostningen til indkøb af fiskeråvarer, jf. tabel 5.19. Endvidere forventes et fald i omkostningerne til andre råvarer, emballage og energi som følge

af faldende produktion. Udviklingen i de totale driftsomkostninger fordelt på konsum og fiskemelsfabrikker er angivet i tabel 5.20.

Tabel 5.20. Totale driftsomkostninger fordelt på konsumindustrien og fiskemelsfabrikker (mio. kr.)

	2002	2003	2004	2005	--- Forventet i 2006 ---	
					Scenario 1	Scenario 2
Konsumindustrien	8.070	7.950	7.252	7.616	7.473	7.572
Fiskemelsfabrikker	2.532	1.945	1.902	1.869	1.869	1.945
I alt	10.602	9.895	9.154	9.486	9.343	9.517

Kilde: Beregninger baseret på et specialudtræk fra Danmarks Statistik.

Driftsomkostninger falder i konsumindustrien og stiger i fiskemelsfabrikkerne

Driftsomkostningerne forventes i 2006 at falde for konsumindustrien med 44 mio. kr., hvilket svarer til 1%. Driftsomkostningerne i fiskemelsfabrikkerne forventes til gengæld at stige i 2006 med 76 mio. kr. svarende til 4%.

Faldende driftsomkostninger i perioden 2002-2006

I hele perioden 2002 til 2006 forventes de totale driftsomkostninger at være faldet med 6% i konsumindustrien. Faldet i konsumindustrien skyldes et faldende råvaregrundlag specielt for torskefisk og laksefisk, mens der har været en stigning for sild, makrel, rejer og andre arter, jf. tabel 5.17. De beregnede driftsomkostninger i fiskemelsfabrikkerne er faldet til 2004 som følge af faldende priser og faldende råvaretilførsel, men er derefter igen steget.

5.2.4. Indtjening

Definition af indtjening

Fiskeforarbejdningssektorens indtjening er defineret som bruttoindtægten fratrukket alle driftsomkostninger (ekskl. aflønning af arbejdskraft og kapital). Indtjeningen belyser, hvor meget der er tilbage til aflønning af produktionsfaktorerne arbejdskraft og kapital. Indtjening for konsumindustrien og fiskemelsfabrikkerne er angivet i tabel 5.21.

Tabel 5.21. Indtjening fordelt på konsumindustrien og fiskemelsfabrikker (mio. kr.)

	2002	2003	2004	2005	--- Forventet i 2006 ---	
					Scenario 1	Scenario 2
Konsumindustrien	1.875	1.949	2.641	1.803	1.723	1.811
Fiskemelsfabrikker	382	242	103	68	68	54
I alt	2.258	2.192	2.745	1.871	1.791	1.865

Kilde: Beregninger baseret på et specialudtræk fra Danmarks Statistik.

Indtjening i konsumindustrien stiger med 8 mio. kr.

Den totale indtjening i konsumindustrien forventes i 2006 (scenario 2) at være på 1,8 mia. kr., hvilket er 8 mio. kr. højere end i 2005. I forhold til 2002 falder indtjeningen med 64 mio. kr. svarende til 3%.

Indtjening i fiskemelsfabrikker falder med 14 mio. kr.

Indtjeningen i fiskemelsfabrikkerne forventes i 2006 at blive 54 mio. kr., svarende til et fald på 14 mio. kr. i forhold til 2005 og en reduktion i forhold til 2002 på hele 86%. Årsagen til den forventede faldende indtjening i 2006 er en højere råvarepris på industrifisk.

5.2.5. Arbejdskraftaflønnning

Definition og forudsætninger for beregning af arbejdskraftaflønnning

I industriens arbejdskraftaflønnning indgår omkostninger til lønninger, gager, pensioner og social sikring. Omkostningen til arbejdskraft kendes alene for 2003, mens tal for 2004-2006 er beregnede. Beregningen er baseret på en konstant omkostning pr. kilo produktion, korrigeret for lønstigninger til ufaglærte arbejdere på 3,1% pr. år for 2004 og 2005, mens lønstigningen i 2006 forventes at være 3,8%. Arbejdskraftaflønnningen fremgår af tabel 5.22.

Tabel 5.22. Omkostninger til aflønning af arbejdskraft fordelt på konsumindustrien og fiskemelsfabrikker (mio. kr.)

	2002	2003	2004	2005	--- Forventet i 2006 ---	
					Scenario 1	Scenario 2
Konsumindustrien	1.381	1.365	1.433	1.363	1.339	1.365
Fiskemelsfabrikker	168	155	171	167	173	155
I alt	1.547	1.521	1.604	1.530	1.512	1.521

Kilde: Beregninger baseret på et specialudtræk fra Danmarks Statistik.

Arbejdskrafts-aflønningen stiger 4%

Aflønning af arbejdskraften i konsumindustrien er i 2006 beregnet til 1,4 mia. kr., hvilket svarer til en stigning på 2 mio. kr. i forhold til 2005. Det uændrede niveau i aflønning skyldes en forventning om en faldende produktion i konsumindustrien. Arbejdskraftaflønningen er i fiskemelsfabrikkerne beregnet til 155 mio. kr., hvilket svarer til et fald på 7%. Igen er årsagen et forventet fald i råvaretilførsel.

5.2.6. Kapitalaflønning

Definition af kapitalaflønning

Indtjeningen med fradrag af aflønningen af arbejdskraft angiver hvad der er tilbage til aflønning af kapitalapparatet. Kapitalaflønningen kan måles med og uden afskrivninger. Bruttooverskuddet er defineret som indtjening fradraget aflønning af arbejdskraft, hvor nettooverskuddet herudover er fradraget afskrivninger. Bruttooverskuddet angiver således, hvad der er tilbage til aflønning af kapital og afskrivninger, hvor nettooverskuddet alene angiver hvad der er tilbage til kapitalaflønning.

Bruttooverskud

Bruttooverskuddet er vist i tabel 5.23.

Tabel 5.23. Bruttooverskud fordelt på konsumindustrien og fiskemelsfabrikker (mio. kr.)

	2002	2003	2004	2005	--- Forventet i 2006 ---	
					Scenario 1	Scenario 2
Konsumindustrien	494	584	1.208	440	384	472
Fiskemelsfabrikker	214	87	-68	-99	-105	-119
I alt	711	671	1.140	341	279	353

Kilde: Beregninger baseret på et specialudtræk fra Danmarks Statistik.

Bruttooverskuddet forventes at stige i 2006 for konsumindustrien ... og falde for fiskemelsfabrikkerne

Bruttooverskud i scenario 2 for konsumindustrien udgør 472 mio. kr., svarende til en mindre stigning på 32 mio. kr. i forhold til 2005. Bruttooverskuddet forventes at falde i underbrancher, der producerer sild, makrel, muslinger og rejer, mens de firmaer, der baserer produktionen på laksefisk og torskfisk, forventes at øge deres bruttooverskud. Bruttooverskuddet er i scenario 2 faldet med 20 mio. kr. for fiskemelsfabrikkerne, hvor det i scenario 1 kun falder med 6 mio. kr.

Afskrivninger

Afskrivningerne er beregnet i Regnskabsstatistikken og omfatter afskrivninger og nedskrivninger af materielle og immaterielle aktiver.

Nettooverskud

Fradrages afskrivningerne fra bruttooverskuddet opnås nettooverskuddet, dvs. hvad der er tilbage alene til aflønning af kapitalen. Dette fremgår for konsumindustrien og fiskemelsfabrikkerne i tabel 5.24.

Tabel 5.24. Nettooverskud fordelt på konsumindustrien og fiskemelsfabrikker (mio. kr.)

	2002	2003	2004	2005	--- Forventet i 2006 ---	
					Scenario 1	Scenario 2
Konsumindustrien	268	362	986	218	162	249
Fiskemelsfabrikker	142	33	-122	-153	-159	-173
I alt	412	395	864	65	3	77

Kilde: Beregninger baseret på et specialudtræk fra Danmarks Statistik.

...stiger fra 218 til 249 mio. kr. i konsumindustrien

Det forventede totale nettooverskud i scenario 2 i konsumindustrien stiger fra 218 til 249 mio. kr. svarende til 14%. I scenario 1 forventes det, at nettooverskuddet falder med 56 mio. kr. svarende til 26%. For underbrancherne tegner der sig det samme billede som tidligere, hvor underbrancher, der producerer laks og torskefisk, oplever en stigning i nettooverskuddet, mens brancher, der producerer sild, makrel, muslinger og rejer, oplever et fald. Fiskemelsfabrikkerne forventes at opnå et negativt nettooverskud på 173 mio. kr., hvilket er en forøgelse af underskuddet fra 2005 med 20 mio. kr. svarende til 13%.

...er faldende i fiskemelsfabrikkerne

5.2.7. Rentabilitet

Definition af rentabilitet

Rentabiliteten vurderes ved at betragte nettooverskuddet i forhold til kapitalapparatets størrelse. Kapitalapparatet omfatter alle anlægsaktiver.

Tabel 5.25. Rentabilitet fordelt på konsumindustrien og fiskemelsfabrikker (%)

	2002	2003	2004	2005	--- Forventet i 2006 ---	
					Scenario 1	Scenario 2
Konsumindustrien	13	15	42	9	7	11
Fiskemelsfabrikker	59	12	-43	-53	-56	-60
I alt	17	15	33	2	0	3

Kilde: Beregninger baseret på et specialudtræk fra Danmarks Statistik.

Rentabilitet i konsumindustrien på 11%

Negativ rentabilitet i fiskemelsfabrikkerne på 60%

Rentabiliteten for konsumindustrien i scenario 2 forventes at blive 11% (tabel 5.25), hvilket er en stigning på 2%-point i forhold til 2005. I scenario 1 forventes et fald til 7%. For fiskemelsfabrikkerne forventes en negativ rentabilitet på 60% i scenario 2, hvilket er en yderligere nedgang på 7%-point i forhold til 2005, mens rentabiliteten for scenario 1 forventes at være negativ med 56% svarende til at fald på 3%-point.

Den beregnede indikator for rentabiliteten i fiskeforarbejdning kan, med forbehold for usikkerheden i beregningsgrundlaget, an-

- Rentabilitet på mindst 6% nødvendig** vendes til vurdering af den økonomiske situation i sektoren. I vurderingen anses en alternativ forrentning på 6% p.a. at være rimelig på lang sigt, baseret på det generelle renteniveau. Rentabiliteten i fiskeforarbejdning skal således være større end 6%, såfremt der skal være interesse for at investere i forarbejdningssindustrien frem for andre sektorer. Og kun derved kan en konsolidering og fornyelse sikres.
- Rentabiliteten i konsumindustrien** Der er en række faktorer, der forklarer udviklingen. Vigtigst er, at afsætningspriserne på det vigtige EU-marked, for de fleste fiskeprodukter har været faldende i perioden bl.a. pga. den faldende dollarkurs. Endvidere har det svigtende torskefiskeri betydning for firmaer, der baserer produktionen på torskefisk, ligesom de kraftige udsving i råvaretilførsel og priser på sild er vigtig. Også råvaretilførslen fra norsk opdræt har betydning, såvel som de i 2005 indførte restriktioner på EU-import af norsk laks er afgørende. Endelig har forøget konkurrence på afsætningsmarkederne fra firmaer, der har etableret produktioner i lande med lavere løn-omkostninger, medvirket til at presse afsætningspriser, og derved rentabilitet, nedad. Konservering af sild i Polen og filetering af torskefisk i Kina er eksempler.
- De indførte mindstepriser på import af norsk laks indebærer, at rentabiliteten falder i de 3 lakseafhængige underbrancher. I røgning af laksefisk og i blandet forarbejdning bevares rentabiliteten dog over de 6% der sikrer konsolidering og fornyelse på længere sigt.
- Lav rentabilitet i fiskemelsfabrikker** I fiskemelsfabrikkerne var der en høj rentabilitet i 2002 og 2003 på 60% og 12%. Siden er det gået tilbage. Rentabiliteten forventes at være negativ fra 2004 og frem på et niveau mellem -40% til -60%. Såfremt virksomhederne ikke tilpasser deres aktiviteter. Årsagen til den negative udvikling er svigtende råvaregrundlag og faldende afsætningspriser indtil 2005, forårsaget af faldende dollarkurs. I 2006 forventes dollarkursen igen at stige, hvilket forventes at give et opadgående pres på prisen. Priserne i 2002 var endvidere høje som følge af svigtende forsyning på verdensmarkedet fra det peruvienske industrifiskeri i Stillehavet.

6. EU's fælles fiskeripolitik og fiskeriøkonomi

Kapitlet er en oversættelse af en artikel skrevet af sekretariatschef Peder Andersen, Det Økonomiske Råds Sekretariat og lektor Hans Frost, Fødevarerøkonomisk Institut. Artiklen bringes i tidskriftet Marine Policy 2006/7 på forlaget Elsevier.

6.1. Indledning

Formålet med denne artikel er at evaluere, i hvilken grad EU's fælles fiskeripolitik (CFP) er tilpasset grundlæggende moderne bioøkonomi, jf. afsnit 6.1. og 6.2 for oversigter. Spørgsmålet er, om fiskeriøkonomi har spillet og stadig spiller en rolle i fiskeripolitikken i EU-landene.

Indtil maj 2004 bestod EU af 15 medlemsstater, af hvilke de 13 har adgang til havfiskeri. Siden udvidelsen med 10 nye medlemmer i maj 2004 har 20 EU-lande nu adgang til havfiskeri. Dette gør EU til en af de største "fiskerionationer" i verden, som det ses af tabel 6.1.

Tabel 6.1. Fangst i EU og udvalgte lande, 2003 (1.000 tons)

	Levende vægt
EU (25 lande)	5.885
EU (15 lande)	5.336
Island	2.002
Norge	2.550
USA	3.865
Japan	4.709
Canada	1.079

Kilde: Eurostat

EU's fangst er aftaget med ca. 15% i de sidste 6 år (1999 – 2004). Island, Norge og Canada har haft en lille vækst eller stabile fangster, mens USA og Japan har oplevet en nedgang på henholdsvis 20% og 10%.

I den samme periode er EU's fiskerflåde tilsvarende formindsket som det ses i tabel 6.2, hvor flådeindikatorer vises ved antal fartøj, bruttotonnage og kilo watt. Det omvendte er tilsyneladende tilfældet i Island og Norge, hvor sammenlignelige data er tilgængelige. Her er bruttotonnage og kW stigende på trods af nedgangen i antallet af fartøjer. Dataene er baseret på fartøjsregistre, inkl. aktive og inaktive fartøjer, af hvilke størstedelen målt i bruttotonnage og kilo watt er aktive. Omregningen af tonnage fra bruttoregister-ton til bruttoton, som gradvist har fundet sted i 1990'erne, har øget registreret tonnage i nogle tilfælde med mere end 30% afhængig af fartøjsstrukturen. Revisionen af målingsmetoden har påvirket pålideligheden af denne indikator, hvis oplysninger over en lang tidshorisont bruges.

Tabel 6.2. Fiskeriflådens udvikling i EU, Island og Norge

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	Ændring 1999- 2004
Antal fartøjer							
EU(15)	97.751	95.381	92.328	90.129	88.122	82.351	-16%
Island	1.976	1.993	2.012	1.935	1.872	1.824	-8%
Norge	13.196	13.017	11.922	10.641	9.913	8.184	-38%
Bruttotonnage, 1.000 GT							
EU(15)	1.995	2.007	2.006	1.965	1.912	1.845	-7%
Island	181	180	191	192	184	191	6%
Norge	385	392	407	394	395	395	3%
Motorkraft, 1.000 kW							
EU(15)	7.702	7.601	7.472	7.274	7.107	6.736	-13%
Island	510	523	549	543	533	539	6%
Norge		1.151			1.356	1.329	16% ¹⁾

Kilde: Eurostat, Islandske Statistik og Det Norske Fiskeridirektorat

Noter: 1) Siden 2000.

Foreningen af Europæiske Fiskeriøkonomer (EAFE) diskuterede på deres årlige konference i 2001 den forestående gennemgang af EU's fiskeripolitik [3] og konkluderede i et responsum til EU-Kommissionens grønne bog: Fremtiden for den Fælles Fiskeripolitik [4], at EU-Kommissionen stod foran to problemer:

- Behovet for at etablere et universelt og passende rettigheds system relateret til strukturen i de forskellige fiskerier, enten gennem individuelle omsættelige kvoter og gennem selvforvaltning eller gennem samforvaltning.
- Behovet for et tilpasningsforløb, herunder brugen af finansielle midler til at støtte sektoren under tilpasning, og for at muliggøre fiskerierhvervets tilpasning til et mere stringent regelsæt.

EAFE's resposum erklærede desuden, at Kommissionen måtte anerkende eksternaliteter i fiskeriet som det fundamentale problem, og pointerede, at det ikke var i Kommissionens magt alene at tage sig af dette problem. Anbefalingen var at lægge fokus på: a) fiskeri som en økonomisk aktivitet der anvender arbejdskraft, kapital og fiskebestand; b) fiskeri som en værdiskabende aktivitet (ressourcerente); c) retningen og styrken af økonomiske incitamenter; og d) regulering ved brug af økonomiske virkemidler, se f.eks. [5 - 8]. Viden om disse forhold går imidlertid langt tilbage i historien. I et historisk perspektiv er det interessant at læse artikler skrevet allerede i 1911 og 1931 af den danske økonomiprofessor Jens Warming om fejlen ved fri adgang og overkapacitet som konsekvens af et forkert incitamentssystem. Warming skrev:

Det kan ikke undre, at fiskere har svært ved at forstå denne forskel, at de på det åbne hav har fuld frihed, når blot de ikke genere hinanden, men ved kysten skal de bede en ikke-fisker om tilladelse, og eventuelt må betale ham derfor. At det er den sidste ordening der principielt er den rigtige ... det har man ikke forklaret dem [9].

Som det ses af den følgende evaluering af EU's fiskeripolitik, er skønheden i de fiskeriøkonomiske principper endnu ikke genfundet med samme grad af fuldkommenhed i EU's fiskeripolitik selv næsten et århundrede efter Warmings første artikel. Det økonomiske hovedproblem i alle dårligt forvaltede fiskerier er klart udlagt af den canadiske økonomiprofessor Gordon Munro:

Kernen i problemet overkapitalisering er identisk med det i overudnyttelsen (dybest set er de to spejlbilleder af hinanden). Det er det fejlagtige incitamentsystem fiskere står overfor, når ejendomsretten til ressourcer er dårligt afgrænset. Det "optimale" niveau eller "målet" for "konventionel" kapital må så til enhver tid fastsættes af dem som er ansvarlige for forvaltningen. Rationelle fiskere vil samlet set have incitament til at investere i "konventionel" kapital til et niveau udover det "optimale". Det er uklart om problemet nogensinde vil blive løst, før den forkerte incitamentsstruktur er korrigeret [10, side 20].

Et af de problemer, som den regulerende myndighed stilles overfor, er, at brugen af fiskeriøkonomisk rådgivning ikke let kan indføres i flerarts-flådefiskerier som EU's (eller ethvert andet lands for den sags skyld). Et tredje og sidste citat fra klassisk fiskeriøkonomi af den canadiske professor Colin Clark kan også være relevant:

Endnu et problem af praktisk betydning er vanskeligheden af at opnå – eller bare skildre – optimal fiskeripolitik for flerpopulations økosystemer, der udsættes for fiskeri, der ikke er selektiv. Dette problem kræver yderligere analyse; det er meget sandsynligt, at der ikke her findes en helt tilfredsstillende løsning [11, side 340].

I denne artikel evalueres EU's fiskeripolitik i forhold til tiltag (reguleringen) anbefales der bioøkonomisk teori. Disse reguleringer er a) fangstafgift, b) individuelle omsættelige kvoter, c) skat på indsats, og d) individuelle omsættelige indsatskvoter, f.eks. havdage og kapacitet. Formålet med at sammenligne principperne i EU's fiskeripolitik med bioøkonomisk teori er at fastlægge, om EU's politik går i den rigtige retning eller ej.

Det er ikke meningen, at levere en dybtgående analyse her. Blot skal det bemærkes, at fiskeripolitikens struktur er vertikal, forstået således at strukturen er baseret på "nærhedsprincippet" (subsidiaritet). Det betyder, at EU formulerer fiskeripolitikens generelle principper og er ansvarlig for dens almene grundtræk, her-

under TAC og kvotafordeling til medlemsstater, kapacitetsbegrænsninger etc. Medlemsstaterne er ansvarlige for gennemførelsen af den fælles politik, herunder at sikre at den overholdes. Medlemsstaterne kan bruge diverse foranstaltninger, som skat, IOK osv., til at sikre ressourcerente og til at sikre, at kvoterne ikke overskrides. Denne ansvarsdeling er grundet i det juridiske ansvar udledt fra de traktater, som etablerede EU samt medlemsstaternes grundlove. Denne artikel fokuserer på EU og derfor er medlemsstaternes politik kun sporadisk berørt og ikke grundigt behandlet.

6.2. Principperne i EU's fiskeripolitik

Siden 1983, da EU's fiskeripolitik (CFP – Common Fisheries Policy) blev vedtaget som en samlet aftale, er den blevet revideret hvert tiende år. Oprindeligt udsprang fiskeripolitikken af Romtraktaten (1957), i hvilken fiskeripolitikken var en del af landbrugspolitikken. De første særlige rådsbestemmelser om fiskeri går tilbage til oktober 1970 (Rådsforordning 2140/70 for strukturpolitikken og Rådsforordning 2142/70 for markedspolitikken). Der er en debat forud for hver revision. En grønbog blev således forberedt før ændringen i 2003 og indeholdt en gennemgang af de sidste ti års politik og forslag til ændringer.

Den aftalte revidering blev formelt bragt i orden ved en rådsbestemmelse²⁰ godkendt af EU's Ministerråd for fiskeri. I forbindelse med denne revision blev en "Vejviser" forberedt indeholdende baggrundsinformation og især planer og tidsskemaer over revideringernes gennemførelse [12].

Denne "Vejviser" fastsætter fiskeripolitikkens mål som en politik, der sikrer bæredygtig udvikling i miljømæssig, økonomisk og social forstand:

1. Ansvarlige og bæredygtige fiskeri- og akvakulturaktiviteter der bidrager til sunde marine økosystemer.

²⁰ Rådsforordningen (EC) nr. 2371/02, OJ 358 af 31/12/2002.

2. En økonomisk leve- og konkurrencedygtig fiskeri- og akvakultursektor til fordel for forbrugeren.
3. En rimelig levestandard for dem der er afhængig af fiskeri.

Det første mål omhandler fiskebestandenes sundhed, heri genopbygning, men er også rettet mod en ”økosystemtilgang” og ikke udelukkende fiskeri. Det betyder, at levende ressourcer i havet, som er uden kommerciel værdi, udtrykkeligt skal tages i betragtning i den fremtidige fiskeripolitik.

Det andet mål stemmer overens med at maksimere ressourcerenten, som med tiden vil medføre realistiske forbrugspriser på fisk. Dette behøver ikke nødvendigvis at være i konflikt med det første mål. Det kommer an på måden, de to mål er fortolket og prioriteret. Men fra et økonomisk synspunkt er det første mål ikke et mål, men mest at betragte som en miljømæssig begrænsning for det økonomiske mål.

Det tredje mål omfatter fordelings effekterne direkte; disse er for sømt i mange økonomiske analyser. Ikke desto mindre er samhørighed vigtig i EU-politikkerne. Det er velkendt, at produktivtetsudviklingen ikke er ensartet i de forskellige områder af EU. På trods af, at dette burde føre til en omfordeling af produktionsfaktorer, stræber EU's politik efter en kontrolleret udvikling, selv om dette kan være en hindring for at opnå det fulde udbytte af det andet mål på et EU-niveau.

I overensstemmelse med ”Vejviseren” skal gennemførelsen af den fremtidige fiskeripolitik derfor generelt indeholde: a) åbenhed og gennemsigtighed især med hensyn til videnskabelig rådgivning og data, som politiske beslutninger er truffet på; b) medbestemmelse og bredere interessent inddragelse; c) ansvarlighed ved hjælp af en tydeligere fastlæggelse af ansvar på alle niveau; d) effektivitet gennem beslutningsprocesser og resultater som er ordentligt evalueret, kontrolleret og efterlevet; og til sidst e) samhørighed med anden EU-politik, især miljø- og udviklingspolitik.

Den videnskabelige rådgivnings mangel på gennemskuelighed og fordelingsmæssige påvirkninger af både mennesker og områder har mundet ud i en beslutning om, at den fremtidige fiskeripolitik skal indrettes til udtrykkeligt at omfatte gennemskuelighed og økonomi. Kravet til økonomerne er, at der udføres kvantitative analyser af hvad-hvis og hvad-er-bedst [13 - 14].

EU-Kommissionen og Ministerrådet er klar over, at dette arbejde vil nødvendiggøre økonomisk-statistisk information, som ikke er til rådighed i øjeblikket. En rådsforordning²¹ er derfor blevet vedtaget. Den påbyder alle medlemsstater at give omkostnings- og indtjeningsforhold fra år 2004 og fremover.

På EU-niveau er medlemsstaternes historiske rettigheder tilgode-set af den såkaldte relative stabilitet, som er en fordelingsnøgle (art og geografisk område) brugt til at fordele de vedtagne fangstmængder til medlemsstaterne. Medlemsstaterne er ansvarlige for at forvalte deres egne kvoter efter bedste evne, så længe kvoterne ikke overskrides. Dette forvaltes på flere måder. Holland har brugt IOK siden 1976. Det er blevet sagt, at det hollandske system ikke blev håndhævet på individuelt fartøjsniveau indtil tidligt i 1990'erne, og var derfor nærmest et generelt/traditionelt kvotesystem. Danmark har brugt et system siden først i 1990'erne, som faktisk kan karakteriseres som et individuelt uomsætteligt kvotesystem med individuelle kvoter fordelt til fartøjerne baseret på fartøjsspecifikationen i modsætning til historik. Gennem lovgivning indførte Danmark et IOK-system for sild i 2003. Storbritannien har siden slutningen af 1990'erne brugt et system, som godt kan beskrives som et IOK-system; dog er det ikke baseret på nogen juridiske bestemmelser. I Storbritannien er kvoter fordelt til producentorganisationer (PO), som fordeler kvoterne til PO-medlemmer som individuelle kvoter.

EU's forvaltningssystem forhindrer ikke, at et forvaltningssystem etableres på et nationalt niveau, så længe kvoten, bestemt af den

²¹ Rådsforordning (EC) nr. 1543/00, OJ L 176 af 15/7/2000; og Commission Regulation (EC) nr. 1639/2001, OJ L 222 af 17/8/2001.

relative stabilitet, ikke overstiges. EU-Kommissionen kan ikke tildele ejendomsrettigheder på vegne af medlemsstaterne. Det er medlemsstaternes eget ansvar. Selv EU's Ministerråd har ikke denne beføjelse. Det er usikkert, i hvilken grad det ville komme i konflikt med medlemsstaternes grundlove. Derfor er EU's forvaltning baseret på en ansvarsdeling mellem EU og medlemsstaterne fordelt i tre søjler:

1. TAC/kvoteforvaltning baseret på den årlige fastsættelse af TAC og deres fordeling til medlemsstater. Medlemsstater kan forvalte disse kvoter efter eget valg, så længe nationale kvoter er overholdt.
2. Strukturpolitik der specificerer medlemsstaternes øvre grænse (referenceniveauer) for fiskeriets flådekapacitet. Medlemsstaterne vælger frit forholdsregler til at regulere flådestørrelse; EU bidrager med almene regler for tilskudsrate, og tilskud ydes uden forsinkelse, hvis medlemsstaterne medfinansierer dem.
3. Tekniske foranstaltninger²² (lukkede områder, maskestørrelse, fiskestørrelse, bifangstregler); medlemsstater kan tilmed bruge supplerende foranstaltninger, som ikke bryder fælles aftalte forholdsregler.

I "Vejviseren" er der inkluderet et par områder af fiskeripolitikken, for hvilke udførlige retningslinjer med hensyn til reformens indhold er blevet eller skal udarbejdes. Disse retningslinjer omhandler bevaring af fiskebestande, kontrol og håndhævelse, den sociale dimension, økonomisk baseret forvaltning og deltagelse af interessenter.

På EU-niveau har en mere effektiv bevaring og forvaltning af fiskeressourcerne høj prioritet i fiskeripolitikken. "Vejviseren" nævner, at der skal lægges større vægt på flerårige forvaltningsplaner for kommercielle bestande eller grupper af bestande. Disse

²² Rådsforordning (EC) nr. 850/98 OJ L 125 af 27/4/1998.

planer skal bygge på de bedste tilgængelige videnskabelige (hermed menes biologiske) metoder og rådgivning og være udformet til at sikre vedvarende udnyttelse som er forenelig med "forsigtighedsprincippet".

Der er foretaget bestandsvurderinger i Nordøstatlanten i mange år, men dette er aldrig sket i Middelhavet. I alle tilfælde gælder de generelle principper for fiskeripolitikken også i Middelhavet, f.eks. bevaring af bestande, flådepolitik (referenceniveau) og tekniske foranstaltninger. Princippernes implementering må dog nødvendigvis tage højde for, at ingen bestandsvurderinger (eller meget begrænsede vurderinger) finder sted, og at der er flere bestande af stærkt vandrende fisk og fælles bestande i området. Foreslåede forvaltningsplaner, inklusive dem for fælles bestande, er baseret på begrænsninger af fiskeriindsatsen, tilskyndelse til samforvaltning i Middelhavet (omfattende etableringen af fiskeriforeninger) og initiativer til at forstærke internationalt samarbejde om fiskeforvaltningen i området.

6.3. Forbedring i videnskabelig rådgivning og dataindsamling

Kommissionen har søsat foranstaltninger rettet mod at forbedre kvaliteten og sammenhængen af videnskabelig rådgivning til fiskeriforvaltningen herunder forbedringer i dataindsamling. Blandt initiativerne er større støtte til videnskabeligt arbejde på national og fælles EU-niveau. Disse udviklinger skal ses i sammenhæng med tilstedeværelsen af et stående rådgivende udvalg, kendt som Den Videnskabelige, Tekniske og Økonomiske Komité for Fiskeri (STECF), som består af bl.a. biologer, redskabsteknologer og økonomer fra forskellige nationale forskningsinstitutter. STECF omfatter et antal arbejdsgrupper oprettet for at undersøge specifikke spørgsmål f.eks. økonomiske virkninger af diverse reguleringsforanstaltninger og effekterne af etableringen af marine reservater osv.

På EU-niveau er der en klar prioritering af bevaring og genopbygning af bestande, disse områder er gradvist blevet udbygget i

de sidste ti år ved brug af videnskabeligt input i særdeleshed i form af biologisk rådgivning. Økonomisk rådgivning spiller en lille, men voksende rolle, da økonomisk rådgivning hidtil har lidt under manglen på pålidelige ensartede økonomisk data [15]. For at forbedre grundlaget for økonomisk rådgivning er en fremskrivningsmodel – EIAA-modellen (Economic Interpretation of ACFM Advice) – blevet udviklet til at beregne de økonomiske virkninger af den biologiske rådgivning [16]. ACFM er den rådgivende komite for fiskeriforvaltning (Advisory Committee for Fisheries Management) for ICES. EIAA-modellen er baseret på udsnit af flådens omkostnings- og indtjeningsstatistikker og bruger biologisk input vedrørende fiskebestande og TAC/kvoter. På baggrund af en række antagelser og ved brug af det biologisk definerede forsigtighedsprincip kan modellen bruges til korte og mellemlange fremskrivninger især omkring effekterne af ændringer i bestandsforhold og TAC/kvoter på flådeniveau. EIAA modellen omfatter flådedynamik, dvs. den beregner ændringer i aktiviteten for fartøjsgrupper med hensyn til de variable omkostninger (dage til havs) som funktion af kvoterne inden for hver fartøjsgruppe, men ikke mellem fartøjsgrupperne. Således beregner modellen ikke, om en fartøjsgruppe eventuelt vil erstatte andre.

I EU er der mere end 130 kvoteforvaltningsområder (definerede som art-område kombinationer) for at begrænse fangst, og disse er brugt i EIAA modellen. Ca. halvdelen af disse kvoter er underlagt egentlige vurderinger af fiskebestandenes størrelse, mens andre er sat som forsigtighedsforanstaltning. Når TAC'erne er fastsat for farvandsområderne, bliver de fordelt til de 20 medlemsstater med havfiskeri som kvoter i følge en forudbestemt fordelingsnøgle ("relativ stabilitet"). Af de 20 medlemsstater er nogle næsten totalt underkastet kvotebegrænsninger, mens andre kun er underlagt et par restriktioner. Siden 1998 er en vurdering af økonomisk rentabilitet foretaget for 62 fartøjsgrupper defineret inden for EU(15) og 73 inden for EU(25). Disse udsnit dækker 62% af fangstværdien for EU. Et udvalg på 25 af fartøjsgrupperne er blevet underkastet fremskrivninger af økonomiske konsekvenser ved forskellige kvoteændringer.

EIAA-modellen er blevet videreudviklet til at beregne ændringer i faste omkostninger og antal fartøjer (dvs. kapacitetsreguleringer) på baggrund af langtidsbestande og TAC-ændringer. EIAA-modellen kan således bruges til at belyse f.eks. flådekapacitets-emner som faste omkostninger, der er i overensstemmelse med langsigtet mål såsom bæredygtige fiskebestande, kapacitetsreferenceniveauer og økonomisk overskud ved udnyttelse af fiskeresourcerne. Fangst, dvs. kvoter fordelt på fartøjsgrupper, er den uafhængige variabel i EIAA-modellen, mens fiskeriindsats, forstået som havdage gange kapacitet for hver fartøjsgruppe, er den afhængige variabel. Dette afspejler kendsgerningen, at kvoterne er begrænsninger, som fiskeriindsatsen må tilpasse sig. Denne type model er til tider beskrevet som ”input-baseret”, dvs. den beregner mindste kapacitet nødvendig for at fange et givet output [17].

6.4. Fiskerflådens kapacitet

Flådepolitikken i fiskeripolitikken svarer til ressourcepolitikken i den forstand, at flådens kapacitetsgrænse er bestemt og aftalt for hver medlemsstat. Et EU-flåderegister blev indført på EU-niveau i 1994 som en del af ændringen af fiskeripolitikken²³ i 1992, og registerets indhold er siden revideret. I modsætning til ressourcepolitikken brug af påbud og kontrol til at sikre efterlevelsen af TAC’erne og kvoterne, anvendes i flådepolitikken tilskud til at påvirke kapaciteten. Den stærkeste kritik af flådepolitikken er knyttet til de tilskud som gives til modernisering og nybygninger [18]. I vurderingen af politikken i 2003 blev dette ændret for at undgå stigningen i fiskeindsatsen, især i fiskerier som ikke er underlagt TAC/kvoteforvaltning.

Fra 2005 og frem er det ikke længere muligt at opnå tilskud til andre formål end til forbedring af sikkerhed og besætningsvel-færd om bord på fiskefartøjer. Kommissionen foreslog i ”Vejvi-

²³ Kommissionsforordning (EC) nr. 26/2004, OJ L 5 af 9/1/2004. I 1986 blev et regulativ udsendt vedrørende definitioner for fartøjers karakteristik, Council Regulation (EC) nr. 2939/86, OJ L 274 af 25/9/1986.

seren”, siden formaliseret i en kommissionsforordning²⁴, at bevilning af offentlige tilskud til indførelse af ny kapacitet ophører, at offentlige tilskud til eksport af fiskefartøjer eller til etablering af fælles drift med tredjelande nedlægges, at offentlig støtte til flådemodernisering begrænses til foranstaltninger vedrørende sikkerhed om bord på fartøjerne, mere selektive fiskerimetoder eller til forbedring af kvaliteten af fiskeprodukter, og som ikke omhandler maskinkraft eller tonnage. Endvidere skal medlemsstaternes programmer tilpasset til at vægte tiltag, der varigt vil reducere kapaciteten i fiskeriet.

Reduktionen i fiskerikapacitet (kilo watt og bruttotonnage) for at begrænse fiskeindsatsen bør være medlemsstaternes forpligtelse. Rollen for EU's flådepolitik er at skabe incitament til at reducere kapaciteten, og den følgende tekst fra ”Vejviseren” er i al væsentlighed økonomisk. ”Vejviseren” erklærer, at:

Ikke bare udgør overkapacitet i fiskeriflåden en risiko for bevarelsen af fiskebestandene, men det har også negative økonomiske indvirkninger på fiskeindustrien. Hvert fartøjs evne til at vedblive med at være rentabel formindskes, hvilket igen formindsker muligheden for at finansiere moderniseringen, som er nødvendig for konkurrenceevnen, og en generel formindskelse i fangstsektorens kapitalniveau er det første nødvendige skridt for at forbedre den økonomiske drift. Det er anerkendt, at offentlig støtte til investering i fiskeriflåden modarbejder dette mål. Det øger overudbudet af kapital ved kunstigt at mindske omkostninger og investeringsrisiko. Hvert fiskerifartøj med statsstøtte formindsker produktiviteten og profitabiliteten for hvert andet fartøj i det pågældende fiskeri [12, side 10].

”Vejviseren” erklærer, at for fremtiden vil et simplere system til at begrænse fiskerikapacitet blive indført, eftersom det forrige, som var opdelt i forskellige systemer for hvert af mange flådegrupper, viste sig at være svært at følge, administrere og håndhæ-

²⁴ Kommissionsforordning (EC) nr. 1438/2003, OJ L 204 af 13/8/2003 vedrørende kapacitetsloft og tilgang/afgang.

ve jf. fodnote 5. I det forenkede system vil en samlet øvre grænse for medlemsstaternes fiskerikapacitet blive fastsat for at undgå en udvidelse af fiskerflåderne, og for at sikre at medlemsstaterne har opfyldt deres forpligtigelser ifølge de Flerårige Udviklingsprogrammer (FUP).

Fastlæggelsen af referenceniveauer for fiskerflåderne skal baseres på de endelige mål pr. 31.december.2002 i de Flerårige Udviklingsprogrammer (FUP IV). Enhver ny tilgang af kapacitet skal følges af en tilsvarende kapacitetsnedlæggelse (til/afgangsratio 1:1). Når kapaciteten er taget ud med offentligt tilskud i fremtiden, vil referenceniveauet automatisk blive tilpasset nedad med størrelsen af den nedlagte kapacitet. Medlemsstater, hvis flåde ikke opfylder referenceniveauerne, eller som ikke imødekommer afrapporteringsforpligtelser om flådekapacitet og nedlæggelse af kapacitet med offentligt tilskud, vil blive stillet over for tab af al offentlig støtte, bortset fra normal støtte til skrotning, indtil forpligtelserne er opfyldt. Forsømmelse af forpligtelserne kan også føre til en reduktion i fordelingen af fiskekvoter eller fiskeriindsats.

Kommissionen vil sørge for bedre offentlig gennemsækelighed af medlemsstaternes forvaltninger i henhold til fiskeripolitikens regler ved regelmæssigt at publicere et "efterlevelseregnskab", i hvilket informationer vedrørende national fangst og flåderapporter, inspektionsaktivitet og andre relevante indikatorer i overensstemmelse med fiskeripolitikens regler vil blive gjort tilgængelige.

6.5. Økonomisk forvaltning af EU's fiskeri

"Vejviseren" indeholder et afsnit om økonomisk forvaltning. Denne del er ikke formaliseret i nogen forordning, men betragtningerne er ikke desto mindre af interesse. Kommissionen erklærer, at fiskerisektoren stadig karakteriseres af specielle træk, som gør udøvelsen under normale økonomiske forhold, såsom fri konkurrence mellem producenter og investeringsfrihed, svære at anvende på kort sigt. Karaktertrækkene omfatter den strukturelle

ubalance mellem knappe fiskeressourcer og størrelsen og kraften af fiskerflåderne, den vedvarende afhængighed for visse kystsamfund af fiskeri og fraværet af ensartede konkurrenceforhold, der pålægges medlemsstaternes udøvere, grundet forskellige nationale syn til offentlige tilskud i sektoren. Hvis EU skrider ind for at adressere disse spørgsmål på basis af det fremlagte forslag, vil et klima efterhånden dannes, som er mere gunstig for at indføre normal økonomisk aktivitet, såsom national fordeling af fiskerimuligheder og relativ stabilitetsprincippet. I mellemtiden er EU nødt til at overveje måder, hvorpå den økonomiske dimension af fiskeriforvaltning bedre kan bidrage til fiskeripolitikens mål. Kommissionen har organiseret seminarer om økonomisk forvaltning for repræsentanter for fiskeriforvaltningen, fiskerisektoren og andre interessegrupper hvor udviklingsmuligheder i foranstaltningerne inden for EU og/eller indenlandske fiskeriforvaltningssystemer [19 - 21] diskuteres.

Til disse seminarer har repræsentanter for adskillige medlemsstater været åbne for nye forvaltningsmetoder, som f.eks. fordeling af fiskerirettigheder. Tilhængere findes især blandt de medlemsstater, der allerede anvender sådanne reguleringer, mens andre, især medlemsstater, der gennemfører svag kontrol begrundet i karakteren af deres fiskeriområder (stor artsvariation og ingen kvoteregulering), var skeptiske.

For tiden anses 25 arter fordelt på ca. 130 kvoteforvaltningsområder for at være vigtige nok til kvoteforvaltning. Arterne i Middelhavet og størsteparten af arterne syd for Den Engelske Kanal er ikke omfattet. Bortset fra de juridiske spørgsmål er et af problemerne med et IOK-system, der omfatter hele EU, at det nok ikke vil være muligt at begrænse antallet af kvoteforvaltningsområder; snarere vil de skulle forøges. Et åbenlyst alternativ er at foretage styring på medlemsstatsniveau, hvilket er fuldt ud muligt i EU-systemet. EU-Kommissionen er opmærksomme på forholdene ved udnyttelse af fiskeriressourcerne, men kravet om en ensrettet EU-regulering sammen med systemets kompleksitet har medført større pres på at mindske flådekapacitet med henblik på at realisere ressourcerente.

6.6. Fiskeripolitikken vurderet i forhold til bioøkonomisk teori

På EU-niveau er Ministerrådet for fiskeri ansvarlige for vedtagelse af de årlige TAC'er og fordelingen til medlemsstaterne på baggrund af forslag fra EU-Kommissionen. Yderligere er Ministerrådet enige om øvre grænser for flådekapaciteten i hver medlemsstat. Det er så forpligtigelsen for hver medlemsstat at overholde disse grænser, og de kan vælge en hvilken som helst foranstaltning, de ønsker, for at implementere dem.

Skat kan pålægges på medlemsstatsniveau. Bortset fra den politiske modvilje og modstanden fra fiskeriindustrien mod en sådan skat, argumenterer bioøkonomisk teori for, at i flerartet, flerflådefiskeri underlagt sæsonsvingninger, dvs. den tilstand der kendetegner flertallet af EU-fiskerier, er det næsten umuligt at definere en skat [22 - 23]. Selv i enkeltarts, enkeltflåde fiskerier skal størrelsen af skatten i forhold til produktionsprisen være meget høj, og denne kan psykologisk set synes uoverkommelig høj. Dette er vist i en numerisk beregning for rødspættfiskeriet i Nordsøen.

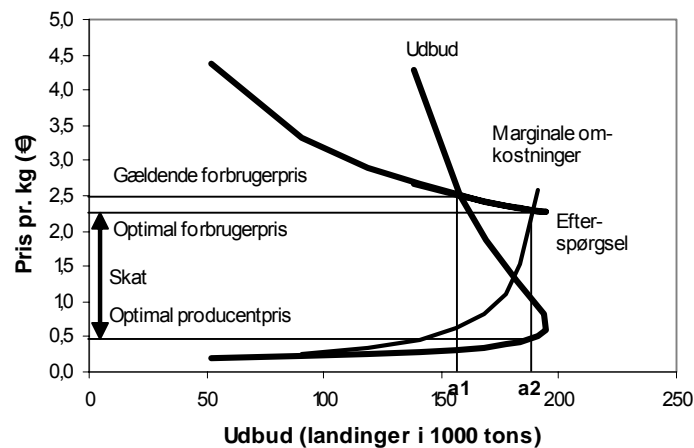
Administrativt, politisk og psykologisk virker et skattesystem i produktionen af fødevarer som fisk meget svært at acceptere, selvom meget høje energi- og miljøskatter håndhæves og accepteres af befolkningen. En type skat (defineret som en på forhånd kendt overførsel til staten fra en persons brug af en vare eller en aktivitet), som er accepteret af fiskere, er en skat for at have overskredet kvoterne. Denne type skat (eller bøde) af marginal fangst er brugt i mange medlemsstater, men forudsætter, som de fleste skattesystemer, at et passende kontrol- og håndhævelsessystem er på plads, og at borgernes juridiske rettigheder ikke overtrædes [27].

Beregningen er foretaget ved brug af en bioøkonomisk dynamisk simulationsmodel baseret på en aldersstruktureret bestandsmodel med aldersstrukturen og drevet af fiskedødelighedsrater F . Fangstomkostningerne antages at være lineære i F [24 - 25]. Modellen er justeret til at afspejle rødspættens naturlige vækst, fiske-

dødelighedsraten vurderet af ICES og en antagelse om at den nuværende status er forankret i en "fri adgangs-" ligevægt, hvor de samlede omkostninger er lig omsætningen. Rekrutteringen til bestanden antages at være konstant, og prisfleksibiliteten er sat til -0,5 (priselasticitet på 2).

Selv om modellen ikke er finindstillet, giver den en god indikation af størrelsesordenen på den påkrævede skat i forhold til produktionsprisen i den ideelle løsning, se figur 6.1. Formen på udbudskurven afspejler de underliggende biologiske karakteristika for arten, og et forhold på 1:3 mellem produktionspris og skat antages at være realistisk. Udbuddet vil stige fra a_1 til a_2 , og forbrugerprisen vil gå ned. For de fleste arter vil den stigende del af udbudskurven være ret "flad". Selvom den bagudbøjede del af udbudskurven bøjer stærkere bagud, vil forholdet mellem skat og produktionspris stadig være høj. Men i de tilfælde vil udbuddet forøges mere ved anvendelse af en skat. Nærmere om bagudbøjede udbudskurver i fiskeri findes i [26].

Figur 6.1. Virkningen af skat på fangst

En foranstaltning, der teoretisk set virker på samme måde som skat, er brugen af individuelle omsættelige kvoter (IOK). Kvote-

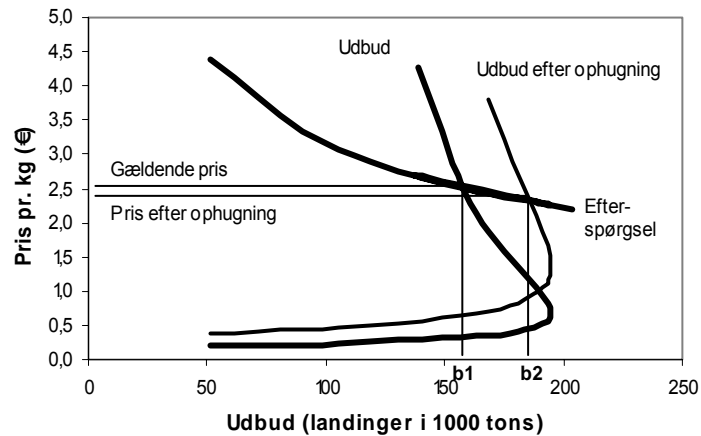
prisen i den ideelle løsning vil være lig skatten. Inden for den fælles fiskeripolitik bruges IOK i en række fiskerier af medlemsstaterne. Men det er mest i fiskerier med enkeltartskarakteristika og relativt ensartede fartøjer som rødspætte- og tungefiskeri, hollandsk bomtrawlsfiskeri og sildefiskeri i Danmark med not og trawl. I mange flerarts og flerflåde fiskerier anvendes individuelle ikke-omsættelige kvoter, der kan beskrives som individuelle brugerrettigheder. Grundet kompleksiteterne i de juridiske aspekter af dette vil ingen videre evaluering på EU-niveau forfølges her.

På den anden side har brugen af kapacitetsbegrænsninger sammen med planer om at tage fartøjer ud af drift på EU-niveau fået megen omtale de sidste år. Tilskud for at tage fartøjer ud af fiskeriet er blevet brugt siden 1983 med blandede erfaringer i de forskellige medlemsstater [28]. Hvis der ikke er strenge restriktioner, og hvis der er forhåndsviden om ophugningstilskud, og fiskerne inkluderer dem i deres profitberegninger, er der skabt incitamenter til at øge fiskeriindsatsen [29]. Siden starten af ophugning er der dog blevet indført mere og mere restriktive adgangregler på EU-niveau, og det er derfor blevet sværere at øge fartøjskapaciteten og skifte mellem produktionsfaktorer. Dette skal ses sammen med manglen på forhåndsinformation om, hvornår og hvordan ophugningsplanerne iværksættes af medlemsstaterne. Ophugningsplanerne "tændes og slukkes" over tid og er som regel ikke kendt i tilstrækkelig god tid i forvejen til, at fiskerne kan tage højde for dem i deres aktiviteter.

De foreslåede initiativer som "Vejviseren" fra 2005 er gennemført i kapacitetsbekendtgørelse betyder at, alternativomkostningerne i fiskeriet er forøget. Det er med andre ord blevet dyrere at fiske. Medlemsstaternes kapacitetsgrænser reduceres, hvis fartøj er trukket ud af fiskeriet ved hjælp af tilskud. Hvis nye fartøjer indføres i fiskeriet, skal en tilsvarende kapacitet, målt i bruttotonnage og kilo watt, købes og trækkes ud. For fartøjer over 100 bruttotons skal 35% mere kapacitet trækkes ud. Endelig ophører moderniseringstilskud fra EU fra 2005 bortset fra veldokumenterede investeringer i sikkerhed om bord fartøj, kvalitets- og velfærdsforbedringer. Virkningen af strengere kontrol med indførsel

og tilskud til at trække fartøjer ud vil øge alternativomkostningerne i fiskeriet, som det ses i figur 6.2. Med den samme model som i figur 6.1, men med øgede alternativomkostninger (vilkårligt fastsat), kan det ses, at udbudskurven rykker opad. Denne nye ligevægt vil forårsage en forøgelse i udbuddet af fisk fra b1 til b2, lavere forbrugerpriser (disse vil være lig produktionspriserne), nedgang i fartøjskapaciteten og forbedret bevaring af bestandene.

Figur 6.2. Virkningen af ophugning

Begrænset adgang vil føre til erstatning af begrænsede inputs med ikke begrænsede inputs, og således til en ineffektiv faktordeling, øgede omkostninger og incitament til overudnyttelse af bestandene. Dette vil ske i nogen grad, men et lignende problem vil opstå med IOK forvaltning, hvor ikke begrænsede arter vil erstatte kvotebeskyttede arter. Man kan diskutere, hvor omfattende mulighederne for at erstatte inputfaktorer egentlig er, eftersom fartøjet, motoren og fiskeredskaberne i særlig grad er de vigtigste inputfaktorer, og fordi de alle er regulerede via EU-lovgivningen.

Nogle af de forbedringer med hensyn til bevarelse af fiskebestande og sikring af ressourcerente, som kan forventes ved anvendel-

se af et skatte- eller et IOK-system, vil også forekomme under et ophugningssystem, skønt de fordelingsmæssige effekter mellem staten, fiskerne som vil blive, og fiskerne som vil forlade fiskeriet, vil være anderledes end under et skatte- eller IOK-system.

6.7. Konklusion og fremtidsudsigter for den fælles fiskeripolitik

Selvom bioøkonomiske analyser fremhæver problemerne ved udnyttelsen af fiskeriressourcerne, dvs. tab af ressourcerenten, lider økonomiske analyser af en manglende evne til at angive, hvad der skal gøres i komplekse fiskerier med hensyn til fiskebestande og fiskeriteknologi.

Den fælles fiskeripolitik tager hensyn til problemet med tab af ressourcerente, men så længe biologerne fremkommer med kvantitative oplysninger om overfiskede bestande, og økonomerne, delvist på grund af manglende data, ikke fremkommer med tal om størrelsesordenen af ressourcerenten, vil den fælles fiskeripolitik blive ved med at være fokuseret på og tage udgang i genopbygning af bestande som udgangspunkt. Dybest set er overkapacitet ikke et biologisk, men et økonomisk begreb. At takle overkapacitet spiller en vigtig rolle i den fælles fiskeripolitik, og midlet har været og er stadig ophugningsstøtte sammen med streng håndhævelse af fartøjstilgangen.

I den fælles fiskeripolitik har TAC'erne en vigtig rolle. For fordelingen af den respektive andel af den fælles velstand til medlemsstaterne. Medlemsstaterne kan så forvalte deres velstandsandel, som de vil. Holland, Belgien, Tyskland, Storbritannien og Danmark har siden 1993 forvaltet deres fiskerier gennem IOK, IK eller begrænset adgang til veldefinerede fiskerier, f.eks. reje- eller muslingefiskeri.

Spørgsmålet om, hvorfor EU ikke har indført en EU-baseret IOK-forvaltning, kan rejses. Der er flere grunde til dette bortset fra forfatningsmæssige problemer, som sikkert kunne overvindes. For det første vil det nødvendiggøre en "overordnet" EU-fordeling af

IOK. Dette kræver ideelt set (dog ikke nødvendigvis) en vurdering af alle bestande for at fastslå deres nuværende størrelse, og den retning en ændring vil tage. For det andet vil det kræve fangstoplysninger for alle fiskere eller konsensus omkring en objektiv måde at påbegynde kvotefordelingen. Ingen af disse krav er opfyldt på EU-niveau. De fartøjsgrupper, for hvilke kravene er opfyldt, er IOK kun brugt på medlemsstatsniveau, og kun hvis det er fundet hensigtsmæssigt. Holland, Danmark og Storbritannien bruger IOK til mindre eller større dele af deres fiskerier.

Det næste spørgsmål er, hvis ikke IOK-forvaltning kan indføres universelt, hvad der kan gøres for at opnå ressourcerente? Svaret er, at begrænsninger på fiskeriindsats faktisk tager hensyn til det økonomiske argument omkring overkapacitet. Generelt er det administrativt lettere at få data om fiskerfartøjer, i det mindste om dem over en vis størrelse, end det er at opspore data på mange fiskearter. Og det er netop, hvad der er sket gennem indførelsen af et fælles EU-flåderegister i 1986, med ændringer i 1994.

Resultaterne fra det hollandske IOK-system udtrykt i reduktion af kapaciteten (antal fartøjer og kW) er tvetydige. Flådereduktionen er mindre end f.eks. den danske flådereduktion i perioden, hvori Holland har brugt IOK, mens Danmark har brugt vidtrækkende ophugning sammen med IK.

Selvom EU har tøvet med at indføre IOK på et "overordnet" niveau, har det indført udveksling (handel) af havdage for et antal flådesegmenter, der udnytter arter, hvis bestande skal genopbygges. Forskellen fra et IOK-system er ikke stor.

TAC/kvoteforvaltningssystemet kræver en bestandsvurdering i alle kvoteforvaltningsområder. IOK-systemer skal registreres, således at de enkelte kvoter ikke overskrides. Dette betyder nogle administrative byrder på lande niveau for at holde orden på al fangst med ofte op til tyve forskellige kvoteforvaltningsområder i fartøjernes fangstkompositioner. Det danske fiskeri reguleres for i alt 66 kvoteforvaltningsområder. Ud over dette er det nødvendigt at holde rede på al handel, der finder sted.

I forhold til IOK-regulering er fordelene ved regulering af fiskeriindsats, som EU praktiserer, at antallet af ”handler” kan reduceres. Med andre ord, indsatsregulering omfatter handel på baggrund af grupper af arter og ikke af enkelte arter. På samme tid er fokus flyttet fra den biologiske vurdering af fiskebestande, uafhængig af økonomisk rentabilitet af fartøj, til et forvaltningssystem baseret på fartøjsgruppeteknologi. I mange fiskerier, f.eks. i Middelhavet, er der ingen evalueringer af bestande, og i Nordøstatlanten er ikke alle udnyttede bestande vurderet.

Forskellen mellem et IOK-system og et fiskeriindsatsregulerings-system er næppe stor. Når fiskerne sælger eller køber havdage, sælger og køber de faktisk sammensætninger af arter. I et IOK-system ville tilpasningen finde sted ved at bytte arter enkeltvis. Antallet af fartøjer (kapacitet) vil aftrappes i det lange løb, efterhånden som mindre udbytterige fartøjer forsvinder. I havdagesystemet vil fangstsammensætningen for hvert fartøj (som fiskerne ofte kender bedre end indholdet af hver enkelt art) blive handlet. De mere rentable fartøjer ville købe havdage, mens de mindre rentable vil forlade industrien. Efterhånden vil antallet af fartøjer formindskes. Mange fiskere foretrækker havdage frem for IOK. Fiskernes indvendinger mod havdage er, at de er indført i EU-systemet uden at fjerne IK, hvilket blot lægger flere begrænsninger på fiskeriet.

Når man kigger ud i fremtiden, aner man, at de optimistiske og de pessimistiske økonomiske synspunkter konkurrerer.

Optimisten vil hævde, at ”forbedringen i vores forståelse af udnyttelsen af EU’s fiskeressourcer har været betydelig og er tiltagende. Dette vil være synligt i 2013 revisionen af den fælles fiskeripolitik”. Og pessimisten vil fastholde, at ”de biologiske og økonomiske kompleksiteter er så store, og de politiske kompleksiteter er så enorme, at ingen nævneværdig forbedring i udnyttelsen af EU fiskeressourcer kan forventes”. Jo mere fiskeriøkonomernes argumenter får indflydelse til at skabe rammerne for den fælles fiskeripolitik i årene fremover, jo mere sandsynligt er det, at optimisternes synspunkter vil trænge igennem.

Referencer

- [1] G. R. Munro, 'Mathematical Bioeconomics and the Evolution of Modern Fisheries Economics', *Bulletin of Mathematical Biology*, Bind 54, 1992, s. 163-184.
- [2] T. Bjørndal og G. R. Munro, 'The economics of fisheries management: a survey', s. 153-188 i T. Tietenberg og H. Folmer (red.), *The International Yearbook of Environmental and Resource Economics*, Edward Elgar Publishing, 1998.
- [3] EAFE, Turning the tide in EU fisheries policy. The future of the Common Fisheries Policy. A Response by the European Association of Fisheries Economists to the European Commission's Green Paper, 2001.
<http://www.eafe-fish.org/notices/EAFEGreenPaper.doc>.
- [4] European Commission, The Future of the Common Fisheries Policy, Green Paper, Bind I-II, Office for Official Publications of the European Communities, Luxembourg, 2001.
http://europa.eu.int/comm/fisheries/greenpaper/green1_en.htm.
- [5] H. S. Gordon, 'The economics of common property resource: The fishery', *Journal of Political Economy*, Bind 62, 1954, s. 124-142.
- [6] A. Scott, 'The fishery: the objective of sole-ownership', *Journal of Political Economy*, Bind 63, 1955, s. 116-124.
- [7] C. W. Clark og G. R. Munro, 'The economics of fishing and modern capital theory: a simplified approach', *Journal of Environmental Economics and Management*, Bind 2, 1975, s. 92-106.
- [8] C. W. Clark, F. H. Clarke og G. R. Munro, 'The optimal exploitation of renewable resource stocks: problems of irreversible investment', *Econometrica*, Bind 47, 1979, s. 5-47.
- [9] P. Andersen, 'On rent of fishing grounds: a translation of Jens Warming's 1911 article, with an introduction', *History of Political Economy*, Bind 15, 1983, s. 391-396.

- [10] G. R. Munro, 'The economics of overcapitalization and fishery resource management: a review', s. 7-24, i A. Hatcher og K. Robinson (red.) Proceedings of workshop held in Portsmouth, UK, October 1998: Overcapacity, Overcapitalization and Subsidies in European Fisheries, CEMARE, University of Portsmouth, 1999.
- [11] C. W. Clark, *Mathematical Bioeconomics: The Optimal Management of Renewable Resources*, anden udgave, Wiley-Interscience, New York, 1990.
- [12] European Commission, *Communication from the Commission on the Reform of the Common Fisheries Policy, Roadmap*, Office for Official Publications of the European Communities, Luxembourg, 2002.
http://europa.eu.int/comm/fisheries/reform/proposals_en.htm.
- [13] R. T. Deacon, C. D. Kolstad, A. V. Kneese, D. S. Brookshire, D. Scrogin, A. C. Fisher, M. Ward, K. Smith og J. Wilen, 'Research Trends and Opportunities in Environmental and Natural Resource Economics', i *Environmental and Resource Economics*, Bind 11, s. 383 – 397, Springer Science+Business Media B.V. 1998.
- [14] J. E. Wilen, 'Renewable Resource Economists and Policy: What Differences Have We Made?' *Journal of Environmental Economics and Management*, Bind 39, 2000, 306-327.
- [15] Concerted Action, *Economic performance of selected fishing fleets. Årlige rapport fra the Concerted Action (Q5CA-2001-01502) Economic Assessment of European Fisheries*, 2004, ISBN 90-5242-958-8.
<http://www3.lei.wur.nl/ca/>.
- [16] SEC (2004) 1710, *The Potential Economic Impact on Selected Fishing Fleet Segments of TACs Proposed by ACFM for 2005 (EIAA-model calculations)*, Rapport fra the Scientific, Technical and Economic Committee for Fisheries (STECF), Subgroup on Economic Assessment (SGECA) (Bruxelles d. 27.-29. oktober 2004), Commission Staff Working Paper, Bruxelles, 23.12.2004.
http://europa.eu.int/comm/fisheries/doc_et_publ/factsheets/legal_texts/docscom/en/sec_2004_1710_en.pdf

- [17] FAO, Measuring and assessing capacity in fisheries. 1. Basic concepts and management options, FAO Fisheries Technical Papers, T 433/1, 2004.
- [18] A. Hatcher, 'Subsidies for European fishing fleets: The European Community's structural policy for fisheries 1971-99', Marine Policy, Bind 24, 2000, s. 129-140.
- [19] H. Frost og E. Lindebo, Alternative Management Systems in EU Fisheries, FOI rapport 148, Institute of Food and Resource Economics, Frederiksberg (København), 2003. (www.kvl.foi.dk).
- [20] A. Hatcher og H. Frost, The Introduction of Right-based Management in Fisheries. Diskussionsartikel forberedt for et seminar om økonomisk fiskeridrft, d. 2.-3. april 2003 organiseret af the Commission of the European Communities, DG-Fish, for industrielle repræsentanter og tjenestemænd fra medlemsstaterne, working paper, Institute of Food and Resource Economics, Frederiksberg (København), 2003. (www.kvl.foi.dk).
- [21] H. Rey og S. Cunningham, Évaluation de l'Impact social des mesures de gestion des pêches - Note de réflexion. Diskussionsartikel forberedt for et seminar om økonomisk fiskeridrft d. 2.-3. april 2003 organiseret af Commission of the European Communities, DG-Fish, for industrielle repræsentanter og tjenestemænd fra medlemsstaterne, 2003.
- [22] C. W. Clark, 'Towards a Predictive Model for the Economic Regulation of Commercial Fisheries', Canadian Journal of Fisheries Aquatic Science, Bind 37, 1980, s. 1111-1129.
- [23] M. D. Garza-Gil, M. M. Varela-Lafuente og J. C. Surís-Regueiro, 'European hake fishery bioeconomic management (southern stock) applying an effort tax', Fisheries Research, Bind 60, 2003, s. 199-206.
- [24] H. Frost, Economic Impact of Changes in By-mortality in Nordic trawl fisheries, bind 2, Nord 1996:17, Nordic Council of Ministers, København, 1996.
- [25] A. Hoff, The BIF-model: Theory and applications, working paper, Institute of Food and Resource Economics, Frederiksberg (København), 2002. (www.kvl.foi.dk).

- [26] P. Copes, 'The backward bending supply curve of the fishing industry', *Scottish Journal of Political Economy*, Bind 17, 1970, s. 69-77.
- [27] H. Frost og F. Jensen, 'Could Welfare Optimality be Achieved with Extensive Data Information?' *Marine Resource Economics*, Bind 18, 2003, s. 275-287.
- [28] H. P. Jørgensen og C. Jensen, 'Overcapacity, subsidies and local stability', s. 239-253, i A. Hatcher og K. Robinson (red.) *Proceedings of workshop held in Portsmouth, UK, October 1998: Overcapacity, Overcapitalization and Subsidies in European Fisheries*, CEMARE, University of Portsmouth, 1999.
- [29] C. W. Clark, G. R. Munro og U. R. Sumaila, 'Subsidies, buybacks, and sustainable fisheries', *Journal of Environmental Economics and Management*, Bind 50, 2005, s. 47-58.

Bilagstabel 1.1. Danske kvoter fra 2003 til 2006 (tons)

Fangstområde	2003	2004	2005	2006	
Blåhvilling	Farvandene ved Grønland, Færøerne (EU), vest for Skotland, Irland og England	2.218	8.331	11.403	
	Farvandene ved Færøerne (færøsk)	7.040	7.040	7.340	7.040
	Nordsøen og Norskehavet (EU)	26.746	97.058	118.475	50.669
	Nordsøen og Norskehavet (norsk)	18.050	18.050	18.019	18.050
Brisling	Den Engelske Kanal	3.120	3.120	2.496	1.997
	Nordsøen og Norskehavet (EU)	222.815	218.683	232.669	240.068
	Skagerrak og Kattegat	33.504	33.504	34.504	34.843
	Øresund, Bælthavet og Østersøen	39.764	44.454	59.741	45.186
Hestemakrel	Farvandene ved Færøerne (EU), vest for Skotland, Irland, England og Biscayen	13.111	11.177	11.109	13.384
	Nordsøen og Norskehavet (EU)	14.168	13.137	3.227	13.284
Lodde	Farvandene omkring Grønland (grønlandsk)	17.595			
Sperling	Nordsøen, Norskehavet (EU), Skagerrak og Kattegat	172.840	172.340		
	Nordsøen og Norskehavet (norsk)	47.500	47.500	4.750	4.750
Tobis ¹⁾	Nordsøen og Norskehavet (EU)	776.336	720.472	618.767	152.742
	Nordsøen (norsk)	124.450	124.450	9.500	4.087
Industrifisk i alt		1.519.257	1.519.316	1.132.000	586.100
Brosme	Nordsøen og Norskehavet (EU)	70	100	85	85
	Nordsøen (norsk)			182	191
	Skagerrak, Kattegat, Øresund, Bælthavet og Østersøen (EU)	20	19	20	20
Byrkelange	Nordsøen og Norskehavet (EU)		1	2	9
	Skagerrak, Kattegat, Øresund, Bælthavet og Østersøen (EU)	15	10	10	10
Dybavsrejer	Farvandene ved Østgrønland (grønlandsk) og Færøerne	2.024	1.696	1.524	1.774
	NAFO-farvande ved Grønland		3.500	4.000	4.000
	Nordsøen og Norskehavet (EU)	3.626	3.626	3.700	3.700
	Nordsøen (norsk)	900	900	900	900
	Skagerrak og Kattegat	3.298	3.567	3.717	3.887
Glashvarre	Nordsøen og Norskehavet (EU)	17	15	4	4
Guldlaks	Nordsøen, Norskehavet (EU), Skagerrak og Kattegat	1.388	1.352	1.180	1.180

Bilagstabel 1.1. (fortsat)

	Fangstområde	2003	2004	2005	2006
Havtaske	Farvandene ved Færøerne, vest for Skotland og Østgrønland (grønlandsk)	10	1	10	5
	Nordsøen og Norskehavet (EU)	263	359	600	828
	Nordsøen (norsk)			1.361	1.353
Hellefisk	Nordsøen (norsk)			10	8
Hvilling	Nordsøen og Norskehavet	179	658	2.518	2.297
	Skagerrak og Kattegat	648	650	651	819
Ising og skrubbe	Nordsøen og Norskehavet (EU)	2.193	1.903	1.764	1.752
Jomfruhummer	Nordsøen og Norskehavet (EU)	1.078	1.510	1.375	1.554
	Nordsøen (norsk)			989	1.240
	Skagerrak, Kattegat, Øresund, Bælt-havet og Østersøen (EU)	3.274	3.374	3.454	4.145
Kuller	Nordsøen og Norskehavet	3.054	2.084	1.601	1.498
	Skagerrak, Kattegat, Øresund, Bælt-havet og Østersøen	1.784	3.107	3.054	2.483
Kulmule	Nordsøen og Norskehavet (EU)	611	792	866	978
	Skagerrak, Kattegat, Øresund, Bælt-havet og Østersøen (EU)	828	1.077	1.171	1.336
Laks (stk.)	Øresund, Bælt-havet og Østersøen	110.679	93.512	93.512	93.512
Lange	Farvandene ved Svalbard, Bjørnøen, Barents- og Norskehavet	10	5	19	19
	Farvandene ved Færøerne (EU), vest for Skotland, Irland, England og Bis-cayen	10	6	10	10
	Nordsøen og Norskehavet (EU)	457	457	387	387
	Nordsøen (norsk)			838	838
	Skagerrak, Kattegat, Øresund, Bælt-havet og Østersøen (EU-zone)	102	101	92	86
Makrel ²⁾	Farvandene ved Færøerne (færøsk)	3.893	3.589	2.763	2.908
	Norsk farvand nord for 62°N	12.020	11.000	11.000	9.000
	Nordsøen, Norskehavet (EU), Skager-rak, Kattegat, Øresund, Bælt-havet og Østersøen	24.712	22.801	20.675	12.477
Mørksej	Nordsøen, Norskehavet (EU), Skager-rak, Kattegat, Øresund, Bælt-havet og Østersøen	7.882	8.349	7.923	6.721

Bilagstabel 1.1. (fortsat)

Fangstområde		2003	2004	2005	2006
Pighaj	Nordsøen og Norskehavet (EU)	549	435	111	93
Pighvarre og slethvarre	Nordsøen og Norskehavet (EU)	724	624	693	677
Rødspætte	Kattegat	2.955	1.658	1.691	1.709
	Nordsøen og Norskehavet (EU)	15.011	12.182	11.823	11.154
	Skagerrak	10.419	7.327	5.963	6.025
	Øresund, Bælthavet og Østersøen	2.697	2.697	2.697	2.698
Rødtunge og skærising	Nordsøen og Norskehavet (EU)	1.222	996	935	921
Sild	Farvandene ved Svalbard, Bjørneøen, Barents- og Norskehavet	16.908	24.691	29.313	21.243
	Nordlig og central Nordsø	61.404	80.344	95.312	77.436
	Sydlig Nordsø og den Engelske Kanal	21			
	Skagerrak og Kattegat	33.379	27.535	39.995	34.052
	Øresund, Bælthavet og Østersøen	8.904	8.579	8.586	9.206
Skolæst	Nordsøen og Norskehavet (EU)		2	2	2
	Skagerrak, Kattegat, Øresund, Bælthavet og Østersøen (EU-zone)	1.699	1.939	1.698	1.504
Skade og rokke	Nordsøen og Norskehavet (EU)	27	23	21	18
Torsk	Kattegat	1.451	846	615	536
	Nordsøen og Norskehavet	4.675	6.178	6.310	4.600
	Skagerrak	3.092	3.116	3.128	2.660
	Øresund, Bælthavet og Østersøen	22.337	20.697	19.565	22.810
Tunge	Nordsøen og Norskehavet (EU)	766	867	903	808
	Skagerrak, Kattegat, Øresund, Bælthavet og Østersøen	294	426	803	744
Andre arter	Nordsøen (norsk)	5.980	5.440	3.460	3.380
Konsumfisk i alt ³⁾		257.413	272.679	301.547	271.246
I alt ³⁾		1.776.670	1.791.995	1.433.547	857.346

Anm.: I kvoterne for 2006 er inkluderet kvotebytter frem til 21. marts 2006 samt forventede overførsler af ubrugte mængder fra 2005.

Noter: ¹⁾ Kvoten for tobis vil blive fastlagt i løbet af 2006. I de gennemførte beregninger antages fangsten af tobis i 2006 at være på niveau med fangsten i 2005.

²⁾ Det er muligt, at overføre makrelkvoterne mellem de respektive farvande inden for visse grænser.

³⁾ Gennemsnitsvægten af en laks er sat til 5 kg.

Bilagstabel 1.2. Kvoteudnyttelse fra 2003 til 2005 og forventet udnyttelse i 2006 (%)

Art	Fangstområde	2003	2004	2005	Forventet i 2006
Blåhvilling	Farvandene ved Grønland, Færøerne (EU), vest for Skotland, Irland og England	100	47	87	
	Farvandene ved Færøerne (færøsk)	80	49	100	100
	Nordsøen og Norskehavet (EU)	94	55	11	53
	Nordsøen og Norskehavet (norsk)	99	61	44	44
Brisling	Den Engelske Kanal	0	0	0	0
	Nordsøen og Norskehavet (EU)	88	94	102	99
	Skagerrak og Kattegat	80	72	113	100
	Øresund, Bælt-havet og Østersøen	99	100	90	100
Hestemakrel	Farvandene ved Færøerne (EU), vest for Skotland, Irland, England og Biscayen	83	103	89	92
	Nordsøen og Norskehavet (EU)	19	87	101	69
Lodde	Farvandene omkring Grønland (grønlandsk)	101			
Sperling	Nordsøen, Norskehavet (EU), Skagerrak og Kattegat	8	6		
	Nordsøen og Norskehavet (norsk)	0	3	0	0
Tobis	Nordsøen og Norskehavet (EU)	36	40	25	100 ¹⁾
	Nordsøen (norsk)	5	6	43	100 ¹⁾
Industrifisk i alt		42	45	47	92
Brosme	Nordsøen og Norskehavet (EU)	14	7	8	10
	Nordsøen (norsk)	0	0	65	65
	Skagerrak, Kattegat, Øresund, Bælt-havet og Østersøen (EU)	23	17	13	17
Byrkelange	Nordsøen og Norskehavet (EU)	0	15	14	15
	Skagerrak, Kattegat, Øresund, Bælt-havet og Østersøen	93	26	13	13
Dybhavsrejer	Farvandene ved Østgrønland (grønlandsk) og Færøerne	84	81	51	72
	NAFO-farvande		79	92	90
	Nordsøen og Norskehavet (EU)	26	1	0	0
	Nordsøen (norsk)	79	97	53	76
	Skagerrak og Kattegat	79	85	67	77
Glashvarre	Nordsøen og Norskehavet (EU)	43	39	28	36
Guldlaks	Nordsøen, Norskehavet (EU), Skagerrak og Kattegat	16	18	2	12

Bilagstabel 1.2. (fortsat)

Art	Fangstområde	2003	2004	2005	Forventet i 2006
Havtaske	Farvandene ved Færøerne, vest for Skotland og Østgrønland (grønlandsk)	0	2	0	1
	Nordsøen og Norskehavet (EU)	80	96	53	76
	Nordsøen (norsk)			95	95
Hellefisk	Norskehavet (norsk zone)			0	0
Hvilling	Nordsøen og Norskehavet	50	9	2	2
	Skagerrak og Kattegat	14	14	8	12
Ising og skrubbe	Nordsøen og Norskehavet (EU)	74	62	70	71
Jomfruhummer	Nordsøen og Norskehavet (EU)	99	91	94	95
	Nordsøen (norsk)	0	0	105	100
	Skagerrak, Kattegat, Øresund, Bælt-havet og Østersøen (EU)	84	88	86	86
Kuller	Nordsøen og Norskehavet	99	100	80	93
	Skagerrak, Kattegat, Øresund, Bælt-havet og Østersøen	98	36	20	25
Kulmule	Nordsøen og Norskehavet (EU)	100	93	78	91
	Skagerrak, Kattegat, Øresund, Bælt-havet og Østersøen (EU)	40	38	25	34
Laks	Øresund, Bælt-havet og Østersøen	93	84	42	73
Lange	Farvandene ved Svalbard, Bjørneøen, Barents- og Norskehavet	0	0	0	0
	Farvandene ved Færøerne (EU), vest for Skotland, Irland, England og Biscayen	0	0	0	0
	Nordsøen og Norskehavet (EU)	21	19	21	21
	Nordsøen (norsk)			80	80
	Skagerrak, Kattegat, Øresund, Bælt-havet og Østersøen (EU-zone)	91	99	97	100
Makrel	Farvandene ved Færøerne (færøsk) ²⁾	0	0	0	100
	Nordsøen, Norskehavet (EU), Skagerrak, Kattegat, Øresund, Bælt-havet og Østersøen ²⁾	97	99	99	100
	Norskehavet (norsk) ²⁾	0	0	0	100
Mørksej	Nordsøen, Norskehavet (EU), Skagerrak, Kattegat, Øresund, Bælt-havet og Østersøen	88	96	95	100
Pighaj	Nordsøen og Norskehavet (EU)	9	16	40	48
Pighvarre og slethvarre	Nordsøen og Norskehavet (EU)	68	84	64	72

Bilagstabel 1.2. (fortsat)

Art	Fangstområde	2003	2004	2005	Forventet i 2006
Rødspætte	Kattegat	69	84	65	73
	Nordsøen og Norskehavet (EU)	92	100	96	100
	Skagerrak	47	78	76	75
	Øresund, Bælthavet og Østersøen	65	54	51	57
Rødtunge og skærsising	Nordsøen og Norskehavet (EU)	61	84	65	66
Sild	Farvandedene ved Svalbard, Bjørneøen, Barents- og Norskehavet	13	94	93	100
	Nordlig og central Nordsø	97	100	97	98
	Sydlig Nordsø og den Engelske Kanal	0	0	0	0
	Skagerrak og Kattegat	99	91	98	96
	Øresund, Bælthavet og Østersøen	93	100	84	92
Skolæst	Nordsøen og Norskehavet (EU)	0	0	1	0
	Skagerrak, Kattegat, Øresund, Bælthavet og Østersøen (EU-zone)	71	42	52	55
Skade og rokke	Nordsøen og Norskehavet (EU)	26	21	15	18
Torsk	Kattegat	100	99	97	100
	Nordsøen og Norskehavet	100	95	100	100
	Skagerrak	99	97	97	100
	Øresund, Bælthavet og Østersøen	100	100	97	100
Tunge	Nordsøen og Norskehavet (EU)	91	93	92	100
	Skagerrak, Kattegat, Øresund, Bælthavet og Østersøen	101	98	101	100
Andre arter	Nordsøen (norsk)	32	32	61	63
Konsumfisk i alt ³⁾		86	92	90	91
I alt ³⁾		49	52	56	92

Noter: ¹⁾ Idet kvoten for tobis er fastsat som værende på niveau med fangsterne i 2005, forventes der en udnyttelse på 100%.

²⁾ Det er muligt, at overføre makrelkvoterne mellem de respektive farvande inden for visse grænser.

³⁾ Gennemsnitsvægten af en laks er sat til 5 kg.

Bilagstabel 2.1. Anvendte fartøjsgrupper i Fiskeriets Økonomi 2006

Længde	Redskabstype/fiskeri
<12m	Garn/krog Jolle/ruse Snur/garn/trawl Trawl Alle redskaber
≥12m - <15m	Garn/krog Snur/garn/trawl Snurrevod Trawl Alle redskaber
≥15m - <18m	Garn/krog Snur/garn/trawl Snurrevod Trawl Alle redskaber
≥18m - <24m	Garn/krog Snur/garn/trawl Snurrevod Trawl Alle redskaber
≥24m - <40m	Bomtrawl Snur/garn/trawl Trawl industri Trawl konsum Trawl blandet Alle redskaber
≥40m	Not Trawl industri Trawl blandet Alle redskaber
Specialfiskerier	Hesterejefiskeri Muslingefiskeri Grønlandsk rejefiskeri Andet Alle specialfiskerier
I alt	

Bilagstabel 2.2. Antal fartøjer fordelt på fartøjsgrupper og på økonomiske størrelsesklasser ultimo 2005

Længde	Redskabstype/fiskeri	Registrede fiskerfartøjer	Inaktive registrede fiskerfartøjer	Aktive fiskerfartøjer med fangstværdi i kr.			I alt
				≥FØI's minimumsgrænse	<FØI's minimumsgrænse ≥50.000	<50.000	
<12m	Garn/krog	852	83	261	185	323	769
	Jolle/ruse	1.120	401	67	136	516	719
	Snur/garn/trlawl	124	5	54	43	22	119
	Trawl	33		21	10	2	33
	Alle redskaber	2.129	489	403	374	863	1.640
≥12m - <15m	Garn/krog	75	1	71	2	1	74
	Snur/garn/trlawl	50		47	3		50
	Snurrevod	16	1	15			15
	Trawl	128		121	6	1	128
	Alle redskaber	269	2	254	11	2	267
≥15m - <18m	Garn/krog	33		32		1	33
	Snur/garn/trlawl	12		11	1		12
	Snurrevod	20		18	1	1	20
	Trawl	87	1	83	2	1	86
	Alle redskaber	152	1	144	4	3	151
≥18m - <24m	Garn/krog	17		17			17
	Snur/garn/trlawl	5		5			5
	Snurrevod	24		24			24
	Trawl	98	2	96			96
	Alle redskaber	144	2	142			142
≥24m - <40m	Bomtrawl	8	1	7			7
	Snur/garn/trlawl	8	1	7			7
	Trawl industri	35		34	1		35
	Trawl konsum	52		52			52
	Trawl blandet	15	5	9		1	10
	Alle redskaber	118	7	109	1	1	111
≥40m	Not	8		8			8
	Trawl industri	18		17	1		18
	Trawl blandet	15		15			15
	Alle redskaber	41		40	1		41
Specialfiskerier	Hesterejefiskeri	30		26	1	3	30
	Muslingefiskeri	66	5	60		1	61
	Grønlandsk rejefiskeri	1		1			1
	Andet	325	284		4	37	41
	Alle specialfiskerier	422	289	87	5	41	133
I alt		3.275	790	1.179	396	910	2.485

Kilde: Udtræk fra Fiskeridirektoratets database 1. marts 2006.

Bilagstabel 2.3. Gennemsnitlig besætning, forsikringsværdi og kapitalintensitet for kommercielt aktive fartøjer ultimo 2005

Længde	Redskabstype/fiskeri	Besætning	Forsikringsværdi (1.000 kr.)	Forsikringsværdi/ besætning (1.000 kr./person)
<12m	Garn/krog	1,1	608	534
	Jolle/ruse	1,4	387	273
	Snur/garn/trlawl	1,1	795	692
	Trawl	1,4	870	630
	Alle redskaber	1,2	610	509
≥12m - <15m	Garn/krog	1,8	1.306	724
	Snur/garn/trlawl	1,5	1.217	806
	Snurrevod	2,3	1.281	565
	Trawl	1,8	1.617	923
	Alle redskaber	1,8	1.436	820
≥15m - <18m	Garn/krog	3,5	2.328	665
	Snur/garn/trlawl	2,0	2.693	1.346
	Snurrevod	2,8	1.935	697
	Trawl	2,3	2.831	1.230
	Alle redskaber	2,6	2.596	997
≥18m - <24m	Garn/krog	4,1	4.239	1.044
	Snur/garn/trlawl	3,6	6.958	1.933
	Snurrevod	2,8	3.254	1.149
	Trawl	3,0	4.839	1.619
	Alle redskaber	3,1	4.574	1.469
≥24m - <40m	Bomtrlawl	5,1	17.732	3.448
	Snur/garn/trlawl	4,9	14.700	3.026
	Trawl industri	4,4	13.676	3.079
	Trawl konsum	4,1	10.965	2.652
	Trawl blandet	4,0	10.321	2.580
	Alle redskaber	4,3	12.432	2.871
≥40m	Not	10,4	61.894	5.966
	Trawl industri	5,1	20.821	4.068
	Trawl blandet	5,8	30.645	5.284
	Alle redskaber	6,4	32.720	5.093
Specialfiskerier	Hesterejefiskeri	2,7	4.404	1.659
	Muslingefiskeri	1,7	2.387	1.447
	Grønlandsk rejefiskeri	25,0	90.000	3.600
	Alle specialfiskerier	2,2	3.997	1.802
I alt		2,3	3.940	1.742

Bilagstabel 3.1. Total fangstmængde for alle fartøjer (tons hel fisk)

Længde	Redskabstype/fiskeri	2003-2005	2005	Forventet i 2006
<12m	Garn/krog	10.106	9.462	10.474
	Jolle/ruse	3.589	3.062	3.236
	Snur/garn/trawl	2.507	2.678	2.635
	Trawl	3.570	4.397	3.747
	Alle redskaber	19.771	19.598	20.091
≥12m - <15m	Garn/krog	4.496	5.912	4.456
	Snur/garn/trawl	3.438	6.044	3.613
	Snurrevod	1.472	1.438	1.355
	Trawl	25.861	30.094	27.681
	Alle redskaber	35.267	43.488	37.105
≥15m - <18m	Garn/krog	3.956	3.665	3.810
	Snur/garn/trawl	4.811	6.543	5.273
	Snurrevod	2.260	2.058	2.091
	Trawl	41.929	40.112	43.941
	Alle redskaber	52.957	52.379	55.115
≥18m - <24m	Garn/krog	2.341	2.157	2.253
	Snur/garn/trawl	1.506	1.050	1.479
	Snurrevod	4.362	3.671	4.136
	Trawl	67.755	68.238	66.920
	Alle redskaber	75.964	75.116	74.788
≥24m - <40m	Bomtrawl	3.917	3.820	3.656
	Snur/garn/trawl	2.563	2.813	2.348
	Trawl industri	214.853	167.139	194.738
	Trawl konsum	30.139	33.406	28.514
	Trawl blandet	72.109	40.198	53.168
	Alle redskaber	323.581	247.377	282.423
≥40m	Not	97.323	100.772	96.213
	Trawl industri	128.718	124.086	115.731
	Trawl blandet	160.560	161.447	152.113
	Alle redskaber	386.601	386.305	364.057
Specialfiskerier	Hesterejefiskeri	3.688	4.244	3.781
	Muslingefiskeri	87.804	68.203	90.081
	Grønlandsk rejefiskeri	3.770	4.470	4.878
	Andet	19	20	22
	Alle specialfiskerier	95.281	76.936	98.762
Ophørte fartøjer ¹⁾		22.748	9.376	.
I alt		1.012.169	910.576	932.342

Kilde: Udtræk fra Fiskeridirektoratets database 1. marts 2006.

Anm.: Gennemsnitsvægten for laks er sat til 5 kg.

Noter: ¹⁾ Omfatter fartøjer, der er udgået af flåden inden for det aktuelle år.

Bilagstabel 3.2. Total fangstmængde for kommercielt aktive fartøjer (tons hel fisk)

Længde	Redskabstype/fiskeri	2003-2005	2005	Forventet i 2006
<12m	Garn/krog	8.246	7.752	8.577
	Jolle/ruse	2.371	1.910	2.026
	Snur/garn/trawl	2.130	2.370	2.248
	Trawl	3.499	4.334	3.676
	Alle redskaber	16.245	16.365	16.528
≥12m - <15m	Garn/krog	4.484	5.904	4.445
	Snur/garn/trawl	3.381	5.996	3.553
	Snurrevod	1.466	1.438	1.350
	Trawl	25.787	30.017	27.603
	Alle redskaber	35.118	43.355	36.950
≥15m - <18m	Garn/krog	3.956	3.665	3.810
	Snur/garn/trawl	4.780	6.530	5.235
	Snurrevod	2.251	2.031	2.083
	Trawl	41.911	40.059	43.924
	Alle redskaber	52.898	52.285	55.052
≥18m - <24m	Garn/krog	2.341	2.157	2.253
	Snur/garn/trawl	1.506	1.050	1.479
	Snurrevod	4.362	3.671	4.136
	Trawl	67.754	68.238	66.919
	Alle redskaber	75.963	75.116	74.787
≥24m - <40m	Bomtrawl	3.917	3.820	3.656
	Snur/garn/trawl	2.563	2.813	2.348
	Trawl industri	214.778	166.916	194.673
	Trawl konsum	30.138	33.406	28.513
	Trawl blandet	72.109	40.198	53.168
	Alle redskaber	323.505	247.154	282.357
≥40m	Not	97.323	100.772	96.213
	Trawl industri	128.611	123.766	115.647
	Trawl blandet	160.560	161.447	152.113
	Alle redskaber	386.495	385.985	363.973
Specialfiskerier	Hesterejefiskeri	3.666	4.202	3.762
	Muslingefiskeri	87.756	68.166	90.033
	Grønlandsk rejefiskeri	3.770	4.470	4.878
	Alle specialfiskerier	95.192	76.838	98.673
I alt		985.417	897.098	928.321

Kilde: Udtræk fra Fiskeridirektoratets database 1. marts 2006.

Anm.: Gennemsnitsvægten for laks er sat til 5 kg.

Bilagstabel 3.3. Priser på arter i 2005 og forventede priser i 2006 (kr. pr. kg.)

	--- Forventet i 2006 ---			--- Forventet i 2006 ---			
	2005	Scenario 1	Scenario 2	2005	Scenario 1	Scenario 2	
Aborre	16,10	15,43	12,19	Laks	87,95	95,31	87,69
Alm. Hummer	147,81	148,25	155,67	Lange	9,10	9,16	9,16
Ansjos*	0,82	0,82	0,86	Lyssej	15,94	15,84	15,84
Alm. Reje	38,38	38,78	38,78	Makrel	12,82	12,82	12,82
Bars	51,33	47,99	49,43	Malle*	38,00	38,00	38,00
Blåhvilling	0,62	0,67	0,70	Multe	28,94	29,67	31,75
Blåhaj	13,41	4,91	1,67	Molbøsters	2,45	2,44	2,44
Blanke Ål	64,51	63,98	53,74	Mørksej	5,02	5,01	5,01
Blåmusling	0,98	0,98	1,03	Mulle	35,04	37,69	36,18
Brasen	4,13	4,31	3,23	Østers	34,59	34,66	27,73
Brosme	7,91	8,09	8,09	Ørred	18,77	18,70	19,63
Brisling	0,82	0,82	0,86	Pighvar	50,01	50,71	53,25
Blæksprutte	22,58	22,72	22,72	Pighvar og slethvar	67,90	67,96	71,36
Byrkelange	13,04	13,48	13,48	Pighaj	12,69	12,30	11,56
Jomfruhummer	58,77	58,65	61,59	Sardin	0,70	0,89	0,93
Dybvandsrejer	15,99	16,09	16,09	Regnbueørred	29,25	24,43	25,66
Stor fjæsing	3,63	5,65	8,03	Stor rødfisk	8,83	9,92	8,52
Gedde	17,84	15,42	14,03	Lille rødfisk	15,38	14,98	13,64
Gråhaj	16,11	18,46	17,72	Rævehaj	55,10	37,58	25,55
Glashvarre	12,27	12,62	12,62	Rokke	17,34	17,51	15,06
Gule Ål	50,83	50,08	46,58	Rødspætte	13,97	13,95	13,95
Dybvandsrejer	12,35	12,35	12,35	Rødtunge	31,44	31,00	31,00
Guld laks	2,75	2,75	2,89	Rødtunge og skærisg.	24,95	25,39	25,39
Havkat	29,73	29,69	29,69	Sandart	52,51	51,40	42,66
Havmus	5,14	5,15	5,25	Sildehaj	27,05	30,44	32,57
Havtaske	32,69	32,36	32,36	Sild	2,11	2,10	2,31
Havbrase*	33,13	33,20	33,20	Skade	10,32	10,11	9,21
Hellefisk	57,46	57,38	60,25	Skade og rokke	10,21	9,76	10,25
Helleflynder	51,37	51,32	53,88	Skærising	22,45	22,36	22,36
Helt	17,07	17,09	18,63	Skalle	2,02	2,50	2,70
Hestemakrel	0,73	1,09	1,15	Skolæst	0,56	0,56	0,60
Hjertemusling	5,28	5,31	2,34	Skrubbe	3,07	3,12	3,12
Hornfisk	4,74	5,09	4,12	Skægtorsk	3,44	3,67	3,67
Hesterejer	19,57	19,57	19,57	Slethvar	42,29	42,05	44,15
Håising	4,83	1,29	0,33	Smelt	16,32	16,71	20,89
Hundestejle*	0,50	0,50	0,52	Snegl	6,33	5,93	5,22
Hvilling	3,84	4,13	4,13	Sperling*	0,79	0,81	0,85
Ising	7,10	7,07	7,07	Søpindsvin	4,85	5,01	5,40
Ising og skrubbe	7,63	7,89	7,89	Stavsild	2,25	2,24	2,24
Krebs*	2,88	2,87	2,87	Stenbider	6,39	6,33	2,98
Kulmule	22,71	22,37	22,37	Søstjerne	5,11	5,15	5,15
Kammusling	5,82	5,99	4,85	Suder	0,50	2,40	3,20
Knurhane	11,88	10,72	11,26	Taskekrabbe	16,75	17,22	16,53
Konksnegl	6,14	6,48	5,96	Tobis	0,71	0,72	0,75
Rød Knurhane	18,90	17,55	15,10	Troldkrabbe	2,77	2,86	3,12
Krabbe	18,95	18,77	17,83	Tunge	73,64	73,74	77,43
Krill*	0,82	0,82	0,82	Torsk	14,96	14,83	16,31
Kulso	31,34	30,39	21,88	Trugmusling	0,34	1,75	9,07
Kuller	8,25	8,34	8,34	Tun*	54,00	54,00	54,00
Kvabbe	20,07	22,71	23,61	Venusmusling	9,00	9,00	9,00

Anm.: For arter markeret med * er prisen lig den gennemsnitlige pris fra 2003-2005.

Bilagstabel 3.4. Total fangstværdi for alle fartøjer (1.000 kr.)

Længde	Redskabstype/fiskeri	2002-2005	2005	----- Forventet i 2006 ¹⁾ -----	
				Scenario 1	Scenario 2
<12m	Garn/krog	157.987	158.713	176.460	183.681
	Jolle/ruse	60.442	60.943	68.547	64.635
	Snur/garn/trawl	29.656	33.525	34.064	35.494
	Trawl	13.467	14.876	15.823	16.352
	Alle redskaber	261.553	268.056	294.895	300.161
≥12m - <15m	Garn/krog	73.181	81.803	75.095	78.483
	Snur/garn/trawl	33.867	42.389	37.584	39.755
	Snurrevod	20.890	21.362	20.084	20.641
	Trawl	132.765	140.947	164.557	174.248
	Alle redskaber	260.704	286.501	297.320	313.126
≥15m - <18m	Garn/krog	73.763	74.345	76.516	80.017
	Snur/garn/trawl	16.987	20.255	19.565	20.659
	Snurrevod	30.293	29.800	30.013	30.710
	Trawl	164.026	166.912	199.700	210.828
	Alle redskaber	285.069	291.312	325.794	342.214
≥18m - <24m	Garn/krog	50.612	49.807	54.050	56.376
	Snur/garn/trawl	26.258	20.167	28.967	29.552
	Snurrevod	62.197	57.966	64.411	66.890
	Trawl	289.299	290.977	331.570	345.710
	Alle redskaber	428.367	418.917	478.999	498.527
≥24m - <40m	Bomtrawl	67.807	67.283	66.190	67.109
	Snur/garn/trawl	38.948	43.776	38.941	39.423
	Trawl industri	175.308	134.685	151.998	159.583
	Trawl konsum	280.633	321.481	313.703	320.848
	Trawl blandet	84.799	44.419	62.455	65.582
	Alle redskaber	647.495	611.644	633.286	652.545
≥40m	Not	273.306	363.898	355.365	368.680
	Trawl industri	107.360	103.292	93.266	98.018
	Trawl blandet	238.822	307.833	282.485	298.302
	Alle redskaber	619.488	775.023	731.115	765.001
Specialfiskerier	Hesterejefiskeri	64.678	82.312	73.657	73.689
	Muslingefiskeri	111.416	92.920	120.387	118.425
	Grønlandsk rejefiskeri	58.501	55.204	60.245	60.245
	Andet	443	627	559	534
	Alle specialfiskerier	235.037	231.064	254.848	252.894
Ophørte fartøjer ²⁾		56.283	19.636	.	.
I alt		2.793.995	2.902.152	3.016.256	3.124.468

Kilde: Udtræk fra Fiskeridirektoratets database 1. marts 2006.

Noter: ¹⁾ Eksklusive eventuelle efterbetalinger til industrifiskeriet, der i 2004 var på i alt ca. 15 mio. kr.

²⁾ Omfatter fartøjer, der er udgået af flåden inden for det aktuelle år.

Bilagstabel 3.5. Total fangstværdi for kommercielt aktive fartøjer (1.000 kr.)

Længde	Redskabstype/fiskeri	2003-2005	2005	---- Forventet i 2006 ¹⁾ ----	
				Scenario 1	Scenario 2
<12m	Garn/krog	128.961	132.608	144.247	150.707
	Jolle/ruse	37.915	39.030	42.741	39.526
	Snur/garn/trawl	23.979	27.955	27.078	28.261
	Trawl	12.228	13.635	14.440	14.951
	Alle redskaber	203.083	213.228	228.506	233.444
≥12m - <15m	Garn/krog	72.939	81.515	74.846	78.219
	Snur/garn/trawl	33.221	41.799	36.850	38.990
	Snurrevod	20.794	21.362	19.999	20.553
	Trawl	131.897	140.124	163.459	173.110
	Alle redskaber	258.850	284.800	295.154	310.873
≥15m - <18m	Garn/krog	73.758	74.330	76.511	80.012
	Snur/garn/trawl	16.876	20.096	19.427	20.509
	Snurrevod	30.210	29.550	29.936	30.629
	Trawl	163.918	166.588	199.592	210.711
	Alle redskaber	284.763	290.565	325.467	341.861
≥18m - <24m	Garn/krog	50.612	49.807	54.050	56.376
	Snur/garn/trawl	26.258	20.167	28.967	29.552
	Snurrevod	62.197	57.966	64.411	66.890
	Trawl	289.269	290.977	331.540	345.679
	Alle redskaber	428.336	418.917	478.968	498.496
≥24m - <40m	Bomtrawl	67.807	67.283	66.190	67.109
	Snur/garn/trawl	38.948	43.776	38.941	39.423
	Trawl industri	175.245	134.496	151.950	159.533
	Trawl konsum	280.615	321.481	313.679	320.823
	Trawl blandet	84.791	44.395	62.455	65.582
	Alle redskaber	647.406	611.432	633.214	652.470
≥40m	Not	273.306	363.898	355.365	368.680
	Trawl industri	107.291	103.085	93.214	97.964
	Trawl blandet	238.822	307.833	282.485	298.302
	Alle redskaber	619.419	774.816	731.064	764.947
Specialfiskerier	Hesterejefiskeri	64.558	82.157	73.537	73.554
	Muslingefiskeri	111.278	92.894	120.352	118.388
	Grønlandsk rejefiskeri	58.501	55.204	60.245	60.245
	Alle specialfiskerier	234.337	230.255	254.135	252.187
I alt		2.676.194	2.824.012	2.946.508	3.054.278

Kilde: Udtræk fra Fiskeridirektoratets database 1. marts 2006.

Noter: ¹⁾ Eksklusive eventuelle efterbetalinger til industrifiskeriet, der i 2005 var på i alt ca. 15 mio. kr.

Bilagstabel 3.6. Gennemsnitlig fangstværdi for kommercielt aktive fartøjer (1.000 kr.)

Længde	Redskabstype/fiskeri	2003-2005	----- Forventet i 2006 ¹⁾ -----		
			2005	Scenario 1	Scenario 2
<12m	Garn/krog	510	508	553	577
	Jolle/ruse	615	583	638	590
	Snur/garn/trawl	500	518	501	523
	Trawl	573	649	688	712
	Alle redskaber	529	529	567	579
≥12m - <15m	Garn/krog	1.122	1.148	1.054	1.102
	Snur/garn/trawl	831	889	784	830
	Snurrevod	1.418	1.424	1.333	1.370
	Trawl	1.027	1.158	1.351	1.431
	Alle redskaber	1.044	1.121	1.162	1.224
≥15m - <18m	Garn/krog	2.258	2.323	2.391	2.500
	Snur/garn/trawl	1.751	1.827	1.766	1.864
	Snurrevod	1.563	1.642	1.663	1.702
	Trawl	1.762	2.007	2.405	2.539
	Alle redskaber	1.841	2.018	2.260	2.374
≥18m - <24m	Garn/krog	2.865	2.930	3.179	3.316
	Snur/garn/trawl	4.146	4.033	5.793	5.910
	Snurrevod	2.195	2.415	2.684	2.787
	Trawl	2.864	3.031	3.454	3.601
	Alle redskaber	2.793	2.950	3.373	3.511
≥24m - <40m	Bomtrawl	8.844	9.612	9.456	9.587
	Snur/garn/trawl	6.491	6.254	5.563	5.632
	Trawl industri	4.455	3.956	4.469	4.692
	Trawl konsum	5.502	6.182	6.032	6.170
	Trawl blandet	4.463	4.933	6.939	7.287
	Alle redskaber	5.263	5.609	5.809	5.986
≥40m	Not	31.535	45.487	44.421	46.085
	Trawl industri	6.997	6.064	5.483	5.763
	Trawl blandet	14.048	20.522	18.832	19.887
	Alle redskaber	15.108	19.370	18.277	19.124
Specialfiskerier	Hesterejefiskeri	2.515	3.160	2.828	2.829
	Muslingefiskeri	1.834	1.548	2.006	1.973
	Grønlandsk rejefiskeri	58.501	55.204	60.245	60.245
	Alle specialfiskerier	2.683	2.647	2.921	2.899
I alt		2.247	2.395	2.499	2.591

Kilde: Udtræk fra Fiskeridirektoratets database 1. marts 2006.

Noter: ¹⁾ Eksklusive eventuelle efterbetalinger til industrifiskeriet, der i 2005 var på i alt ca. 15 mio. kr.

Bilagstabel 3.7. Gennemsnitlige omkostninger for kommercielt aktive fartøjer for udvalgte omkostningsgrupper (1.000 kr.)

Længde	Redskabstype/fiskeri	----- Brændstof -----			----- Salg -----				----- Vedligeholdelse -----			
		2004	--- Forventet i ---		2004	Forventet i		----- Forventet i 2006 -----		2004	--- Forventet i ---	
			2005	2006		2005	Scenarion 1	Scenarion 2	2005		2006	
<12m	Garn/krog	31	44	47	55	55	58	60	71	70	70	
	Jolle/ruse	13	23	23	36	47	53	49	73	72	73	
	Trawl	58	90	101	45	59	57	59	45	58	62	
	Alle redskaber	30	43	46	51	53	57	58	70	69	70	
≥12m - <15m	Garn/krog	69	98	107	127	134	126	132	67	100	105	
	Trawl	152	210	228	96	121	137	145	128	129	126	
	Alle redskaber	124	168	183	106	126	133	140	108	119	119	
≥15m - <18m	Garn/krog	92	141	153	235	240	251	262	220	204	212	
	Snurrevod	81	125	131	146	204	206	211	187	216	242	
	Trawl	238	316	337	186	214	265	280	208	222	215	
	Alle redskaber	184	248	265	191	219	253	266	207	217	218	
≥18m - <24m	Garn/krog	145	226	241	240	275	303	316	206	266	276	
	Snurrevod	128	189	200	198	266	298	310	258	321	303	
	Trawl	445	630	679	275	294	347	361	329	415	401	
	Alle redskaber	351	502	541	257	287	333	347	302	380	368	
≥24m - <40m	Bomtrawl	2.832	4.124	4.151	934	1.055	1.034	1.048	1.125	1.168	1.083	
	Trawl industri	971	1.328	1.383	520	427	508	534	566	770	705	
	Trawl konsum	1.073	1.439	1.566	532	589	589	602	723	750	765	
	Trawl blandet	940	1.306	1.424	489	486	712	747	636	776	782	
	Alle redskaber	1.136	1.574	1.670	548	558	603	623	682	788	769	
≥40m	Not	3.256	3.713	4.277	773	1.192	1.211	1.257	3.133	3.769	3.776	
	Trawl industri	1.467	2.198	2.324	862	679	653	687	919	1.056	1.000	
	Trawl blandet	2.027	2.160	2.421	1.014	1.746	1.637	1.729	2.006	1.526	1.591	
	Alle redskaber	2.063	2.487	2.751	903	1.182	1.134	1.191	1.812	1.775	1.777	
Specialfiskerier	Hesterejefiskeri	248	346	383	72	103	98	98	250	219	226	
	Muslingefiskeri	71	98	107	25	16	23	23	202	238	216	
	Alle specialfiskerier	125	173	191	39	43	46	46	217	233	219	
I alt		325	408	440	197	211	227	236	278	288	284	

Bilagstabel 3.8. Totale brændstofsomkostninger for kommercielt aktive fartøjer (1.000 kr.)

Længde	Redskabstype/fiskeri	2002-2004	2004	Forventet i 2005	Forventet i 2006
<12m	Garn/krog	7.580	7.742	11.556	12.254
	Jolle/ruse	918	792	1.563	1.552
	Trawl	1.377	1.268	1.892	2.115
	Alle redskaber	9.875	9.801	15.011	15.921
≥12m - <15m	Garn/krog	4.332	4.361	6.964	7.594
	Trawl	19.370	19.418	25.367	27.596
	Alle redskaber	23.701	23.779	32.330	35.190
≥15m - <18m	Garn/krog	3.306	2.851	4.516	4.884
	Snurrevod	1.773	1.615	2.255	2.362
	Trawl	21.627	21.875	26.207	27.951
	Alle redskaber	26.706	26.341	32.977	35.197
≥18m - <24m	Garn/krog	3.098	2.320	3.848	4.102
	Snurrevod	4.219	3.574	4.533	4.794
	Trawl	44.081	45.359	60.437	65.188
	Alle redskaber	51.399	51.252	68.818	74.084
≥24m - <40m	Bomtrawl	21.915	22.657	28.868	29.059
	Trawl industri	39.140	37.886	45.155	47.006
	Trawl konsum	49.294	51.518	74.808	81.412
	Trawl blandet	21.964	19.731	11.756	12.815
	Alle redskaber	132.314	131.792	160.587	170.293
≥40m	Not	23.862	29.302	29.704	34.213
	Trawl industri	20.932	24.946	37.361	39.506
	Trawl blandet	26.556	34.451	32.402	36.312
	Alle redskaber	71.349	88.700	99.468	110.032
Specialfiskerier	Hesterejefiskeri	5.748	6.441	9.007	9.956
	Muslingefiskeri	4.047	4.281	5.864	6.437
	Alle specialfiskerier	9.796	10.723	14.871	16.393
I alt		325.140	342.389	424.062	457.110

Kilde: Udtræk fra Fødevarerøkonomisk Instituts database.

Anm.: Inkluderer fartøjer med en fangstværdi over Fødevarerøkonomisk Instituts minimumsgrænser, dog eksklusivt alle grupper af snur/garn/trawl og snurrevod 12-15m, fartøjer klassificeret som andet og fartøjer deltagende i grønlandsk rejefiskeri.

Bilagstabel 3.9. Totale driftsomkostninger for kommercielt aktive fartøjer ekskl. aflønning af arbejdskraft og kapital (1.000 kr.)

Længde	Redskabstype/fiskeri	2002-2004	2004	Forventet i	----- Forventet i 2006 -----	
				2005	Scenario 1	Scenario 2
<12m	Garn/krog	57.123	56.031	62.467	64.255	64.929
	Jolle/ruse	12.345	11.086	14.852	15.857	15.587
	Trawl	5.327	4.613	5.779	6.111	6.154
	Alle redskaber	74.796	71.730	83.098	86.223	86.670
≥12m - <15m	Garn/krog	27.272	23.060	31.909	32.560	32.964
	Trawl	68.074	63.416	70.034	74.320	75.299
	Alle redskaber	95.346	86.476	101.943	106.880	108.262
≥15m - <18m	Garn/krog	24.702	24.543	25.402	26.565	26.932
	Snurrevod	14.392	11.620	13.150	13.738	13.824
	Trawl	81.247	74.855	77.842	83.523	84.748
	Alle redskaber	120.342	111.019	116.394	123.827	125.504
≥18m - <24m	Garn/krog	18.372	12.775	16.623	17.558	17.780
	Snurrevod	30.733	23.633	24.755	25.583	25.859
	Trawl	144.782	135.115	155.001	164.132	165.551
	Alle redskaber	193.888	171.523	196.379	207.274	209.190
≥24m - <40m	Bomtrawl	46.812	45.751	50.460	50.001	50.102
	Trawl industri	137.740	111.314	114.713	117.241	118.104
	Trawl konsum	136.123	132.933	169.187	177.026	177.723
	Trawl blandet	68.733	54.268	28.413	31.918	32.239
	Alle redskaber	389.409	344.267	362.773	376.187	378.168
≥40m	Not	91.257	90.412	91.177	97.375	97.738
	Trawl industri	69.106	74.370	89.919	90.226	90.793
	Trawl blandet	97.078	111.176	101.559	106.068	107.443
	Alle redskaber	257.441	275.958	282.655	293.670	295.974
Specialfiskerier	Hesterejefiskeri	17.894	20.242	22.677	23.875	23.876
	Muslingefiskeri	29.229	27.813	30.539	30.470	30.447
	Alle specialfiskerier	47.123	48.055	53.216	54.345	54.323
I alt		1.178.344	1.109.028	1.196.458	1.248.406	1.258.092

Kilde: Udtræk fra Fødevareøkonomisk Institutets database.

Anm.: Inkluderer fartøjer med en fangstværdi over Fødevareøkonomisk Institutets minimumsgrænser, dog eksklusive alle grupper af snur/garn/trawl og snurrevod 12-15m, fartøjer klassificeret som andet og fartøjer deltagende i grønlandsk rejefiskeri.

Bilagstabel 3.10. Total indtjeningsevne for kommercielt aktive fartøjer (1.000 kr.)

Længde	Redskabstype/fiskeri	2002-2004	2004	Forventet i	----- Forventet i 2006 -----	
				2005	Scenario 1	Scenario 2
<12m	Garn/krog	75.854	66.291	70.141	79.992	85.778
	Jolle/ruse	24.339	26.580	24.178	26.885	23.938
	Trawl	7.087	8.051	7.855	8.329	8.797
	Alle redskaber	107.280	100.922	102.175	115.206	118.513
≥12m - <15m	Garn/krog	48.478	44.295	49.606	42.285	45.255
	Trawl	73.521	58.812	70.090	89.139	97.811
	Alle redskaber	121.999	103.107	119.695	131.425	143.067
≥15m - <18m	Garn/krog	53.664	44.488	48.928	49.946	53.079
	Snurrevod	19.651	16.200	16.401	16.198	16.805
	Trawl	99.373	77.290	88.746	116.069	125.963
	Alle redskaber	172.688	137.978	154.075	182.213	195.848
≥18m - <24m	Garn/krog	40.736	31.742	33.184	36.492	38.595
	Snurrevod	45.458	31.742	33.212	38.828	41.031
	Trawl	171.746	145.603	135.976	167.408	180.128
	Alle redskaber	257.939	209.086	202.371	242.728	259.755
≥24m - <40m	Bomtrawl	26.344	19.794	16.823	16.188	17.007
	Trawl industri	134.792	55.014	19.784	34.709	41.429
	Trawl konsum	141.955	117.139	152.294	136.653	143.100
	Trawl blandet	73.176	33.682	15.982	30.536	33.343
	Alle redskaber	376.267	225.630	204.883	218.086	234.878
≥40m	Not	154.120	168.000	272.721	257.989	270.942
	Trawl industri	72.154	37.826	13.166	2.988	7.171
	Trawl blandet	135.994	110.213	206.274	176.416	190.859
	Alle redskaber	362.267	316.039	492.162	437.393	468.972
Specialfiskerier	Hesterejefiskeri	42.930	33.077	59.480	49.662	49.679
	Muslingefiskeri	102.205	92.257	62.355	89.882	87.940
	Alle specialfiskerier	145.136	125.333	121.834	139.544	137.619
I alt		1.543.576	1.218.094	1.397.195	1.466.595	1.558.652

Anm.: Inkluderer fartøjer med en fangstværdi over Fødevareøkonomisk Institutts minimumsgrænser, dog eksklusive alle grupper af snur/garn/trawl og snurrevod 12-15m, fartøjer klassificeret som andet og fartøjer deltagende i grønlandsk rejefiskeri.

**Bilagstabel 3.11. Total aflønning af arbejdskraft for kommercielt aktive fartøjer
(1.000 kr.)**

Længde	Redskabstype/fiskeri	2002-2004	2004	Forventet i	----- Forventet i 2006 -----	
				2005	Scenario 1	Scenario 2
<12m	Garn/krog	100.238	88.565	98.877	107.225	112.027
	Jolle/ruse	23.469	23.801	28.211	31.663	29.281
	Trawl	9.906	10.221	11.065	12.705	13.155
	Alle redskaber	133.613	122.587	138.153	151.593	154.462
≥12m - <15m	Garn/krog	46.575	39.329	49.094	44.715	46.730
	Trawl	86.307	77.828	84.387	101.635	107.636
	Alle redskaber	132.882	117.158	133.481	146.350	154.366
≥15m - <18m	Garn/krog	38.958	34.773	40.626	42.419	44.360
	Snurrevod	19.942	16.524	17.175	17.629	18.038
	Trawl	91.865	82.946	86.903	106.726	112.672
	Alle redskaber	150.764	134.242	144.705	166.775	175.070
≥18m - <24m	Garn/krog	32.405	21.841	26.615	28.821	30.061
	Snurrevod	39.667	24.611	34.297	40.258	41.808
	Trawl	141.886	120.383	131.492	151.160	157.607
	Alle redskaber	213.958	166.836	192.404	220.239	229.475
≥24m - <40m	Bomtrawl	25.782	21.090	20.822	20.428	20.711
	Trawl industri	91.009	53.379	44.384	50.270	52.779
	Trawl konsum	101.884	94.159	120.995	118.013	120.701
	Trawl blandet	50.128	37.531	16.802	23.951	25.150
	Alle redskaber	268.802	206.158	203.003	212.661	219.341
≥40m	Not	76.939	76.684	109.157	104.781	108.707
	Trawl industri	41.474	32.669	30.774	27.822	29.240
	Trawl blandet	65.735	61.871	85.106	78.697	83.104
	Alle redskaber	184.148	171.224	225.037	211.301	221.051
Specialfiskerier	Hesterejefiskeri	28.812	28.144	38.797	36.294	36.302
	Muslingefiskeri	51.947	53.268	36.164	47.976	47.193
	Alle specialfiskerier	80.759	81.412	74.961	84.270	83.496
I alt		1.164.926	999.616	1.111.743	1.193.190	1.237.260

Kilde: Udtræk fra Fødevarøkonomisk Instituts database.

Anm.: Inkluderer fartøjer med en fangstværdi over Fødevarøkonomisk Instituts minimumsgrænser, dog eksklusive alle grupper af snur/garn/trawl og snurrevod 12-15m, fartøjer klassificeret som andet og fartøjer deltagende i grønlandsk rejefiskeri.

Bilagstabel 3.12. Totalt bruttooverskud for kommercielt aktive fartøjer (1.000 kr.)

Længde	Redskabstype/fiskeri	2002-2004	2004	Forventet i	----- Forventet i 2006 -----	
				2005	Scenario 1	Scenario 2
<12m	Garn/krog	-24.384	-22.275	-28.736	-27.233	-26.250
	Jolle/ruse	870	2.780	-4.033	-4.778	-5.342
	Trawl	-2.819	-2.170	-3.209	-4.377	-4.358
	Alle redskaber	-26.333	-21.665	-35.978	-36.388	-35.949
≥12m - <15m	Garn/krog	1.903	4.966	512	-2.429	-1.475
	Trawl	-12.786	-19.017	-14.297	-12.496	-9.825
	Alle redskaber	-10.882	-14.050	-13.785	-14.925	-11.299
≥15m - <18m	Garn/krog	14.706	9.715	8.302	7.526	8.719
	Snurrevod	-292	-324	-774	-1.431	-1.232
	Trawl	7.508	-5.656	1.842	9.342	13.292
	Alle redskaber	21.923	3.736	9.370	15.437	20.778
≥18m - <24m	Garn/krog	8.331	9.901	6.568	7.671	8.535
	Snurrevod	5.790	7.130	-1.085	-1.430	-777
	Trawl	29.860	25.219	4.483	16.248	22.522
	Alle redskaber	43.981	42.251	9.967	22.489	30.280
≥24m - <40m	Bomtrawl	562	-1.296	-3.999	-4.239	-3.705
	Trawl industri	43.783	1.635	-24.600	-15.561	-11.350
	Trawl konsum	40.071	22.981	31.299	18.640	22.399
	Trawl blandet	23.048	-3.848	-820	6.585	8.193
	Alle redskaber	107.465	19.471	1.880	5.425	15.538
≥40m	Not	77.181	91.315	163.564	153.208	162.234
	Trawl industri	30.679	5.158	-17.608	-24.835	-22.069
	Trawl blandet	70.259	48.342	121.169	97.719	107.755
	Alle redskaber	178.120	144.815	267.124	226.093	247.921
Specialfiskerier	Hesterejefiskeri	14.118	4.933	20.682	13.368	13.377
	Muslingefiskeri	50.258	38.989	26.191	41.906	40.747
	Alle specialfiskerier	64.377	43.922	46.874	55.274	54.123
I alt		378.649	218.479	285.452	273.405	321.392

Anm.: Inkluderer fartøjer med en fangstværdi over Fødevareøkonomisk Institutts minimumsgrænser, dog eksklusive alle grupper af snur/garn/trawl og snurrevod 12-15m, fartøjer klassificeret som andet og fartøjer deltagende i grønlandsk rejefiskeri.

Bilagstabel 4.1 Udviklingen i priser og udbud på fiskeprodukter

	Faktisk pris /kr. pr kg.						Skøn /ændring		
	2000	2001	2002	2003	2004	Jan 2005*		2005	2006
Torsk	17,48 .	18,17 4%	15,50 -15%	15,12 -2%	16,96 12%	14,02 -5%	Udbud Pris	-3% 5%	-3% 10%
Andre torskefisk	11,70 .	9,41 20%	8,60 -9%	8,57 0%	9,28 8%	7,80 29%	Udbud Pris	8% -15%	5% 0%
Dyre fladfisk	62,52 .	59,97 -4%	62,66 4%	61,10 -2%	66,05 8%	65,45 2%	Udbud Pris	10% -10%	-2% 5%
Almindelige fladfisk	13,40 .	13,45 0%	14,96 11%	13,54 -9%	14,66 8%	11,92 -5%	Udbud Pris	0% -5%	-2% 0%
Sild	2,75 .	2,59 -6%	1,90 -27%	1,82 -4%	2,25 24%	2,72 45%	Udbud Pris	15% -20%	-7% 10%
Makrel	6,28 .	6,81 8%	5,33 -22%	8,11 52%	13,13 62%	1,80 -73%	Udbud Pris	-26% 25%	1% 0%
Laksefisk	24,38 .	25,30 4%	24,03 -5%	13,63 -43%	17,14 26%	18,27 56%	Udbud Pris	5% 0%	-10% 5%
Rejer	20,18 .	19,26 -5%	15,37 -20%	15,01 -2%	18,34 22%	15,42 -13%	Udbud Pris	2% -5%	2% 0%
Jomfruhummer	76,03 .	79,78 5%	58,16 -27%	51,71 -11%	64,14 24%	69,86 -11%	Udbud Pris	12% 15%	15% 5%
Muslinger	1,20 .	1,26 5%	1,10 -13%	1,01 -8%	0,98 -3%	0,85 -23%	Udbud Pris	10% -10%	. 5%
Industrifisk	0,70 .	0,91 30%	0,85 -7%	0,73 -14%	0,74 1%	0,90 18%	Udbud Pris	-10% -5%	0% 5%

Anm.: Udvikling i januar og februar 2006 i forhold til januar og februar 2005.

Bilag 5.1. Underbrancher i den danske fiskeforarbejdningsindustri 2002

I forbindelse med udarbejdelsen af pilotprojekt vedrørende dataindsamling for den danske fiskeindustri til EU, jf. Rådets forordning nr. 1543/2000, samt Kommissionens forordning 1639/2001 har Fødevarerøkonomisk Institut i samarbejde med Danmarks Statistik udarbejdet en række detaljerede underbrancher som supplement til de eksisterende brancher "Fiskehermetik-, fiskefars- og fiskefiletfabrikker", "Røgning og saltning af fisk m.v." samt "Fiskemelsfabrikker".

Firmaerne er fordelt i underbrancher efter deres vareproduktion. Hvis mere end 50 pct. af et firmas vareproduktion for branchegruppen "Fiskehermetik-, fiskefars- og fiskefiletfabrikker" kan henføres til en af følgende grupper af arter "Torske- og fladfisk", "Makrel", "Sild", "Musling og rejer" placeres firmaet i en af disse underbrancher. Ellers placeres firmaet i underbranchen "Blandet forarbejdning". Efterfølgende sker der en yderligere opdeling af underbrancherne "Torske- og fladfisk" samt "Sild", da det her er muligt at opdele firmaerne yderligere efter graden af forarbejdning af deres vareproduktion.

Opdelingen af "Torske- og fladfisk" sker på baggrund af, at de firmaer, der producerer filet, er specialiserede, hvorfor firmaer med en produktionssammensætning, hvor mere end 75 pct. kan henføres til filet placeres i underbranchen "Filetering af torskefisk og fladfisk". Resten placeres i "Blandet produktion af torskefisk og fladfisk".

Opdelingen af "Sild" sker i 3 underbrancher, hvor de firmaer, der hovedsagelig producerer filet, placeres i underbranchen "Filetering af sild". De firmaer, som forarbejder silden lidt mere, placeres i underbranchen "Syrning af sild". Den tredje underbranche, som tilbereder og konserverer silden, er "Konservering af sild".

Af diskretionshensyn har det været nødvendigt at slå nogle af underbrancherne sammen. Dette skyldes, at der ikke har været fir-

mær nok i de enkelte underbrancher, eller at firmaer har haft en så dominerende rolle i en enkelt branche, at det i forhold til Danmark Statistiks diskretionsregler ikke er tilladt at offentliggøre tallene. Der er derfor sket en sammenlægning af følgende underbrancher:

”Konservering af makrel” og ”Konservering af sild”. Vareproduktionen i begge underbrancher består næsten udelukkende består af tilberedte og konserverede produkter, og underbrancherne er derfor nogenlunde sammenlignelige.

”Filetering af sild” og ”Syrning af sild”. Baggrunden for at sammenlægge disse to underbrancher er, at vareproduktionen i underbranchen ”Filetering af sild” er meget lille, og man ved at lægge den sammen med ”Syrning af sild” kan bevare en ”ren” sildeunderbranche.

”Produktion af muslinger” og ”Produktion af rejer”. Underbranchen ”Produktion af muslinger” kan ikke offentliggøres særskilt. Derfor placeres produktionen af muslinger, rejer og krebsdyr i en samlet underbranche. Varerne, der produceres i de to underbrancher, er næsten udelukkende tilberedte og konserverede varer.

Firmaer, der producerer laksefisk, er placeret i branchen ”Røgning og saltning af fisk m.v.”. Firmaerne er blevet placeret i nye underbrancher efter følgende kriterier: I underbranchen ”Røgning af laksefisk” er de firmaer placeret, der har en vareproduktion, hvor 75 pct. eller mere er røgede, saltede eller tørrede varer. Resten af firmaerne er placeret i underbranchen ”Blandet produktion af laksefisk”, hvor varesammensætningen består af fersk filet og røgede, saltede eller tørrede varer.

I underbranchen ”Røgerier” er de firmaer placeret, som har færre end 10 fuldtidsansatte og ikke har kunnet placeres i de to øvrige underbrancher. Firmaer med mindre end 10 fuldtidsansatte indgår ikke i Danmarks Statistiks Varestatistik for industri. Røgerierne producerer røgede, saltede eller tørrede varer af fortrinsvis laks og ørred, men også sild, makrel og ål.

Bilag 5.2. Danmarks Statistiks statistikker

Regnskabsstatistik

Statistikken belyser virksomhedernes resultatopgørelse, balance og investeringer både på firmaniveau og på arbejdssteds- og faglig enhedsniveau. Statistikgrundlaget indeholder detaljerede regnskabsposter, herunder omsætning, køb, omkostninger, årets resultat, aktiver, passiver og investeringer. De vigtigste fordelingsvariable er branche, ejerform, størrelsesgruppe og geografi. Ved udarbejdelse af grundlaget for statistikken er der beregnet detaljerede regnskabsposter for alle firmaer i brancherne.

I statistikken indgår en stikprøve af firmaer. Sandsynligheden for at et firma udtrækkes bestemmes især af firmaets størrelse, idet der anvendes flg. hovedregel:

- 0-4 beskæftigede: Fritaget med enkelte undtagelser.
- 5-9 beskæftigede: Udtrækkes 1 år i en 10-års periode.
- 10-19 beskæftigede: Udtrækkes 2 år i en 10-års periode.
- 20-49 beskæftigede: Udtrækkes 3 år i en 6-års periode.
- 50- beskæftigede: Deltager hvert år.

Uanset beskæftigelsens størrelse udtrækkes endvidere firmaer med stor momsomsætning (mindst 100 mio. kr.).

De indsamlede regnskabsoplysninger suppleres ved firmainformationer fra erhvervs- og selskabsstyrelsen for de øvrige firmaer. Regnskabsstatistikken inkluderer derfor alle danske firmaer.

Antal ansatte omregnet til fuldtidsbeskæftigede

Antallet af fuldtidsbeskæftigede kan for eksempel beregnes som summen af: Antal personer beregnet som forholdet mellem det samlede ATP-bidrag for et år (lønmottagerens og virksomhedens bidrag) og ATP-bidraget for én fuldtidsbeskæftiget medarbejder. ATP-bidraget for en fuldtidsbeskæftiget udgør 2.683,80 kr. i 2005. Er det samlede ATP-bidrag fx 100.000 kr., så svarer det til 37 fuldtidsbeskæftigede medarbejdere. Antal ikke-ATP-

bidragspligtige omregnet til fuldtidsbeskæftigede (det antages, at en fuldtidsbeskæftiget har 1924 timer årligt inkl. sygdom samt ferie- og SH-dage).

Varestatistik for industri

Statistikken beskriver industriens varesalg fordelt på detaljerede varegrupper, opgjort i mængde og værdi. Herudover omfatter statistikken en branchevis opgørelse af salget i værdi.

Varestatistikken omfatter alle industrivirksomheder med mindst 10 fuldtidsbeskæftigede samt faglige enheder med industribranche i ikke-industrielle virksomheder, som har mindst 10 fuldtidsbeskæftigede. Indberetningsenheden er den faglige enhed. Ved den faglige enhed forstås summen af de arbejdssteder, der henregnes under samme økonomiske aktivitet.

Råvare- og tjenesteundersøgelsen

Oplysningerne omfatter køb af råvarer, komponenter, hjælpestoffer, emballage og tjenester, uanset om de er importeret eller købt på hjemmemarkedet. Råvare- og tjenesteundersøgelsen giver derved en mere detaljeret vareopdeling end Regnskabsstatistikens post, "Køb af råvarer, hjælpematerialer, færdigvarer og emballage".

Råvare- og tjenesteundersøgelsen vedrører industri- og råstofudvindingsfirmaer med 50 fuldtidsbeskæftigede og derover.

Bilagstabel 5.1. Definition af grupper af fiskearter, produktformer og karakteristiske underbrancher

Varenr. (HS)	Varenr. tekst	Produktform	Fiskeart	Karakteristisk branchenr.
304101100	Filet af ørred, fersk/kølet	Fersk filet	Laksefisk	15.20.22
304101300	Filet af stillehavslaks, fersk/kølet	Fersk filet	Laksefisk	15.20.22
304101500	Filet af ørred, af arten <i>Oncorhynchus mykiss</i> , o 400g, fersk/kølet	Fersk filet	Laksefisk	15.20.22
304101700	Filet af ørred, fersk/kølet, undt af arten <i>Oncorhynchus mykiss</i> af vægt o 400g	Fersk filet	Laksefisk	15.20.22
304101900	Filet af ferskvandsfisk, fersk/kølet, undt. stillehavslaks og ørred	Fersk filet	Fisk	15.20.19
304103100	Filet af torsk, fersk/kølet	Fersk filet	Torskefisk	15.20.11
304103300	Filet af sej, fersk/kølet	Fersk filet	Torskefisk	15.20.11
304103800	Filet af saltvandsfisk, fersk/kølet, undt. af torsk, sej og rød fisk	Fersk filet	Fisk	15.20.11
304109100	Fiskekød (også hakket), fersk/kølet, af ferskvandsfisk	Fersk filet	Fisk	15.20.21
304109700	Sildelapper, fersk/kølet	Fersk filet	Sild	15.20.14
304109800	Fiskekød (også hakket), fersk/kølet, af saltvandsfisk, undt. af sild	Fersk filet	Fisk	15.20.11
304201100	Filet af ørred, frosset	Frosset filet	Laksefisk	15.20.22
304201300	Filet af stillehavslaks, frosset	Frosset filet	Laksefisk	15.20.22
304201700	Filet af ørred, frosset, undt af arten <i>Oncorhynchus mykiss</i> af vægt o 400g	Frosset filet	Laksefisk	15.20.22
304202900	Filet af torskefisk af arten <i>Gadus morhua</i> , <i>Gadus ogac</i> og <i>Boreogadus saida</i> , frosset	Frosset filet	Torskefisk	15.20.11
304203100	Filet af sej, frosset	Frosset filet	Torskefisk	15.20.11
304203300	Filet af kuller, frosset	Frosset filet	Torskefisk	15.20.11
304203500	Filet af rød fisk af arten <i>Sebastes marinus</i> , frosset	Frosset filet	Fisk	15.20.19
304204500	Filet af tun af slægten <i>Thunnus</i> , og fisk af slægten <i>Euthynnus</i> , frosset	Frosset filet	Fisk	15.20.19
304205100	Filet af makrel af arten <i>Scomber australasicus</i> , frosset	Frosset filet	Makrel	15.20.13
304205800	Filet af kulmule (ej sydafrikansk-, dybvands- og sydvestatlantiskulmule), frosset	Frosset filet	Torskefisk	15.20.11
304207100	Filet af rødspætte, frosset	Frosset filet	Fladfisk	15.20.11
304207300	Filet af skrubbe, frosset	Frosset filet	Fladfisk	15.20.11
304207500	Filet af sild, frosset	Frosset filet	Sild	15.20.14
304208500	Filet af alaskasej, frosset	Frosset filet	Torskefisk	15.20.11
304208700	Filet af sværdfisk, frosset	Frosset filet	Fisk	15.20.19
304209100	Filet af newzealansk langhale, frosset	Frosset filet	Torskefisk	15.20.19
304209400	Filet af saltvandsfisk, frosset	Frosset filet	Fisk	15.20.19
304209500	Filet af saltvandsfisk, frosset, i.a.n.	Frosset filet	Fisk	15.20.19
304900500	Fiskekød (også hakket), surimi, frosset	Frosset filet	Fisk	15.20.19
304901000	Fiskekød (også hakket), af ferskvandsfisk, frosset	Frosset filet	Fisk	15.20.19
304902200	Fiskekød (også hakket), af sild (<i>Clupea harengus</i> , <i>Clupea pallasii</i>), frosset	Frosset filet	Sild	15.20.14
304903100	Fiskekød (også hakket), af rød fisk, frosset	Frosset filet	Fisk	15.20.19

Bilagstabel 5.1.		Fortsat			
Varenr. (HS)	Varenr. tekst	Produktform	Fiskeart	Karakteristisk branchenr.	
304903500	Fiskekød (også hakket), af torsk af arten <i>Gadus macrocephalus</i> , frosset	Frosset filet	Torskefisk	15.20.11	
304903800	Fiskekød (også hakket), af torsk af arten <i>Gadus mohua</i> , frosset	Frosset filet	Torskefisk	15.20.11	
304903900	Fiskekød (også hakket), af torsk af arterne <i>Gadus ogac</i> og <i>Boreogadus saida</i> , frosset	Frosset filet	Torskefisk	15.20.11	
304904100	Fiskekød (også hakket), af sej, frosset	Frosset filet	Torskefisk	15.20.11	
304904500	Fiskekød (også hakket), af kuller, frosset	Frosset filet	Torskefisk	15.20.11	
304904700	Fiskekød (også hakket), af kulmule, frosset	Frosset filet	Torskefisk	15.20.11	
304904800	Fiskekød (også hakket), af kulmule, frosset	Frosset filet	Fisk	15.20.11	
305100000	Mel, pulver og pellets af fisk, egnet til menneskeføde	Røget, saltet og tørret	Fiskemel	15.20.30	
305200000	Lever, rogn og mælke af fisk, tørret, røget, saltet eller i saltlage	Røget, saltet og tørret	Fisk	15.20.19	
305301100	Filet, af torsk af arten <i>Gadus macrocephalus</i> , tørret eller saltet men ikke røget	Røget, saltet og tørret	Torskefisk	15.20.12	
305301900	Filet, af torsk, tørret eller saltet men ikke røget, undt. af arten <i>Gadus macrocephalus</i>	Røget, saltet og tørret	Torskefisk	15.20.12	
305303000	Filet, af stillehavs-, atlantehavs- og donaulaks, saltet	Røget, saltet og tørret	Laksefisk	15.20.21	
305309000	Filet af fisk, tørret eller saltet men ikke røget, undt. af torsk, laks og hellefisk	Røget, saltet og tørret	Fisk	15.20.19	
305410000	Stillehavslaks, atlantehavslaks og donaulaks (heru. filet), røget	Røget, saltet og tørret	Laksefisk	15.20.21	
305420000	Sild (heru. filet), røget	Røget, saltet og tørret	Sild	15.20.15	
305491000	Hellefisk (heru. filet), røget	Røget, saltet og tørret	Fladfisk	15.20.12	
305493000	Makrel (heru. filet), røget	Røget, saltet og tørret	Fisk	15.20.13	
305494500	Ørred (heru. filet), røget	Røget, saltet og tørret	Laksefisk	15.20.21	
305495000	Ål (heru. filet), røget	Røget, saltet og tørret	Fisk	15.20.19	
305498000	Fisk (heru. filet), røget, undt. atlantehavshelleflynder, laks, hellefisk, sild, makrel, ørred og ål	Røget, saltet og tørret	Fisk	15.20.19	
305610000	Sild, saltet men ikke tørret eller røget	Røget, saltet og tørret	Sild	15.20.15	
305620000	Torsk, saltet men ikke tørret eller røget	Røget, saltet og tørret	Torskefisk	15.20.12	
305695000	Stillehavs-, atlantehavs- og donaulaks, saltet men ikke tørret eller røget	Røget, saltet og tørret	Fisk	15.20.21	
305699000	Fisk, saltet men ikke tørret eller røget, undt. sild, torsk, ansjos, hellefisk, helleflynder og laks	Røget, saltet og tørret	Fisk	15.20.19	
511911001	Fiskeensilage	Fiskemel og olie	Fiskemel	15.20.30	
511911009	Fiskeskæl, -blærer, -hoveder o.a. fiskeaffald, undt. fiskeensilage	Fiskemel og olie	Fiskemel	15.20.30	
1504209000	Fiskeolie og -fedtstoffer, rå eller raffineret (ej modificeret), ej faste fraktioner, undt. fiskeleverolie	Fiskemel og olie	Fiskemel	15.20.30	
1604110000	Laks, hele eller i stykker (ej hakket), tilberedt/konserveret	Tilberedt og konserveret	Laksefisk	15.20.22	
1604129101	Benfri sild, tilberedt, hermetisk	Tilberedt og konserveret	Sild	15.20.16	
1604129102	Sildefilet, tilberedt, hermetisk	Tilberedt og konserveret	Sild	15.20.16	
1604129103	Sild, marinerede (ej filet og benfri sild), hermetisk	Tilberedt og konserveret	Sild	15.20.16	
1604129109	Sild, tilberedt, hermetisk, i.a.n.	Tilberedt og konserveret	Sild	15.20.16	
1604129902	Sildefilet, tilberedt, ikke hermetisk, undt. (paneret, frosset filet)	Tilberedt og konserveret	Sild	15.20.15	

Bilagstabel 5.1. Fortsat

Varenr. (HS)	Varenr. tekst	Produktform	Fiskeart	Karakteristisk branchenr.
1604129903	Marinerede sild, tilberedt, ikke hermetisk	Tilberedt og konserveret	Sild	15.20.15
1604129905	Krydrede sild, tilberedt, ikke hermetisk	Tilberedt og konserveret	Sild	15.20.15
1604129909	Sild, tilberedt, ikke hermetisk, i.a.n.	Tilberedt og konserveret	Sild	15.20.15
1604139000	Sardinell og brisling, hele eller i stykker (ej hakket), tilberedt/konserveret	Tilberedt og konserveret	Fisk	15.20.19
1604151100	Makrelfilet af arterne Scomber scombrus og japonicus, tilberedt/konserveret	Tilberedt og konserveret	Makrel	15.20.13
1604151901	Makrelsalat, af stykker, ej hakket	Tilberedt og konserveret	Makrel	15.20.13
1604160000	Ansjos, hele eller i stykker (ej hakket), tilberedt/konserveret	Tilberedt og konserveret	Makrel	15.20.19
1604191000	Salmonidae (ej laks), hele eller i stykker (ej hakket), tilberedt/konserveret	Tilberedt og konserveret	Makrel	15.20.22
1604199100	Fiskefilet, rå, kun belagt med dej, mel eller rasp (paneret), frosset, i.a.n.	Tilberedt og konserveret	Torskefisk	15.20.12
1604199200	Torsk, hele eller i stykker (ej hakket), tilberedt/konserveret	Tilberedt og konserveret	Torskefisk	15.20.12
1604199300	Sej, hele eller i stykker (ej hakket), tilberedt/konserveret	Tilberedt og konserveret	Torskefisk	15.20.12
1604199500	Alaskasej, hele eller i stykker (ej hakket), tilberedt/konserveret	Tilberedt og konserveret	Torskefisk	15.20.12
1604199800	Fisk, hele eller i stykker (ej hakket), tilberedt/konserveret, i.a.n.	Tilberedt og konserveret	Fisk	15.20.12
1604200500	Fisk, surimi, tilberedt/konserveret	Tilberedt og konserveret	Fisk	15.20.19
1604201000	Laks, tilberedt/konserveret, undt. hele eller i stykker	Tilberedt og konserveret	Laksefisk	15.20.22
1604205009	Fisk af makreltyperne (ej makrelsalat), tilberedt/konserveret, undt. hele eller i stykker	Tilberedt og konserveret	Fisk	15.20.19
1604207000	Tunfisk, bugstribet bonit o.a. fisk af slægten Euthynnus, tilberedt/konserveret, undt. hele eller i stykker	Tilberedt og konserveret	Fisk	15.20.19
1604209000	Fisk, tilberedt/konserveret, undt. hele eller i stykker, i.a.n.	Tilberedt og konserveret	Fisk	15.20.19
1604309000	Kaviarerstatning, tilberedt/konserveret	Tilberedt og konserveret	Fisk	15.20.19
1605100000	Krabber, tilberedt/konserveret	Tilberedt og konserveret	Fisk	15.20.18
1605201009	Rejer, tilberedt/konserveret, hermetisk, undt. rejesalat	Tilberedt og konserveret	Rejer	15.20.18
1605209101	Salat med >= 20 vægt% indhold af rejer (luksusrejesalat), vægt <= 2 kg, ej hermetisk	Tilberedt og konserveret	Rejer	15.20.18
1605209109	Rejer (ej rejesalat), tilberedt/konserveret, vægt <= 2 kg, ej hermetisk	Tilberedt og konserveret	Rejer	15.20.18
1605209909	Rejer (ej rejesalat), tilberedt/konserveret, vægt > 2 kg, ej hermetisk	Tilberedt og konserveret	Rejer	15.20.18
1605301000	Hummerkød, kogt til fremstilling af hummersmør, postejer, supper og saucer	Tilberedt og konserveret	Fisk	15.20.18
1605309000	Hummer, tilberedt/konserveret, undt. kogt hummerkød til fremstilling af hummersmør, postejer, supper og saucer	Tilberedt og konserveret	Fisk	15.20.18

Bilagstabel 5.1. Fortsat

Varenr. (HS)	Varenr. tekst	Produktform	Fiskeart	Karakteristisk branchenr.
1605400000	Krebsdyr, tilberedt/konserveret, undt. krabber, rejer og hummer	Tilberedt og konserveret	Fisk	15.20.18
1605901100	Muslinger, hermetisk	Tilberedt og konserveret	Muslinger	15.20.17
1605901900	Muslinger, tilberedt/konserveret, ej hermetisk	Tilberedt og konserveret	Muslinger	15.20.17
1605903000	Bløddyr, tilberedt/konserveret, undt. muslinger	Tilberedt og konserveret	Fisk	15.20.19
1605909000	Hvirvelløse vanddyr (ej bløddyr), tilberedt/konserveret	Tilberedt og konserveret	Fisk	15.20.19
2301200000	Pellets, mel og pulver af fisk, krebs- og bløddyr (uegnet til menneskeføde)	Fiskemel og olie	Fiskemel	15.20.30
2309909706	Foderstoffer	Fiskemel og olie	Fiskemel	15.20.30
2309909906	Foderstoffer	Fiskemel og olie	Fiskemel	15.20.30

Bilagstabel 5.2. Råvareforsyning fordelt på leverandørlande (tons levende vægt)

	Leverandør 2005	Forsyning 2005 ¹⁾ (tons)	Forventet ændring 2006 ²⁾ (%)
Torsk	I alt	57.990	+6
	Danmark	24.925	+15
	Rusland	8.715	-3
	Sverige	6.102	-4
	Norge	4.604	+2
Andre torskefisk	I alt	34.525	-15
	Danmark	9.203	-8
	Norge	9.339	-15
	Færøerne	4.322	-10
Sild	I alt	223.785	-18
	Danmark	135.867	-26
	Norge	51.431	-7
Laksefisk	I alt	101.856	-10
	Norge	43.367	-23
	Danmark ³⁾	41.025	0
Muslinger	I alt	70.615	Uændret
	Danmark	70.157	Uændret
Industrifisk	I alt	847.796	Uændret
	Danmark	534.874	Uændret
	Norge	135.906	Uændret
	Sverige	85.115	Uændret

Kilder: Eurostat Landingsstatistik, Fiskeridirektoratet i Norge, EU-Kommissionens kvoteoversigt for 2005.

Noter: ¹⁾Totaler udgøres af danske landinger, opdræt og import. Forsyningen fra Danmark er landinger og opdræt, hvor forsyningen fra de øvrige lande udgøres af dansk import af uforarbejdede produkter.

²⁾Ændring er beregnet som et vægtet gennemsnit af forventede ændringer i de forskellige lande. Ændringer i forsyning fra Danmark baseres på fastsatte kvoter og kvoteudnyttelsesprocenter, som angivet i bilagstabel 1.1 og 1.2. Ændringer i forsyningen fra de øvrige lande er skønnet på grundlag af fastsatte kvoter og kvoteudnyttelsesprocenter, samt på grundlag af forventede udviklinger i odræt.

³⁾Opdrætsproduktion af ørred er angivet for 2004.

Bilagstabel 5.3 Overvæltning af råvareprisændringer i færdigvareprisændringer (%)

	Fersk filet	Frosset filet	Røget	Tilberedt og konserveret
	----- Overvæltning (%) ¹ -----			
Torsk	84	100	100	47 ²
Andre torskefisk	57	73	.	.
Dyre fladfisk	.	.	100	.
Almindelige fladfisk	.	79	.	.
Sild	77	100	53	85
Makrel	.	.	.	24
Laksefisk - råvareimport	100	100	41	90
Rejer	.	.	.	57
Muslinger	.	.	.	56
Industrifisk	.	.	.	71 ³

Noter: ¹) De 84% for fersk torskefilet er beregnet ud fra 10% årlige prisudsving i færdigvareprisen delt med 12% årlige udsving i prisen på torskeråvarer. De årlige prisudsving på 10% og 12% er beregnet som gennemsnittet af den numeriske værdi af ændringen i procent i 1994-2003 i forhold til året før. En prisstigning i 2006 på 5% på torsk indebærer således, at afsætningsprisen for fersk torskefilet stiger med $5\% \cdot 84\% = 4,2\%$, da overvæltningen i 1994-2003 var 84%.

²) Paneret fiskefilet, som kan være både torsk, andre torskefisk og evt. helt andre arter.

³) Inkluderer fiskemel, fiskeolie og fiskeleverolie.

English summary 2006

The basis of the fishery

- TACs and quota** The basic conditions for the Danish fishery in 2006 are determined by the 2002 reform of the EU common fisheries policy. The overall framework is still specified by the "Total Allowable Catches" (TACs) and the subsequent allocation among member states, in line with the principle of relative stability.
- Days at sea regulation continues** In addition to the TAC/quota system, which regulates the fisheries of member states, the use of effort regulation helps to directly regulate the activity of individual fishing vessels. The regulation determines the number of days at sea each vessel is allowed to operate, based on the fishing gear and mesh size used by the vessel. This is to primarily support the cod recovery plans in the North Sea, Skagerrak and Kattegat.
- Decline in industrial quotas due to insecurity regarding sand eel** In 2006 a total of 12 industrial quotas are spread between six industrial species. The total quota volume is approximately 586 thousand tonnes. This is a decline of 48% in relation to 2005, due primarily to the insecurity in the fishery as regards sand eel. A quota for this fishery is not yet determined; therefore it is assumed in the calculations that the quota will be at a level with that realised in 2005. Altogether however, the quota for blue whiting is halved, while the quota for horse mackerel and sprat are on the whole unaffected. Nor has a 2006 quota for Norway pout in the EU-zone of the North Sea been determined.
- Total volume of consumption quota declines** The total quota volume for consumption in 2006 is declining to the 2004 level. Thus in 2006, there is an overall fixed quota of 270 thousand tonnes fish for consumption available to Danish fishermen. This is a decline of about 10% compared to 2005.
- Codfish quota decreases and increases** The cod quota in the North Sea, Kattegat and Skagerrak declines in 2006, while it increases in the Baltic Sea. In total, allowable catches of cod are 31 thousand tonnes in 2006, which is 3%

higher than in 2005. Quota for other codfish, such as whiting, haddock, saithe and monkfish, decline slightly in 2006, which is mainly due to a reduced quota for saithe in the North Sea. In total, allowable catches of codfish decline by 1% or 600 tonnes in 2006.

Decline in herring quota

The quota for herring decline by 30 thousand tonnes in 2006 or 18% in relation to 2005. This reduction is thus the primary reason for the overall reduction in the consumption quota for 2006. The North Sea quota decreases by 18 thousand tonnes, while the quota in the Norwegian Sea and Skagerrak/Kattegat decline with respectively eight and five thousand tonnes.

Fluctuation in the remaining consumption quota

There are minor fluctuations in the remaining consumption quota in 2006. Flatfish quota, primarily plaice and sole, are 26 thousand tonnes in 2006, a decline of 3% on the previous year, and is mainly due to a 600 tonnes reduction in the North Sea plaice quota. The northern prawn quota is largely unaffected in 2006, while the Norwegian lobster is increased by 20%. The mackerel quota increases by 4%, while quota for other species are maintained at the 2005 level.

Impact of days at sea regulation on quota utilisation

The days at sea regulation in Danish fisheries is expected to negatively impact on quota utilisation, since the interaction between the quota level and days at sea restriction will likely reduce the utilisation of the quota concerned. The regulation has now been in force for three years and continues to be so in 2006. Since the impact of the days at sea regulation during the previous years is likely to be reflected in the data from 2003, 2004 and 2005, this impact will not be dealt with in a special chapter.

Possibility of quota exchanges

Denmark exchanges quota with other EU countries. Quota exchanges are taken into account in the calculations until March 17, 2006. Quota exchanges undertaken after this point in time, must be expected to contribute to an increased fishing value and greater earnings in the Danish fishery. In contrast though, is the insecurity surrounding the sand eel fishery.

New demersal regulation

In the autumn of 2005, Parliament passed a new regulation on the demersal fishery, to be based on Vessel Quota Units (VQUs) combined with a coastal fishing settlement. Despite that the regulation is already affecting the structure of the Danish fishery fleet, the consequences aren't expected to be recognized until 2007. Thus, the new regulation is not taken into account in Fisheries Economics 2006.

Expected rise in quota utilisation in industrial fishery

The modest utilisation of industrial quota, as observed in 2004, carried on in 2005, not least because of the unsuccessful sand eel fishery. Sand eel fishery is not expected to improve in 2006, but to stay at the level of the previous year. Therefore the utilisation of the "sand eel quota" in 2006 is fixed at 100% in the calculations, where the quota is set at the 2005 catch level. The utilisation of the remaining industrial species, apart from blue whiting, is expected to remain at more or less the same levels as in previous years. As far as blue whiting is concerned, an increased utilisation in the North Sea than that seen in 2005, is expected. In total, 92% of the industrial quota is expected to be utilised in 2006, as opposed to 47% in 2005, this being greatly influenced by the 100% utilisation of the sand eel quota.

High utilisation of consumption quota continues

Historically, the utilisation of the consumption quota has been very high, and this trend is expected to continue in 2006. A range of the most important quota are expected to have a 100% utilisation rate, although at the end of the year this can be affected by the precision of the continuous ration allocations. A 91% utilisation rate is perceived possible for the whole consumption quota.

The fishing fleet

The fleet continues to decrease

The Danish fishing fleet reduced in size by 132 vessels between 2004 and 2005, totalling 3,275 vessels at the end of 2005. Thus the trend of the previous years continues, the number of vessels having fallen by 32% since 1996. The total tonnage has been reduced by approx. 6% to 92,013 GT since 1996, while the engine power measured as kW has fallen by 20% to 328,320 kW.

Four economic size categories	The fleet is, as in previous years, divided into economic size categories based on catch revenue levels, which are applied in the Account Statistics of the Fishery produced by FOI. Vessels in the Danish fishing fleet can therefore in 2005 be classified in one of the following groups: 1) vessels with a catch value over 216,731 DKK, 2) vessels with a catch value of between 216,731 DKK and the VAT limit of 50,000 DKK 3) vessels with a catch value of less than the VAT limit of 50,000 DKK, and 4) vessels without any catches.
Commercial vessels comprise 36% of the fleet	The first category, the commercial vessels, consisted of a total of 1,179 vessels in 2005. This is precisely 36% of the overall fleet, but represented 91% of the tonnage, 83% of the engine power, 59% of vessel lengths and 93% of the insurance value. Therefore, the vessels in the remaining categories are small vessels (less than 12 metres) of limited physical size. This difference is further elaborated by the fact that the commercial vessels are primarily owned by commercial fishermen or businesses certified to operate in commercial fisheries, whereas vessels in the other three categories are largely owned by part-time fishermen.
Employment continues to fall...	Although the number of commercial vessels only decreased by two in the year 2004-2005, employment decreased relatively more in this category. Thus, employment at the end of 2005 was 2,667 persons compared to 2,806 at the end of 2004, representing a reduction in employment of 5%.
but the capital per employment rises	By comparing the average crew size with the insurance value of the commercial vessels, we get an expression of capital intensity. This rises with vessel size. For example, in 2005 a vessel of less than 12 metres had an average crew size of 1,2 persons and an insurance value of 610 thousand DKK, whereas a vessel of more than 40 metres had 6,4 persons employed and an insurance value of 32,720 thousand DKK. This means that the capital intensity was 509 thousand DKK and 5,093 thousand DKK per employed person for vessels of less than 12 metres and more than 40 metres respectively. For an average commercial vessel of the whole fleet, the capital intensity was 1,742 thousand DKK per em-

ployed person, which is a slight increase compared to 2004 when it was 1,800 thousand DKK.

Catches and earnings in 2006

All vessels included in the catch forecast

Forecasts for the fisheries economics includes the entire active part of the Danish fishing fleet. Despite the non-commercial vessels having a certain impact on the fishery in regard of some key consumption quota, the commercial vessels' catches still make up more than 99% of the total quantity and 98% of the value in 2005.

Catch volume rises in 2006

The total catch volume in 2006 is calculated to 932 thousand tonnes, corresponding to a rise of approximately 2% compared to 2005. This is still less than the 2003-2005 average of 1,012 thousand tonnes. The commercial vessels are expected to catch 928 thousand tonnes, representing an increase of 3% compared to the 2005 level.

Price development positively impacts the overall catch value...

If the price level is assumed to correspond to that observed in 2005, then the catch value for all vessels will rise by 4% to 3,016 thousand DKK in 2006. If the expected price development in 2006 is accounted for, this is positive for Danish fishery, as the overall catch value will rise by approximately 8% to 3,124 thousand DKK. Thus, the overall Danish catch value will be more than 3 billion DKK for the first time since 2002.

...which also benefits the commercial vessels

The catch value of the commercial vessels is expected to increase by 122 million DKK or 4% to a level of 2,824 thousand DKK, if unchanged 2005 prices are assumed. The catch value is however expected to rise by 230 million DKK, representing a rise of 8%, if the expected price development is taken into account.

Account statistics for fisheries

The costs forecast is based on the Account Statistics of the Fishery produced by FOI. There is currently cost information available for 2004 and the preceding years, and it is thus necessary to extrapolate for 2005 and 2006. This is accomplished by account-

ing for the development of the fishery, inflation and fuel prices.

Classification of costs	Costs are classified into three main groups: 1) operating costs before crew and capital payments, 2) crew payments, and 3) capital payments, including depreciation. The first group is dominated by costs associated with fuel, maintenance and sales.
Fuel costs increase	In 2005, fuel costs accounted for an average 35% of a vessel's overall operating costs, compared to 25% in 2002. The high cost is especially due to the insecurity and demand of the international oil market. The situation is not expected to improve in 2006, and, as a result thereof, average fuel costs per vessel are expected to rise further to 440 thousand DKK, compared to 408 thousand DKK the previous year.
Operating costs also on the rise	The average operating costs per vessel are expected to increase in 2006, not least because of the development in fuel costs. The rise is most significant when the expected price development of fish prices are taken into account, as sales costs are calculated as a percentage of the catch value. The average operating costs are therefore expected to rise to 1,202 thousand DKK or 1,211 thousand DKK, depending on the price conditions. This corresponds to an increase of 4% and 5% respectively, compared to 2005, and 14% and 15% compared to the 2002-2004 average.
Earning capability rises in 2006	The earning capability portrays the surplus available for payment of crew and capital. This is expected to be 1,211 thousand DKK per vessel on average, when price changes are accounted for. This represents a rise of 12% compared to 2005, and 9% compared to the 2002-2004 average. In particular, vessels of less than 24 metres are expected to have a greater earnings capacity in 2006, especially the trawlers. This is due to increasing prices of the main consumption species; cod, common sole and Norwegian lobster. Vessels of more than 40 metres are expected to suffer a loss of earnings due to an expectation of less industrial fishery, as well as a decline in the volume of herring.

Increase in crew payments	Crew (wage) payments are often most often defined as a percentage of the catch value, sometimes with certain costs deducted. Since the average catch value per vessel is expected to rise in 2006, as far as the commercial vessels are concerned, this will also result in a rise in crew payments. Using 2005 prices, they are projected to rise by an average of 7% per vessel to 1,148 thousand DKK. If the price development is accounted for, however, crew payments will rise by 11% or 121 thousand DKK, to 1,191 thousand DKK. Thus, crew payments are expected to rise above the level observed in 2002-2004, where they averaged 1,038 thousand DKK per vessel.
Earning capability or gross profit?	The earning capability is regarded as the best indicator of the economic development of small vessels of less than 12 metres. This is because the proportion of crew payments can be overestimated, given the rather special crew structure of an owner and partial support of an assistant. For vessels of more than 12 metres, gross profit is the preferred economic indicator. Gross profit is defined as the earning capability minus crew costs. Based on this, the surplus to pay off the invested capital is secured.
Improvement of gross profits	Gross profits are expected to improve in 2006, price considerations taken into account. Gross profit in 2005 was on average 275 thousand DKK, while in 2006, taking price developments into account, it is expected to increase by 12% to 309 thousand DKK. Thus gross profits are close to the average level for 2002-2004 of 337 thousand DKK. However, there is still some way to go before the average gross profit level of 2002 is attained, which was 613 thousand DKK. If price changes are not taken into account, gross profits will decline by 12 thousand DKK in relation to 2005.
Small increase in rentability...	If the gross profit of vessels is compared to their insurance value, an expression of rentability is attained, which thus indicates the rents relating to the invested capital. Rentability in 2004 and 2005 was respectively 5% and 7%. If price changes are taken

into account, average rentability is expected to increase to 8% in 2006, which is at the same level as 2002-2004. If a rentability of 6% is regarded as being the minimum required rent for the invested capital in the fishery, and 10% as one, where investors will find it interesting to invest in the fleet, there is reason for a very careful optimism in the fisheries on an overall level.

...but rentability fluctuates

The tendency towards a small improvement in rentability does not change the fact that the economic basis for several of the vessel categories must by now be viewed as unsustainable. The rentability of e.g. the trawling industry, in regard of vessels of more than and less than 24 metres, has been notoriously low due to failing catches and rising fuel costs. Beam trawling has also had a low rentability. At the same time, especially large vessels of more than 40 metres, a mixture of seine and trawl fishing, encompassed by the Individual Transferable Quota (ITQ) regulation, are overestimated in respect of rentability. This is due to the use of insurance value as an expression of capital value underestimating the overall investments that should include the value of ITQs.

Price development of fish products

Rise in prices for a range of species expected in 2006

The price development of fish is of pivotal importance for revenues in the fishery. Estimates of price developments are based on the expected supply on the EU market for groups of fish species. On this basis, the price increases are evaluated for cod and herring (both +10%), expensive flatfish, salmonoids, Norwegian lobster, mussels and industrial fish (all +5%). The prices of the remaining fish species are expected not to be affected, and prices are expected to fall.

Supply and strength of dollar impact prices

Several conditions can explain the price rise in fish products, but especially the decline in supply, the rise in demand and, not least, the strength of the dollar are especially influential in this regard. Supply is estimated on the basis of the fixed quota and quota utilisation in previous years, applying the same principles as in previous Economic Situation of the Danish Fishery reports.

Since the price for most fish species is expected to remain unchanged on the international market, the dollar exchange rate is of great pertinence. Provided that the dollar fall significantly in 2006, the price development would become less favourable, implying that the economic situation for Danish fishermen will be less positive than expected.

Structure of the fish processing sector

119 firms in fish- ing manufactur- ing sector

There were 119 firms in the Danish fish manufacturing sector in 2003, 112 of which processed fish for human consumption (the consumption industry) and 7 dealt with industrial fish (fishmeal factories). The Danish fish processing sector employed 5,053 full-time employees. In 70 % of the firms less than 50 full-time employees were employed, while only 12% of the firms employed more than 100 employees.

Declining num- ber of work- places and em- ployment

The structural development in the fish processing sector is characterised by a decline in the number of work places from 254 in 1995 to 146 in 2003. The number of full-time employees fell in the same period from 6,822 to 5,053. The average size of the workplace measured by the number of full-time employees, rose however from 27 to 35 employees per place of employment.

13 sub branches

In drawing up the forecast for the fish processing sector, the firms are distributed into 13 sub branches according to the use of species in the production and the processing grade of the products.

Production and earnings of the fish processing sector

Production dis- tributed accord- ing to species

Expected production in 2006 is 588 million tonnes, representing a decline of 6% in relation to 2005. The decline is solely due to a decrease in the primary produce infrastructure for herring and salmon, as the quota for herring fall and import restrictions on Norwegian salmon lead to declining imports.

Gross income falls in consumption industry, but rises in fishmeal factories	<p>Gross income in the consumption industry is expected to decrease by 36 million DKK from 2005 to the current year. The fall is due to the decline in the volume of primary produce, which is not offset by the rising market prices. Gross income in the fishmeal factories rises by 62 million DKK. The increase in gross income is attributed to rising prices.</p> <p>Operating costs are expected to fall by 44 million DKK or 1% in the consumption industry. In the fishmeal factories, the operating costs are, however, expected to rise by 76 million DKK or 4%.</p>
Earnings rise in consumption industry, but fall in fishmeal factories	<p>Total earnings in the consumption industry are expected to be at 1,8 billion DKK in 2006, is unchanged in relation to the previous year. Earnings in the fishmeal factories are expected to decline by 14 million DKK at 54 million DKK in comparison to 2005. Declining earnings are due to increasing prices of industrial fish.</p> <p>Labour costs in the consumption industry are calculated at 1,4 billion DKK in 2006, unaffected in relation to the previous year. In the fishmeal factories labour costs fall by 7% at 155 million DKK.</p> <p>Earnings deducted labour costs indicate surplus for the remuneration of capital. Net surplus is defined as earnings deducted labour costs, as well as depreciation. Net profit alone indicates what is available for capital remuneration.</p>
Net profit rises in consumption industry, but falls in fishmeal factories	<p>Total net profit in the consumption industry is expected to increase from 218 million DKK in 2005 by 14% to 249 million DKK in 2006. The fishmeal factories expect to achieve a negative net profit of 173 million DKK, being a 13% increase of the deficit, by 20 million DKK compared to 2005.</p>
Positive profit in the consumption industry; negative for fishmeal factories	<p>The profit of the consumption industry is expected to rise by 2%-points to 11% in comparison with 2005. In the case of the fishmeal factories, a 60% deficit is expected, which is a fall of 7%-points in relation to the previous year.</p>

EU common fisheries policy and fisheries economics

This year's special chapter is about EU fisheries policy, and how the revision in 2003 has utilized the recommendations derived from the theories of fisheries economics (bio-economic). The chapter is a translation of an article due to be published in *Marine Policy* at the end of 2006. The article is written by Director Peder Andersen, Danish Economic Council Secretariat and Associate Professor Hans Frost, Institute of Food and Resource Economics.

Fisheries policy and bio-economics

The EU Commission's idea of how the revision of the EU common fisheries policy should be implemented, was published in a "Roadmap". The article looks at the "Roadmap" and assesses the Commission's evaluation and initiatives with a point of departure in the "conventional" bio-economic theory.

Purpose and conclusion

The purpose is to assess to which degree the recommendation of the theories are reiterated in the Commission's "Roadmap". With the complexity of EU fishery in mind, the "Roadmap" focuses, apart from conventional fish stock conservation measures, especially on the management of the fishery fleet with a view to reducing the overcapacity at EU level. The conclusion is that the Commission is aware of the recommendations from bio-economic theory, and that some of these recommendations have been implemented in fleet management already.